

Sammenbrudsstykker
— dagbog fra Athen

Joen Vedel

NE
BU
LA

Sammenbrudsstykker

Sammenbrudsstykker

— dagbog fra Athen

Joen Vedel

NE
BU
LA

»Intet er forbi; alt begynder nu!«

—banner rejst foran det polytekniske universitet i
Athen i solidaritet med rydningen af det besatte hus,
Villa Amalias, februar 2013.

Introduktion

»December« (2008)

Om aftenen den 6. december 2008 sank den 15-årige dreng Alexandros Grigolopoulos sammen på en gågade i bydelen Exarchia i Athen. Ti meter foran ham sænkede en politibetjent sin pistol, hans kugle havde fundet sit mål. Dagen efter vågnede jeg op i min lejlighed på Nørrebro til nyheden om at store dele af Athen var forvandlet til en kampzone; titusinder af mennesker havde kort tid efter det koldblodige mord samlet sig i gaderne, og på internettet kunne jeg se billeder og videoer af stenkastende unge, brændende barrikader og plyndrede butikker. Dette viste sig at blive nogle af de mest voldelige optøjer i Europa siden 2. Verdenskrig, en opstand som hurtigt spredte sig til hele Grækenland, hvor besættelser, demonstrationer og angreb på politiet varede i over tre uger.

»We are an image from the future«, stod der skrevet på en mur i et af billederne fra gadekampene i Athen.

Jeg printede billedet ud og hang det op på min væg. Imens forsvandt nyhederne om opstanden langsomt fra sendefladen og avisernes spalter, nu skulle man være mere kreativ for at finde de nye kanaler med reportager fra Athen og oversættelser af analyser og manifeste. Jeg havde aldrig været i Grækenland og havde aldrig hørt om Exarchia-bydelen eller det polytekniske universitet. Alligevel var det som om de billeder jeg så, satte noget i gang i mig, som om jeg kunne forstå den

vrede der blev udtrykt og det sprog der blev talt. Jeg forstod at dette ikke blot handlede om politibrutalitet, men om en større kamp mod et kapitalistisk system som kræver alt for mange ofre. Mens København var pakket ind i lyskæder, hjerter og nisser, og folk stressede rundt for at købe endnu mere ind, overværede jeg på internettet hvordan et kæmpe juletræ på en central plads i Athen stod i flammer og en hel generation af unge gjorde oprør. Jeg var ikke i tvivl om at disse optøjer ville få stor betydning, men jeg vidste på dette tidspunkt ikke hvilken fremtid Grækenland og resten af verden gik i møde.

Den 6. december 2008 er en af de datoer der altid vil blive husket i Grækenland.¹ Datoer hvor afgørende begivenheder har fundet sted, hvad enten de nu er opstået som resultat af tilfældigheder eller har været undervejs gennem længere tid i forvejen. Drabet på Grigolopoulos og de efterfølgende optøjer der i dag blot omtales som *December*, repræsenterer først og fremmest en reel politisk begivenhed, idet statens magt for alvor blev udstillet og sat på prøve; spillets regler blev overtrådt af alle parter, og intet var længere det samme. Det som startede med at være en lokal græsk kamp mod politibrutalitet, er for længst nået ud over Grækenland. I dag er *December* blevet en fælles reference for vrede unge mennesker over hele verden på samme måde som utallige af andre opstande siden. Tænk blot på politimordet af Marc Duggan i London-bydelen Tottenham der førte til omfattende uroligheder over hele Storbritannien. Eller Mohammed Bouazizi, gadehandleren i Tunesien der havde fået nok af politiets chikane og satte ild til sig selv hvilket førte til oprør mod systemet i hele regionen: Tunesien, Egypten, Bahrain, Libyen.

¹ En anden afgørende dato er den 17. november 1973 hvor militæret og politiet stormede det polytekniske universitet i Athen og dræbte flere end 40 demonstranter.

Fælles for disse tragiske hændelser og deres dramatiske følger er at de opstod pludseligt og uventet — ikke kun for dem som havde magten, men også for dem som tog den. Den ene handling førte til den næste; statens undertrykkelse blev blotlagt, og der blev formuleret et modsvar. Som små gløder der nægter at gå i sig selv, spredte opstandene sig og førte til processer som stadig er under udvikling. Dette er i alle tilfælde opstande som bryder med samtiden og som rummer den egenskab at de kan føre til noget nyt. Men disse historiske brud med samtiden kommer ikke kun nedefra. Det politiske system i Grækenland var hurtigt til at svare igen på det latente oprør og slog hårdt ned, ideologisk såvel som fysisk. Med politiets massive beføjelser forstærkede staten nu repressionen yderligere, og i et forsøg på at dæmonisere de såkaldt »farlige klasser« angreb den særligt to marginaliserede grupper: immigranterne og de antiautoritære. Det blev hurtigt klart at *December* havde ført til en ny tid i Grækenland, kendetegnet ved en social og politisk transformation som vi den dag i dag ikke kan overskue konsekvenserne af.²

»Gældskrisen« (2010 -)

Fotoet fra *December* blev hængende på min væg i lejligheden på Nørrebro og mindede mig dagligt om situationen i Grækenland. Og mens repressionen så ud til at tage til, begyndte flere og flere at snakke om den igangværende kapitalistiske krise, også kendt som »gældskrisen«.

Siden 1970'erne har det globale kapitalistiske system været i konstant krise; politisk, ideologisk og ikke mindst økono-

² For en analyse af december-opstanden, se: TPTG: *The Rebellious Passage of a Proletarian Minority Through a Brief Period of Time*, <http://www.iif.com/emr/resources+2475.php> og Occupied London: *Revolt and Crisis in Greece*, AK Press 2011

misk.³ Kapitalens grundlæggende koncepter som akkumulation og vækst har igen og igen vist sig at have en altødelæggende effekt på mennesker og natur og har nu for alvor ramt en mur. Dette nægter regeringer verden over dog fortsat at indse. De forsøger stadigvæk at holde liv i det syge gamle system ved hjælp af gigantiske lån og voldsomme nedskæringer overalt i den offentlige sektor, hvilket især rammer de lavere klasser. Indtil videre har denne form for kapitalistisk styring dog kun ført til en intensivering af krisen og en kraftig forringelse af levestandarden.⁴ Mens arbejdsløsheden stiger voldsomt overalt i Europa, er flere lande i dag i recession og har undervejs fået opbygget en astronomisk gæld som befolkningerne mange år fremover står til at skulle betale.

I 2010 kom Grækenland atter i de internationale mediers søgelys, denne gang på grund af landets voldsomme under-skud der på få år var vokset enormt. I april 2010 fik landet nedgraderet sin kreditværdighed, og der udbrød panik på de globale finansielle markeder, hvilket førte til den første såkaldte »hjælpepakke« fra EU, Den Europæiske Centralbank og Den Internationale Valutafond (også kaldet Troikaen) på 110 milliarder euro. Dette gigantiske lån signalerede en ny tid: Den Internationale Valutafond (IMF) var nu landet på det europæiske kontinent, og dermed fulgte en helt klar dagsorden som skulle vise sig at få store konsekvenser, ikke kun for Grækenland men for hele det europæiske projekt. Med lånet tvang man den græske regering til at indføre en lang række af meget voldsomme sparekrav: en drastisk nedskæring af de offentlige udgifter, en forhøjelse af pensionsalderen, en kraftig reduktion af lønninger og pensioner, en bølge af privati-

3 Harvey, David: *The Enigma of Capital*, Oxford University Press, 2011.

4 The Institute of International Finance: *December 2012 Global Economic Monitor*, <http://www.iif.com/emr/resources+2475.php>

seringer og en hurtig stigning af indirekte skatter kombineret med indførelsen af endnu flere skattefordele for de store multinationale selskaber, for blot at nævne nogle.

Disse neoliberale tiltag er uden tvivl noget som mange politikere har ønsket sig gennem længere tid, men hver gang de har forsøgt at indføre dem, er de blevet mødt med stor modstand i befolkningen og hos fagforeningerne. Nu, mens panikken var på sit højeste, blev hele pakken introduceret på én gang. Denne teknik, også kaldet for »chokpolitik«, har før været praktiseret i Chile og Argentina og i flere afrikanske lande.⁵ Nu var turen altså kommet til det europæiske kontinent og Grækenland, et land som på »mirakuløs« vis blev en del af euroen i 2001⁶ og som siden 2. Verdenskrig har været scene for stor politisk uro. I bedste Friedmanske ånd⁷ blev landet på kort tid omdannet til et politisk laboratorium for neoliberalismens krampetrækninger i et ihærdigt forsøg på at skabe akkumulation gennem en underminering af arbejderklassens i forvejen smuldrende magt.

I ly af den finansielle undtagelsestilstand blev det ellers så stolte vestlige demokrati tilsidesat, og dette paradoksalt nok i det land som man kalder »demokratiets vugge«. Da den vigtige beslutning om at tage imod endnu et gigantisk lån skulle vedtages, udskrev den tidligere statsminister, George Papandreou, en folkeafstemning. Men Papandreou blev mødt med spot og vrede fra sine kollegaer i EU, og særligt Merkel og

5 Harvey, David: *A Brief History of Neoliberalism*, Oxford University Press, 2005.

6 Det er senere kommet frem at Grækenland betalte Goldman Sachs til at skjule noget af det store statsunderskud således at landet kunne møde konvergenskravene i Maastricht-traktaten.

7 Milton Friedman var professor på Chicago School of Economics i over 30 år og af mange opfattet som faderen til neoliberalismen og dens »chokpolitik«.

Sarkozy mente ikke at den græske befolkning var modne nok til at tage en sådan beslutning. I stedet fik Troikaen så indsat Loucas Papademos, en tidligere vicepræsident for Den Europæiske Centralbank.⁸ Papademos var altså ikke medlem af noget parti og havde aldrig i sit liv stillet op til noget valg, han var først og fremmest teknokrat, og hans eneste opgave som statsminister var at føre Grækenland gennem de vanvittige økonomiske reformer som Troikaen krævede. I mellemtiden blev al anden politik tilsidesat. Dette var reelt et *coup d'état*, et finansielt statskup orkestreret af EU's elite og IMF, og ingen europæiske politikere kritiserede det; det var som om alle forsøgte at kigge den anden vej, som om de godt vidste hvor hul deres retorik om »demokrati« nu lød. Nedsæringspolitikken blev igangsat, og ingen vidste hvor længe denne Papademos skulle lede landet.

Grækenland blev hermed det første land i Europa der blev udsat for den neoliberale »chokpolitik«, en fremgangsmåde som efterfølgende også er blevet anvendt i Italien, Spanien og Portugal. Denne form for finansiell terror, der tilsidesætter alle såkaldt demokratiske principper, har først og fremmest til hensigt at lamme befolkningerne for så at kunne udføre de ønskede neoliberale reformer. Det er en direkte krigserklæring mod de lavere klasser som pludseligt bliver angrebet alle vegne fra. Men i stedet for at lade sig lamme af disse angreb fra staten svarede store dele af den græske befolkning igen. Millioner gik på gaden i generalstrejke efter generalstrejke mens studerende og vrede arbejdere besatte arbejdspladser, fagforeninger, universiteter og ministerier. Først an af vreden

⁸ Loucas Papademos var desuden også direktør for Den Græske Nationalbank fra 1994 til 2002 og involveret i den finansielle manipulation der førte Grækenland ind i Euroen.

fra december 2008 opstod der voldsomme kampe med politiet på den ene side og antiautoritære og vrede borgere på den anden side. Igen så man konstant billeder i medierne fra den nu berømte Syntagma-plads i Athen hvor molotovcocktails fløj gennem luften og vrede borgere gik til angreb på politiet og regeringskontorer. Opstanden og vreden tog til på samme tid som Papademos og Troikaen i al hast fik implementeret den ene økonomiske stramning efter den anden. Men denne gang var det ikke udelukkende folk fra det antiautoritære miljø der gjorde oprør, det var høj grad også vrede arbejdsløse, immigranter, pensionister og studerende. Pludselig kunne man se alle råbe med på det berømte slagord fra december-opstanden: »Politi, Svin, Mordere«.

Jeg må tilstå at jeg følte mig draget af de meget voldsomme billeder fra de store demonstrationer mod nedsæringerne i Athen. I en tid hvor det er blevet normen konstant at blive bombarderet med billeder af krig, vold og ødelæggelse, var det som om billederne af disse uroligheder påvirkede mig på en anden måde. De vrede borgers frustrationer og reaktioner formåede at sætte sig fast på indersiden af mine øjenlåg og aktivere noget i mig. På samme tid som jeg forsøgte at forstå landets finansielle situation og hvordan det nogensinde var kommet så vidt, blev jeg efterhånden mere og mere påvirket af den arrogance, landets politikere udviste over for befolkningen, og min forståelse for opstanden blev mere og mere klar. Jeg vidste at det der foregik ikke var retfærdigt, og min sympati var hos de stenkastende unge som pludselig stod uden nogen fremtid — det var som om jeg kunne spejle mig selv i deres situation. Jeg var også klar over at denne kamp ikke kunne isoleres til Grækenland, at det der foregik var en global klassekamp, og at dette kun var begyndelsen.

Kort tid efter udviste flere andre lande de samme tegn som Grækenland, og der afslørede sig et tydeligt mønster i måden krisen udviklede sig på. Befolkningerne i Spanien og Italien gik nu også på gaden, og inspireret af det arabiske forår blev centrale pladser besat over store dele af den vestlige verden. Occupy-bevægelsen fik vokseværk og gennemslagskraft, særligt i USA. Og Direct Democracy-bevægelsen politiserede hele generationer i Sydeuropa og medvirkede til at bevidstgøre især de yngre om det kapitalistiske systems umenneskelighed. Alligevel følte jeg en anden alvor i vreden som den kom til udtryk i Grækenland, en vrede som aldrig blev pakket ind i den populistiske fortælling om de 99 %. Her var situationen tydeligvis sat mere på spidsen, man var ikke i tvivl om at dette var en kompromisløs klassekrig hvor en stor del af befolkningen sagde fra og gjorde oprør mod et system der var kommet for vidt.

Jeg havde nu fulgt udviklingen i Grækenland på afstand gennem længere tid; jeg havde opsøgt grækere i København, læst tonsvis af artikler på internettet, gennemgået medierne og tilbragt adskillige timer med videoer fra kampene i Athens gader. Jeg havde gjort hvad jeg kunne for at forsøge at forstå det der foregik, jeg var mættet af billeder og analyser, og alligevel forstod jeg ikke helt hvordan krisen egentlig påvirkede samfundet, hvordan den blev oplevet af borgerne i hverdagen. Derfor besluttede jeg mig for at tage til Athen, det var på tide jeg fik det at se med mine egne øjne.

Februar 2012

Ansøgningen blev godkendt, og jeg fik et måneds ophold på Det Danske Institut i Athen hvilket gjorde at jeg kunne være væk fra København i hele februar. Jeg installerede mig i instituttets gæstelejlighed i et roligt middelklassekvarter for

foden af Akropolis og gik ud i gaderne. Mit ophold i Athen gav mig en enestående mulighed for at komme tættere på hverdagen i Grækenland og dermed bedre forstå den komplekse situation landet var i, men jeg så også en mulighed i at dele mine oplevelser med mine kammerater derhjemme. Jeg besluttede mig derfor for at oprette en blog hvor jeg kunne skrive en form for dagbog under mit ophold.

Selv om jeg følte mig opdateret og velinformeret om situationen i Grækenland inden jeg tog af sted, blev det hurtigt klart for mig hvad det betød at være fysisk til stede i et land i sammenbrud. Det er ikke umiddelbart til at se på overfladen, men under det hele — grøntsagsmarkeder, tøjbutikker, restauranter, kontorer osv. — aner man en buldrende vrede, som om alt hele tiden kan ske. Der er noget der ikke stemmer, og alle ser ud til at være klar over det. Når man hører folk fortælle hvad de bliver udsat for og hvor hurtigt samfundet ændrer sig bliver det tydeligt at der er et reelt sammenbrud i gang som foregår på alle planer og hele tiden skaber nye konflikter og uforudsete problemer. Her er tiden smeltet og bliver i offentligheden nu omtalt som »før IMF kom« og »efter IMF kom«. Den såkaldte 700-euro-generation, som gjorde oprør tilbage i december 2008, er i dag reduceret til en 300-euro-generation, og pludselig virker tilstandene tilbage i 2010 nu som en drøm. Allerede inden for de første par dage følte jeg mig overvældet af de mange indtryk og oplysninger jeg havde fået. De folk jeg mødte ville meget gerne tale om det der foregik, og det blev svært for mig at huske og holde styr på mængden af informationer. De daglige skriverier på bloggen blev derfor et redskab til at samle mine tanker fra de mange samtaler og gåture, og i brudstykker dele dem med dem der fulgte med derhjemme.

Det siges at man altid taler et sted fra, at man ser verden i et perspektiv, derfor blev denne blog også en personlig fortælling. På den ene side fortalte den om situationen i Grækenland, på den anden side fortalte den også noget om mig selv og de indre konflikter jeg oplevede undervejs. Jeg ønskede ikke at være objektiv eller undskyldende, tværtimod ønskede jeg at give en kritisk og personlig beretning om situationen i Athen, på samme tid som jeg oplevede den. For mig handlede det først og fremmest om at være til stede, om at lytte og iagttage, men jeg kunne ikke lade være med også at tage del i det jeg så. Samtalerne og mine oplevelser påvirkede mig på forskellige niveauer, og jeg følte uden tvivl en stor sympati for den modstand der fandt sted. Derfor kunne jeg heller ikke trække mig helt væk og blot beskrive, jeg blev ofte nødt til også at reagere. Indimellem følte jeg at jeg mistede overblikket og kontrollen, situationens nærvær fjernede det filter der normalt kan beskytte én i voldsomme begivenheder. Det var som om distancen forsvandt når intensiteten blev styrket, og jeg blev trukket ind i en hverdag fyldt med vold, frustration og vrede som flere gange var ved at tage pusten fra mig. Særligt graden af vold var ny for mig, og her mener jeg ikke kun den fysiske vold som fandt sted på gaden til de store demonstrationer med politibrutaliteten og reaktionerne fra de demonstrerende, men også den mere psykologiske vold; statens massive repression og de daglige ydmygelser som mine kammerater i Athen konstant er udsat for, og som jeg selv oplevede ved flere lejligheder. Her blev min blog også til et godt redskab idet jeg dagligt tvang mig selv til at reflektere over det jeg oplevede. Dagbogen blev på en måde det filter der forbandt mine oplevelser med mine kammerater derhjemme.

Skildringen af sammenbruddet i det græske samfund må nødvendigvis blive subjektiv. Som politisk engageret menneske i denne kontekst kunne jeg ikke gøre det anderledes. I en situation som denne, hvor meget beror på iagttagereens fornemmelser og personlige reaktioner, svækkes muligheden for at bedømme skildringens virkelighedsværdi. Men det har heller aldrig været min hensigt at bidrage med en overordnet videnskabelig forklaring på hele denne misère. Jeg skrev først og fremmest for selv at blive klogere, på samme tid som jeg naturligvis reflekterede over min egen rolle som historiefortæller. Jeg var mere interesseret i at beskrive konsekvenserne af den kapitalistiske krise end årsagerne for bl.a. derigennem at udøve solidaritet med mine græske kammerater.

Meget af det jeg havde læst om situationen i Grækenland, var præget af en form for racisme og kynisme hvor der i mediemaskinens rasende tempo ikke blev gjort nogen indsats for at forstå hvorledes den kapitalistiske krise påvirkede befolkningen i deres hverdag. I danske og internationale medier gjorde man en dyd ud af at distancere sig fra krisen som i mange tilfælde blev forklaret som »grækernes eget problem«. Overalt i medierne, og selv under samtaler med folk jeg kender, stødte jeg på de samme falske påstande om »de dovne grækere«⁹ og deres »enorme offentlige sektor«¹⁰. Det var som om den samme løgn blev brugt som argument for krisen og reproduceret igen og igen. På samme tid voksede det interna-

9 Ifølge den seneste rapport fra Eurostat arbejder grækerne i gennemsnit 49,9 timer om ugen. Dette er langt mere end noget andet EU-land hvor gennemsnittet ligger på 36,6 timer om ugen: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/statistics_explained/index.php/Labour_cost_index_-_recent_trends

10 Ifølge den seneste rapport fra OECD er den offentlige sektor i Grækenland målt i ansatte EU's mindste: <http://www.iiea.com/blogosphere/public-sector-pay-at-a-glance>

tionale pres på Grækenland, landet befandt sig nu pludselig i centrum for hele eurozonens fremtid, og alle havde en mening om hvad den græske stat og befolkning burde gøre. Jeg vidste så meget som at dette ikke var en »græsk krise«, det er et system i krise — og det der interesserer mig, er først og fremmest hvordan vi kan overleve det og komme videre sammen.

Langt det meste af den viden jeg har opbygget, stammer fra de folk jeg mødte og fik et forhold til under opholdet, uden dem ville denne skildring ikke eksistere. De er først og fremmest mine kammerater, men de er også mine kilder til mange oplysninger, og af sikkerhedsmæssige årsager har jeg valgt ikke at bruge deres rigtige navne. De er ikke repræsentanter for andet end sig selv og det de står for. Men fælles for dem alle er at de er engageret i den antikapitalistiske kamp, og det er med afsæt i deres hverdag og måde at udøve modstand på at jeg har skrevet min dagbog. Jeg kunne godt have fokuseret mere bredt på modstanden som den kommer til udtryk over store dele af venstrefløjen. Jeg kunne have skrevet om arbejdet i fagforeningerne og de hundredvis af borgergrupper der er udsprunget af besættelsen af Syntagma-pladsen tilbage i sommeren 2011. Jeg kunne have skrevet om besatte arbejdspladser, fabrikker, teatre og selvorganiserede kulturhuse. Jeg kunne have skrevet om suppekøkkener, lægeklinikker drevet af frivillige, mad, medicin og tøjuddelinger. Jeg kunne have skrevet om kartoffelbevægelsen der går uden om supermarkederne og sælger grøntsager direkte til forbrugerne. Jeg kunne have skrevet om byttehandelns opblomstring og forskellige forsøg med alternative valutaer. Og jeg kunne have skrevet om de utallige af grupper der kæmper om alt fra fri transport til immigranternes rettigheder. Modstanden og strategierne for overlevelse har mange forskellige udtryk og

kommer mange forskellige steder fra, men det har ikke været min hensigt at skulle redegøre for dem alle. Mine kammerater tilhører først og fremmest det store og brede antiautoritære miljø som på græsk ikke bliver omtalt som »en bevægelse« eller »en scene«, men som »et rum« (χώρος). Et rum hvor et flow af aktioner og interaktioner konstant bliver defineret og reproduceret, hvor tusindvis af individer organiserer sig i større og mindre grupper baseret på venskaber, lokaliteter og forskellige teoretiske og praktiske præferencer.

Mine kammerater tilhører den gruppe som er med helt fremme til de store demonstrationer og dem som går nede bag i demonstrationerne og sludrer; de kaster med sten, de smadrer banker, de besætter bygninger, de skriver og publicerer analyser og manifeste, de er med i læsegrupper, de besøger fængslede kammerater, de tager stilling til det der foregår omkring dem, de diskuterer, de flirter og de passer på hinanden. De har fortalt og besvaret spørgsmål, de har henvist mig til tekster og steder. Jeg har lyttet når de har fortalt, vi har diskuteret og ikke altid været enige. Der er en indre brudflade i dem alle ligesom der er i mig selv, en erkendt eller uerkendt konflikt eller længsel; de vil alle en anden verden, og det er det der gør dem ikke blot interessante, men også menneskeligt nærværende for mig. De har taget varmt imod mig og inviteret mig inden for i deres hverdag, uden nogen form for skepsis, og jeg er meget taknemlig for at have lært dem at kende.

December 2012

På overfladen ligner Athen billedet af sig selv, ruinerne på Akropolis står der endnu; stolt og upåvirket af samtidens politiske uro skuer de ud over byen og har kun et skuldertræk tilovers for det der foregår neden for dem. Disse ruiner har set

så meget gennem tiderne, siden 550 år før vores tidsregning har de nok været vidne til det meste. Politiske systemer og magter opstår og falder sammen igen; spartanerne, romerne, perserne, byzantinerne, ottomanerne, demokraterne, nazisterne, teknokraterne og nu altså de neoliberales flirt med fascisterne. Når jeg kigger op på ruinerne i dag, tænker jeg altid at de på en måde repræsenterer drømmen om evighed. Søjlerne stadig detaljerede krummelurer afviser blankt at noget dramatisk skulle være under opsejling. Velvidende at de kræver menneskelig interesse og vedligeholdelse for at kunne forblive oprejste, formår ruinerne alligevel at virke uinteresserede og rolige mens alt under dem er ved at bryde sammen.

Jeg er tilbage på endnu et månedlangt ophold med udsigt til den oldgamle ruin. Der er gået 10 måneder siden jeg sidst var her, og der er sket meget— så meget at jeg ikke ved hvor jeg skal begynde. Alle jeg taler med føler sig forpustede, samfundet omkring dem ændrer sig i et sådan tempo at det ikke længere er muligt at bevare et overblik over situationen som forværres dag for dag. Tusindvis af familier kører lige nu på de sidste reserver, ældre mennesker har ikke råd til medicin, og børn og børnebørn går sultne i seng. Befolkningen lever i en konstant uvished og frygt for hvad morgendagen vil bringe, alt fremstår skrøbeligt og uklart. Dette skaber naturligvis nervøsitet blandt mange mennesker, og de fleste forsøger at bevare roen ved kun at fokusere på én dag ad gangen. Når jeg spørger mine kammerater hvad der er sket siden februar måned, slår de ud med armene— hvor skal de begynde?

Man kunne begynde med fortællingen om den officielle økonomiske historie; om en voldsomt stigende arbejdsløshed, om priser der fortsat stiger og om drastisk faldende indkomster. Man kunne let pointere at den »chokpolitik« som

Troikaen og den græske regering nu har praktiseret gennem to og et halvt år, indtil videre kun har resulteret i en forøget recession hvor hver anden borger nu nærmer sig fattigdomsgrænsen og hvor antallet af selvmord og hjemløse stiger konstant. Man kunne også begynde med den politiske historie; om teknokraten Papademos' udskrivelse til valg i maj måned, et valg der over to omgange førte til en sejr for den nuværende konservative præsident Antonis Samaras. Man kunne fokusere på valgets konsekvens i form af en passivering af opstanden hvor mange af de aktive modstandere af Troikaens nedskæringspolitik nu pludselig trak sig tilbage fra kampene og overlod det politiske ansvar til venstrefløjspartiet Syriza som endte med at få 27% af stemmerne og den dag i dag ikke har kunnet formå at udrette noget. Men man kunne også vælge at fokusere på de flere end 400.000 stemmer der gik til det nynazistiske parti, Gyldent Daggry, et parti som åbenlyst står bag drab og forfølgelser af mange immigranter. Og denne historie har det med at overskygge alt andet.

Mens den græske regering har travlt med at gennemføre den ene urimelige spareplan efter den anden, vokser støtten til det nynazistiske Gyldent Daggry som ifølge nogle meningsmålinger står til at blive Grækenlands tredjestørste parti. Dette parti, som 50-60% af politikorpset stemte på ved sidste valg, startede ud som en mindre nynazistisk bande med tråde til folk fra den afsatte militærjunta, mafiamedlemmer, efterretningsagenter, politifolk osv. Med massiv moralsk og økonomisk støtte fra kirken, medierne og rige græske kapitalister spiller partiet i dag en afgørende rolle for regeringen i gennemførelsen af de voldsomme strukturelle forandringer i det græske samfund. Som en direkte forlængelse af statens voldsmonopol bliver Gyldent Daggry brugt som en paramilitær organisation, en allieret på gaden lige så vel som

i parlamentet, til at slå tilbage mod den politiske og sociale modstand. Nynazister og politifolk deltager i koordinerede aktioner mod folk fra det antiautoritære miljø såvel som mod gadehandlere fra Afrika og andre tilfældige immigranter. Efter pres fra Gyldent Daggry blev flere end 50.000 immigranter hen over sommeren tilbageholdt på åben gade af politiet, og flere end 10.000 kørt væk i busser — ud til uvis fremtid i interimistiske detentionslejre langt væk fra byen.¹¹ Denne aktion, som paradoksalt nok er blevet opkaldt efter Xenios Zeus (den græske gud for gæstfrihed), kommer efter en periode hvor politikere og medier har givet immigranterne og deres »beskidte vaner« skylden for en stigning af HIV og andre sygdomme. I forsøget på at transformere kapitalismen og styrke nationalstaten er »renhed« og den latente krig det som både regeringen og Gyldent Daggry argumenterer for. Mens den neoliberale regering har igangsat en mindre intens form for krigsførelse, bestående af et systematisk angreb på de lavere klasser, sigter det nynazistiske parti mod borgerkrig. Et parlamentsmedlem fra Gyldent Daggry har sagt dette i et interview med BBC: »Det græske samfund er klar — selv om ingen bryder sig om det — til at slås. Til en ny type borgerkrig. På den ene side vil der være nationalister som os og grækere der vil have vores land til at være det det var engang. Og på den anden side illegale immigranter, anarkister og alle dem som har ødelagt Athen gentagne gange«.¹²

Da jeg var her sidst i februar, var det som om vreden mod det politiske system aldrig havde været større. I generalstrejke efter generalstrejke lagde befolkningen et kæmpe pres

¹¹ <http://libcom.org/blog/round-ups-detention-camps-deportations-28102012>

¹² Ilias Panagiotaros, parlamentsmedlem for Gylden Daggry til BBC: <http://www.bbc.co.uk/news/world-19976841>

på regeringen, og særligt under optøjerne den 12. februar var der et sted ude i befolkningen stadig en tro på at man kunne bremse den ødelæggende kurs som Troikaen og den græske regering havde lagt. I dag er det tydeligt at den 12. februar markerede et vendepunkt for modstanden. Kort tid efter blev der udskrevet valg, hvilket ikke blot førte til en passivering af den vrede befolkning, men altså også introducerede en helt ny fjende: Gyldent Daggry. Tilbage i februar var den antifascistiske kamp mest forbeholdt forskellige grupper med tilknytning til de autonome, mens der i dag findes større og mindre antifascistiske grupper i de fleste lokale kvarterer i Athen som strækker sig over store dele af venstrefløjen. Her forsøger man at skabe opmærksomhed om Gyldent Daggrys nynazistiske agenda gennem demonstrationer, plakater og foredrag på skoler og arbejdspladser. Andre grupper forsøger at angribe nynazisterne på en mere voldelig måde med brandattentater mod deres kontorer og direkte konfrontationer på gadeplan. Meget af den energi der før blev brugt til at kæmpe mod regeringens nedskæringspolitik, bliver nu altså udelukkende brugt på den antifascistiske kamp, og det er lige præcis det systemet har brug for. Mens alle på venstrefløjen lader til at tage truslen fra den fascistiske drejning i samfundet meget alvorligt, advarer flere af mine kammerater også om at isolere denne kamp til kun at handle om Gyldent Daggry i stedet for at se det som en integreret del af kampen mod den kapitalistiske stat. Men det er måske lettere sagt end gjort. Da en antifascistisk demonstration blev angrebet af både Gyldent Daggry-medlemmer og politiet tilbage i august, blev 15 antifascister anholdt og udsat for grov tortur på politistationen. Historien kom ikke frem i den græske presse før den britiske avis *The Guardian* skrev en artikel om denne episode med

billeder af de anholdte som var blevet brændt med lightere i armhulen, slået, sparket, spyttet på og holdt vågne hele natten mens betjente havde filmet det hele og truet dem med at udlevere deres navne til Gyldent Daggry. Dette er virkeligheden i dagens Grækenland, og det er ikke så underligt at jeg for første gang begynder at fornemme en vis udmattelse blandt mine kammerater.

Få dage før juleaften stormede politiet et af de største besatte huse i Athen, Villa Amalias, i endnu et forsøg på at slå ned på de sociale bevægelser. Gennem 22 år har huset lagt ramme om et velfungerende kollektiv, folkekøkken, trykkeri, bibliotek og hundredvis af koncerter, film- og teaterforestillinger — og desuden har huset fungeret som et vigtigt samlingssted for en stor del af det antiautoritære miljø i byen. I flere dage i træk tog vi til demonstrationer og lavede aktioner, men politiet nægtede at fjerne sig fra Villa Amalias. Da nogle folk endelig forsøgte at genbesætte huset, svarede politiet prompte tilbage og ryddede stedet inden for kort tid med antiterrorenheden EKAM. Og ikke nok med det, også det næststørste besatte hus, Scaramaga, samt en vigtig piratradio blev ryddet. Inden for få timer havde staten nu taget kontrollen over tre af de vigtigste samlingssteder for det antiautoritære miljø i en magtdemonstration der cementerede deres nul-tolerance over for en hvilken som helst modstand. Disse aktioner kommer efter en periode på to måneder hvor Gyldent Daggry stort set ikke har været nævnt i pressen. Som flere af mine kammerater også har pointeret, er det som om regeringen har lovet at tage sig af det antiautoritære og antifascistiske miljø, så længe Gyldent Daggry beholder deres knive i lommerne og ikke trækker flere dårlige overskrifter i græske og internationale medier.

Mine kammerater går uden tvivl en endnu hårdere tid i møde, ikke nok med at de skal kæmpe for at overleve og udøve modstand mod det kapitalistiske system, skal de nu også kæmpe mod fascisterne og for at beholde deres egne huse og mødesteder. Politiet har netop lækket en rapport til pressen med navne på 40 andre besatte huse der skal ryddes inden for den nærmeste fremtid. Det er klart at disse huse er en torn i øjet på den neoliberale regering og deres nynazistiske støtter der kun har til hensigt systematisk at nedbryde alt det som står i vejen for dem. Disse huse som før stod tomme og ubrugte hen, består ikke blot af fire oprejste vægge og et tag, de repræsenterer først og fremmest essensen af modstanden mod statens undertrykkelse. I en hård tid hvor fattigdom og menneskelig udnyttelse stadig vokser, hvor massefyringer, nedskæringer i lønninger og pensioner, privatiseringer, detentionscentre, repression og social kannibalisme er blevet normen, fungerer disse huse som bevidste brud med hele det kapitalistiske system. Indenfor i disse huse får ord som »solidaritet«, »selvorganisering«, »kammeratskab« og »frihed« en anden betydning, heri findes fremtiden; uden chefer, politi og privat ejerskab. Og der er ingen tvivl om at det er her kampene kommer til at foregå over det næste stykke tid, på gaden og i de besatte huse. Herfra kan vreden igen mobiliseres og inspirere modstanden, ikke kun i det græske samfund men overalt i den kriseramte verden. Fra de tusindvis af ruiner som det kapitalistiske system har vendt sit øje til, kan modstanden stadig blomstre og skabe former som vi endnu ikke kender. Som de anholdte i Villa Amalias udtrykker det i et kommuniké: »I en tid, hvor budskabet er at »vi vil miste alt«, vil vi kæmpe for det modsatte: »Lad os vinde alt!«

Januar 2013...

Når jeg går gennem byen i disse dage, har jeg det som om jeg er med i en dystopisk fremtidsfilm. I tusindvis af hjem har man ikke længere råd til at betale for varmeregningen og er derfor nu tvunget til at brænde tilfældigt træ af for at kunne holde varmen. Smoggen fra skorstenene lægger sig som en tung dyne over hele byen, og lugten er kvælende. De gader og pladser som for bare 10 måneder siden var fulde af mennesker, hvoraf mange af dem var immigranter, er nu tomme og stille. Uniformerede betjente med elefanthuer står foran store politibusser i grupper, mens politiets motorcykelenheder i sorte pansrede dragter kører forbi med blå blink på vejen. Om aftenen sænker der sig en stilhed over de områder i byen hvor mange immigranter bor, en patrulje fra Gyldent Daggry kan være på vej ind i kvarteret på jagt efter folk med en anden hudfarve de kan overfalde. I sidegaderne ligger narkomanerne og skyder sig selv i lysken, eller skubber hinanden rundt på en endeløs jagt efter det næste fiks. Et hjemløst par står og roder efter mad i en container der ligger væltet ud på vejen. Her finder de ris og nudler og noget der ligner kødsovs fra en restaurant rundt om hjørnet. Længere inde mod centrum er Syntagma-pladsen stadig pakket ind i et gigantisk sponsoreret juleshow med laserlamper, skøjtebane til de yngste og korsang til de ældre. Det træ på pladsen som en ældre mand stod under da han en højlys dag i april måned tog livet af sig selv, er i dag pyntet op med små diodelamper der glimter i mørket. »Christmas bells, christmas bells« kører på repeat over anlægget. Jeg stopper op og vender mig om. Bag ved mig er en verden ved at forsvinde mens noget nyt tager form. Herfra starter brudstykkerne fra et sammenbrud der fortsat er i gang.

Sammenbrudsstykker

1. februar 2012:

Ankomst

Klokken nærmede sig fem da landingshjulene foldede sig ud og maskinen ramte asfalten i Athen. Kort forinden sad jeg nærmest lænet ind over min sidemand for at følge med ud ad vinduet. Mellem de tætte skyer kunne jeg glimtvis se det Ægæiske Hav og Attika, fastlandet, med bjergkæder og hovedstaden, som i dag er vokset sammen med forstæderne. Her på sydspidsen af Balkan, tæt på Lilleasien og i periferien af Europa, ligger Grækenland med dens lange og omfattende historie som mange betragter som den vestlige civilisations vugge, men som indtil for nogle få år siden ikke trak mange avisoverskrifter ude omkring i verden. I dag er situationen dog en anden, og det beskedne land synes pludseligt at være centrum for det finansielle kollaps og genstand for manges opmærksomhed og bekymring.

Jeg havde været oppe siden klokken 4 om morgenen, og nu begyndte trætheden at melde sig. Det lykkedes mig at finde min kuffert, komme ud af ankomstterminalen og hen til metroen hvor jeg nu stod foran billetautomaten og fumlede med en medbragt tysk 20 euro-seddel. Men maskinen ville ikke acceptere den, og efter utallige forsøg — først med at vende den om, så med at glatte den grundigt ud — måtte jeg give op. En ung kvinde, som

havde ventet på at komme til, spurgte om hun kunne hjælpe. Hun viste mig vej til en billetluge hvor jeg kunne aflevere den tyske 20 euro-seddel til et menneske og få en billet.

Den hjælpsomme kvinde skulle samme vej som mig, og mens vi ventede på den kolde platform, begyndte vi at snakke. Hendes navn var Giota, hun var jurastuderende og havde været i Hamborg for at besøge sin kæreste. Hun havde boet i Athen i 3 år, og hun brød sig bestemt ikke om byen. Athen var, ifølge hende, alt for deprimerende, stor og tætbeholdt, hun glædede sig til hendes studier var færdige så hun kunne tage herfra igen.

Undervejs i den lange togtur ind til centrum snakkede vi videre om Athen, om Grækenland og situationen landet er i, mens et betagende bjerglandskab farede forbi. Hun sagde at det var hårde tider i Grækenland, der var krise, og at hun ikke regnede med at blive boende i landet. Hun spurgte hvad jeg lavede og hvorfor jeg dog var taget hertil, hun forstod ikke hvorfor jeg ville være i Athen og ikke på en af de smukke græske øer. Jeg svarede at jeg var billedkunstner og var taget hertil uden noget konkret projekt, jeg ville egentlig bare gerne møde nogle mennesker, finde ud af hvordan den økonomiske krise påvirkede folk i deres hverdag og hvordan de organiserede sig for at komme videre. Hun grinte og sagde at det var da en god start, jeg havde jo allerede mødt hende. Inden hun stod af, pegede hun på en station på metrokortet og sagde at der kunne jeg altid tage hen hvis jeg ville feste, der var der ingen der snakkede om krisen.

Jeg stod selv af på Akropolis metrostation ved foden af den gamle ruin som engang var en by i byen og vistnok fungerede som en slags »gated community« for de rige athenere. Akropolis betyder »højeste by« og har efter den stejle

bakke at bedømme uden tvivl været et effektivt forsvarssystem. Ned ad bakken fra stationen og til højre fandt jeg lejligheden jeg skulle bo i. Den er ejet af Det Danske Institut i Athen og ligger i en beboelsesejendom på 4. sal. Mit værelse består af to senge, et klædeskab, et skrivebord og en stol, alt det man har brug for. Bag et stort, tungt gardin gemmer sig en glasdør og bag ved den en balkon med et tørrestativ og en fin udsigt til Grækenlands største turistattraktion. Solen var på vej ned nu, og jeg ville gerne lige nå at se lidt af kvarteret inden det blev for mørkt, så jeg smed taskerne og gik hurtigt ned på gaden igen.

Det blev til en længere gåtur, og undervejs i de halvtomme gader kiggede jeg på huse, restauranter, garager og utallige lukkede butikker og kontorer. I et af de tomme kontorer ud til vejen bemærkede jeg en mand som sad alene ved et skrivebord i mørket. Han havde alt sit overtøj på og trykkede løs på en lommeregner uden at have andet omkring sig. Jeg stod et kort øjeblik og observerede manden som ikke på noget tidspunkt kiggede op. Det var ikke til at finde ud af om han arbejdede og i så fald hvad hans arbejde bestod i.

Der var ikke mange mennesker at se på gaden, derimod var der overdrevet meget politi i et kvarter der ellers virkede meget roligt; de sad i biler, på motorcykler og her og der i små skudsikre båse, sludrede og røg cigaretter. Jeg fandt et supermarked, købte et stykke fryselasagne og fandt med lidt besvær min vej tilbage, spiste og gik ud som et lys.

2. februar 2012:

Første gåtur i dagslys

Igennem de seneste par år har jeg fået for vane at tjekke nyhederne på nettet omhandlende situationen i Grækenland.

Dagligt klikker jeg ind på græske og internationale medier samt uafhængige nyhedssites som Indymedia for at forsøge at følge med i det der sker. Nu er jeg her endelig, men kan alligevel ikke lade være med at tage runden på de forskellige hjemmesider mens jeg drikker min morgenkaffe.

På forsiden af Athens News Online står der i dag: »Homeless Crisis Leads To Building Occupation«. Artiklen fortæller om hvordan aktivister og hjemløse over natten har forsøgt at besætte en tom tilbygning til et kunst- og kulturcenter i det centrale Athen. Poli fra riot-enheden DIAS var hurtigt dukket op og havde ryddet stedet og anholdt 15 for ulovlig indtrængning og forbrug af el. Senere på natten var det kommet til sammenstød mellem politi og hjemløse, og om morgenen blev en spontan demonstration arrangeret, men hurtigt stoppet af politiet igen.

Ifølge artiklen er antallet af hjemløse i Athen inden for den seneste tid eksploderet til over 20.000 mennesker. Det er vinter i Grækenland, og nogle steder er temperaturen nået under frysepunktet. Ifølge artiklen er problemet nu så stort at regeringen reelt ikke ved hvad de skal gøre for at hjælpe det stigende antal hjemløse. I artiklen står der også at op mod 20 hjemløse allerede er omkommet i kulden denne vinter, og at staten forventer at tallet vil stige i løbet af februar måned. Det er uhyggeligt at tænke på de mange tusinde mennesker der hver nat skal finde et sted hvor de kan sove i ly og nogenlunde sikkerhed uden at blive chikaneret af politiet.

I dag havde jeg en aftale med en ven som jeg havde mødt til et seminar om finanskrisen i Folkets Hus på Nørrebro helt tilbage i 2008. Hun hedder Emma og underviser i engelsk og tysk, både privat og i en folkeskole i en forstad til Athen. Inden hun skulle på arbejde i dag, ville hun gerne

vide mig lidt af byen, og vi havde derfor aftalt at mødes på en plads inde i centrum. Jeg pakkede en taske, tegnede et kort over ruten dertil og begav mig ud i det.

Undervejs kunne jeg genkende flere af de steder jeg havde set på billeder og i videoer på nettet. Der var muren omkring Akropolis hvor kommunisterne for nyligt havde hængt et kæmpestort banner med teksten: »People of Europe, Rise Up!«. Og der var den lange trafikerede Filellinon-gade hvor der utallige gange har været voldsomme sammenstød mellem demonstranter og politi. Hvad jeg ikke vidste før nu var at Filellinon-gaden fører direkte op til Syntagma-pladsen hvor jeg nu befandt mig.

Syntagma-pladsen ligger i hjertet af Athen, og det er først og fremmest magten og pengenes centrum. Pladsen skråner nedad, og øverst placeret, naturligvis, ligger parlamentet, udført i en rødlig sandsten, med en park til den ene side og et 5-stjernet luksushotel til den anden. Bag ved parlamentet ligger en større militærbase, og under parlamentsbygningen går bevæbnede soldater fra nationalgarden iført højst mærkværdige gevandter. De skulle efter sigende passe på »Graven For Den Ukendte Soldat« og står der 24 timer i døgnet, 365 dage om året, til stor glæde for de mange turister der ligesom mig kommer forbi. Syntagma-pladsen er nærmest mytisk for mig, idet den har lagt scene til utallige af demonstrationer, voldsomme optøjer samt den store folkelige belejring i forbindelse med Direct Democracy-bevægelsen tilbage i 2011 — alle begivenheder som er blevet transmitteret direkte på nettet.

Da jeg først trådte ind på pladsen, var det som om der var noget galt, og jeg kom et kort øjeblik i tvivl om det nu var den rigtige plads. Det var noget med proportionerne. Fra transmissionerne på nettet havde jeg fået den opfattelse

at pladsen var aflang og meget større. I virkeligheden er Syntagma dog mere kvadratisk, og parlamentet ligger også betydelig højere oppe end resten af pladsen. Under de store demonstrationer filmer kameraerne altid oppe fra et tag eller en balkon i venstre side af pladsen, og det må være linserne på disse som forvrænger proportionerne og som nu forvirrede mig. Ud over parlamentet og Hotel Grande Bretagne var pladsen slet ikke til at genkende.

Jeg havde travlt nu og småløb mod stedet hvor jeg skulle mødes med Emma. Dette viste sig at være lige ude foran den bygning som de hjemløse havde forsøgt at besætte over natten. Der var ikke et eneste spor af nogen besættelse nu, i stedet stod en meget fuld mand og råbte så hele pladsen rungede. Emma trak på skuldrene og førte an mod Exarchia-bydelen som hun gerne ville vise mig.

Exarchia er en notorisk bydel i Athen, statens evige bekymring, som ligger tæt på centrum og er hjemsted for store dele af det antiautoritære miljø i byen. Politiet er ikke velkommen her, og dette er nok grunden til at flere guidebøger ligefrem fraråder turister at opholde sig i Exarchia. Men ud over anarkister finder man i denne bydel også en masse studerende, immigranter, familier fra forskellige indkomstlag, løse hunde og så en hel masse restauranter, caféer, barer, boghandlere og trykkerier, alt sammen tværet ind i maling, graffiti og politiske budskaber. Det er en bydel med mere offentligt rum end i resten af byen, med en afslappet atmosfære, men også en bydel med en rå og intens energi. Jeg følte mig hurtigt hjemme i disse omgivelser og sikker på at jeg ville komme til at tilbringe meget tid her.

Emma, som selv bor i Exarchia, taler hurtigt og meget godt engelsk, så det var bare med at følge med mens hun trak mig rundt i bydelen. Hun viste mig sine stambarer, et par

billige restauranter, og imens vi gik igennem gaderne, fortalte hun anekdoter om gadekampe og besættelser. Hun viste mig stedet hvor den 15-årige dreng, Alexandros Grigoropoulos, tilbage i 2008 var blevet dræbt af en kugle i brystet, affyret direkte af en politimand på 10 meters afstand. Hun viste mig stedet hvor politimanden havde stået; hun hævede armen for at vise vinklen, og 10 meter længere væk hvordan drengen var faldet om død på stedet. På muren ved siden af var der opsat en mindeplade til ære for den unge dreng, og det var tydeligt på Emma og på malerier overalt i kvarteret hvordan dette mord aldrig vil blive glemt og tilgivet.

Emma viste mig også Navarinou-parken, eller »Hippieparken« som hun og hendes kammerater kalder den. Dette er en gammel parkeringsplads som folk fra det antiautoritære miljø og lokale aktivister har besat, gravet asfalten op på og i fællesskab omdannet til en frodig have. Kort efter mordet på Grigoropoulos og de efterfølgende optøjer blev der holdt utallige stormøder for bydelens beboere for at organisere sig mod politiets brutalitet og boligspekulanternes aggressive fremfærd i bydelen. Navarinou-parken var altså resultatet af et af disse møder, og det var ikke til at se i dag at der engang havde været en parkeringsplads. Disse stormøder fungerer stadig den dag i dag, og alle kan i princippet indkalde til et møde hvis der skal tages stilling til noget som berører Exarchias beboere. Da vi gik igennem parken, sad der tre unge drenge og røg pot. Emma fortalte at når politiet indimellem stormer Exarchia, angriber de også tilfældige folk der sidder i parken, oftest går det ud over hippierne som ikke når at komme væk, og deraf navnet »Hippieparken«.

Emma fortalte om de forskellige voldsomme slag med politiet som om det var en hverdagsting, om fraktioner blandt anarkisterne og de autonome, om forskellige grupperinger der bekrigede hinanden og om hvordan nogle politiske grupper var blandet sammen med mafiaen og forskellige supportgrupper inden for fodbold. Der var meget information, og der var meget at kigge på i de smalle gader. Vi endte på det polytekniske universitet som i 1973 lagde scene til de store studenteroptøjer der i sidste ende var med til at vælte militærjuntaen. Af samme grund er der stadig en stærk politisk bevægelse i og omkring universitet som gennem årene har spillet en vigtig rolle i det antiautoritære miljø. Her mødte vi en gruppe som sad og solgte forskellige politiske pamfletter, og Emma fortalte om hvordan det antiautoritære miljø altid havde brugt universitetet til at holde møder i, også selv om ingen af dem var studerende der.

Emma tog på arbejde, og jeg dinglede rundt i kvarteret i et par timer mens jeg tænkte på alle de ting Emma havde fortalt mig. Mættet af indtryk bevægede jeg mig tilbage mod lejligheden ved foden af Akropolis, spiste aftensmad og gik tidligt i seng.

3. februar 2012:

En dag i Exarchia

Efter en lang morgen og formiddag med læsning, skrivning og sol på balkonen gik jeg ud for at mødes med Yiannis som er ven til en ven i København. Vi aftalte at mødes på Exarchia Square i hjertet af det antagonistiske kvarter. Yiannis er en superfink og gæstfri person, han taler meget langsomt engelsk, men de ting han siger er utrolig velover-

vejede og præcise. Han arbejder til dagligt i en bank og har en lejlighed i Exarchia, en kat og en stor, hurtig motorcykel. Han er belæst og ved alt om den kapitalistiske økonomi, om historie, politik og samfundsudvikling. Og så er han glødende anarkist og altid med til demonstrationer og aktiv i forreste række når der er optøjer eller sammenstød med politiet. Yiannis hader politiet mere end noget andet. Yiannis fortalte åbent om det antiautoritære miljø i Exarchia, om forskellige grupper og hvad de går og laver. Han fortalte også om fascisterne, om politiet og dele af mafiaen og hvordan de alle er godt fedtet ind i hinanden. En af hans kammerater blev for nylig stukket ned af fascister på gaden mens han delte pamfletter ud til forbipasserende midt om dagen, og selv om der var politi overalt, var der ingen der stoppede det. Senere på dagen havde Yiannis og hans kammerater besøgt deres ven på skadestuen, og her var fascisterne kommet igen og havde forsøgt at starte et slagsmål, men måtte trække sig da hospitalspersonalet fik dem skilt ad. Yiannis fortalte også om hvordan politiet deltager i sofistikerede gentrificeringsprocesser hvor de skubber de hjemløse narkomaner rundt i og omkring Exarchia og på den måde er med til at styre huspriserne og presset på det antiautoritære miljø.

Politiet er som sagt ikke til stede i Exarchia, de bevæger sig kun ind i bydelen når der er optøjer eller hvis de vil lave et raid på motorcykler, og da Exarchia mest består af små sammenhængende gader, er bydelen meget svær for politiet at kontrollere. I stedet hjælper de så kriminelle bander med at etablere markeder for stoffer, og det antiautoritære miljø og andre lokale tvinges så til at skulle dealere med dem. Politiet er udstationeret overalt på grænsen til Exarchia, de står på hvert gadehjørne døgnet rundt, med skjol-

de, tåregasgranater og pistoler. Som mange andre kampe i dette samfund så foregår der konstant små og store sammenstød i og omkring Exarchia — og det er en territorial kamp hvor hver en kvadratmeter har stor betydning.

Yiannis og jeg havde snakket sammen i mange timer, nu var det blevet mørkt, og Yiannis inviterede mig på restaurant. Mens vi sad og spiste et fremragende stykke grillet torsk, gik en stor sort blok af anarkister med tykke trækæppe og iført motorcykelhjelme og maskeringer forbi ude på gaden, og to kvinder uden maskeringer kom løbende ind på restauranten og delte flyers ud til de spisende. Yiannis oversatte flyererne hvor der stod at de var en nystartet gruppe som ville forsøge at smide mafiaen ud af kvarteret. De gik en demo i bydelen, uddelte flyers og opsatte plakater med sloganet: »Nej til Social Kannibalisme!«. De var nødt til at gå mange sammen i blok, bære kæppe og maskeringer da folk fra mafiaen kunne finde på at angribe dem mens de gik rundt. Yiannis fortalte hvordan han havde været med til noget lignende for et halvt år siden. Nu var der så igen kommet for mange narkomaner og gangstere ind i kvarteret, og anarkisterne svarede igen.

Efter maden gik vi over på det økonomiske universitet hvor Yiannis i sin tid læste, her var der i aften åbenbart et stormøde om piratradioer. Jeg fik lidt af et chok da jeg trådte ind på universitetsgrunden; bygningen var fuldstændig smurt ind i maling, og der hang politiske plakater overalt. Det lignede ikke CBS eller noget andet universitet jeg havde set før — det lignede mest af alt et kæmpestort besat hus og mindede mig om billederne fra Sorbonne i 1968. Men det var ikke udelukkende venstrefløjen der var aktive her, fra indgangen hvor man træder ind hang der plakater fra det største parti, PASOK, og derefter alle de andre

partier. I bunden af lokalet havde anarkisterne overtaget et lokale, malet alle væggene sorte og indrettet en boghandel. I et kæmpestort auditorium ovenpå sad der over 100 mennesker og lyttede til oplæg fra seks forskellige piratradioer. Folk i alle aldre, studerende på universitet og folk fra byens antagonistiske miljø, lyttede, røg cigaretter og diskuterede det revolutionære potentiale i piratradioer, antipropaganda, solidaritet, indkøb af nye antenner, rækkevidder, frekvenser, radiobølger og internetpolitik. Det var svært for Yiannis at nå at oversætte det hele, men jeg fik da nogle brudstykker med. Initiativtagerne til denne konference for piratradioer hedder radio98fm, det er den største af piratradioerne, og de sender fra et besat lokale på et universitet i bjergene i udkanten af Athen.

Efter mødet tog vi tilbage til Exarchia og snakkede videre, omkring kl. 02 kørte Yiannis mig hjem på sin motorcykel med fuld fart gennem Athens gader, over Syntagma, ind mellem biler og busser, og kort efter var vi fremme ved lejligheden, det var en smule nervepirrende, jeg sagde tak for i dag og gik op og faldt til ro.

4. februar 2012: Anarkistisk demo

I dag var der indkaldt til demonstration, og jeg havde aftalt at mødes med Emma på Monastiraki-pladsen kl. 12. Demonstrationen var indkaldt af tre forskellige anarkistiske grupper, og planen var at gå i samlet flok gennem byen, forbi parlamentet, og slutte i udkanten af Exarchia. Normalt er anarkisterne med i alle de store demonstrationer indkaldt af fagforeningerne som ofte tæller op mod 100.000 mennesker, men denne gang var det altså udelukkende anar-

kister der havde organiseret det, og folk jeg havde snakket med var spændte på at se hvor mange der ville dukke op. Før jeg fortsætter er det muligvis godt lige at sige et par ord om hvad jeg mener med »anarkisterne«, og her må jeg indrømme at jeg stadig er en smule forvirret. Personligt er jeg ikke stor fan af disse mærkater; anarkist, autonom, anarko-kommunist osv., jeg tror på løsere definitioner og en hel masse overlap. Og det er også sådan jeg forstår de mange forskellige grupperinger her som på græsk hverken tilhører en »scene« eller en »bevægelse«, men snarere et miljø eller et flow af (inter)aktioner, tilhørsforhold, defineret og reproduceret af en lang række individer og grupper samt deres handlinger og begreber. Det der binder dem sammen, er en dyb skepsis over for autoriteter generelt, og derfor er dette miljø også ofte omtalt som »de antiautoritære«. Alle dem som jeg hidtil har mødt inden for dette miljø, eller flow af aktioner og begreber, er ikke kun præget af anarkistiske tænkere, men også af revolutionære marxister og af italienske, franske og tyske autonome. Derudover spiller situationisterne en meget stor rolle i det teoretiske landskab hvor alle sjovt nok kender til Asger Jorns kunst og Guy Debords idéer om oprør. Og denne anarkistiske tendens, eller flow af aktioner og begreber, er af mange blevet beskrevet som den stærkeste antiautoritære bevægelse i den europæiske og nordamerikanske verden. Man kan sige at det som de antiautoritære i Grækenland har været igennem siden 2008, staten og kapitalens voldsomme angreb på befolkningen og alle der ikke makker ret, har været startskuddet til en ny form for modstand, en ny form for mobilisering omkring antikapitalismen hvor det nu ikke kun er forbeholdt den radikale venstrefløj at gå til demonstrationer og optrappe vreden. Nu finder man også

millioner af arbejdsløse, minoriteter og unge uden nogen fremtidsudsigter på gaden overalt i den vestlige verden kæmpende side om side med de antiautoritære og militante anarkister. Og det er et nyt syn at se ældre mennesker kaste med sten under demonstrationerne, mødre med gasmasker der bliver stående i tåregassen, familiefædre der bliver pebersprøjet af politiet og almindelige arbejdere få brækket lemmer af knippelslag. Og i og med at flere og flere almindelige mennesker har oplevet politibrutaliteten og statens magtarrogance på egen krop, er der blevet åbnet op for en mere diffus bevægelse bestående af meget vrede borgere der simpelthen har fået nok. De græske anarkister eller antiautoritære, kald dem hvad du vil, har været nogle af de første til at opleve og reagere på denne kapitalistiske krise og de kampe vi nu står overfor, derfor er deres metoder og organisationsformer også noget vi kan lære meget af. Og dette går ikke kun ud på at smadre byen og sætte ild til bankerne, som medierne ellers vil have os til at tro, det er en stor og rig kultur bygget på solidaritet og fælles ansvar i udformningen af en anden verden. Men som i alle andre politiske miljøer findes der uden tvivl også en masse modsætninger og brodne kar imellem.

Det var nu flere år siden at der sidst havde været en udelukkende anarkistisk demonstration, dels fordi at der er mange uoverensstemmelser mellem de anarkistiske grupperinger, og dels fordi at det simpelthen er for farligt at gå i en anarkistisk demonstrationsblok, medmindre den er over 1000 mennesker. Ingen ved nemlig hvordan politiet reagerer, og de har før angrebet mindre demonstrationer når de fik chancen. Emma havde virket lidt nervøs i telefonen da jeg snakkede med hende og foreslog at jeg ikke skulle tage sort tøj på, men i stedet ligge en »good boy« så

jeg havde lettere ved at slippe væk hvis det skulle komme til sammenstød med politiet. Jeg gjorde hvad jeg kunne og tog min eneste lyse skjorte på. Men da jeg var nået frem til pladsen, var der allerede hundredvis af mennesker samlet, og alle var klædt i sort, så jeg skiftede hurtigt om til en medbragt sort sweater og følte mig nu lidt mere som en del af den voksende flok.

De folk jeg har mødt og talt med indtil videre har alle fortalt om de forskellige fraktioner på venstrefløjen og inden for det antiautoritære miljø. De lader ikke til at være særligt konstruktive, og de fleste indrømmer også at det er lidt fjollet med alle uenighederne der især kredser om forskellige aktionsformer og hvor fokuset for modstanden skal ligge. Her er flokken udelukkende anarkister så der er naturligvis en hel del de kan enes om, men alligevel lader det til at de små forskelle betyder meget. Derfor var denne demonstration også vigtig idet en demonstration for første gang i lang tid samlede hele det anarkistiske miljø på trods af alle uenighederne. Parolerne fra tre forskellige grupperinger lød ved indkaldelsen til demonstrationen således:

»Ingen tolerance — ingen konsensus til undtagelsesregimet indsat af de lokale, globale, økonomiske og politiske bosser. For den sociale klassekamp, for et samfund med social lighed, solidaritet og frihed!«

»Konsensus eller statsbankerot, de har erklæret en krig imod os, og de beder os om at forblive i ro!«

»Imod den vanvittige undertrykkelse, elendighed, frygt, racisme, sociale kannibalisme og intensive repression ført frem af lammende angreb fra staten, bosserne og de interna-

tionale eliter. Social klassekamp, for et samfund med frihed, lighed og solidaritet! For et samfund uden undertrykkelse af mennesker mod mennesker!«

Imens kom der flere og flere sortklædte, og pladsen var nu fyldt til bristepunktet. Præcis kl. 13.30, halvanden time senere end indkaldelsen, gik demoen i gang, og nu var vi vel nok omkring 4000-6000 mennesker, alle var klædt i sort, og mange havde taget bannere og sort-røde flag med. Overalt i sidegaderne vrimlede det med politi med skjolde og tåregasmasker. De kom aldrig helt tæt på, men man kunne se dem stikke hovederne frem fra alle parallelgaderne når vi passerede. På alle sider af demoen gik der anarkister med hjelme, tåregasmasker og tykke kæppe. De var der for at forsvare demonstrationen og var nødvendige, sagde Emma. Flere af de folk jeg havde snakket med inden regnede ikke med at det ville komme til sammenstød med politiet, demonstrationen var for lille, og det ville være alt for farligt at starte et angreb på politiet, banker eller regeringsbygningerne — men hvad politiet kunne finde på, vidste man aldrig.

Der var både helt unge folk og ældre i demoen, enkelte forældre med børn og et par løse hunde. Når anarkisterne indkalder til demonstration, spørger de ikke om lov, de sætter plakater op overalt ugen forinden og overtager gaderne mens de går. Der var en intens stemning de første 30-50 minutter, alle folk skulle lige se situationen an, men undervejs slappede folk i demonstrationen dog mere af. Politiet holdt sig tilsyneladende væk. Med hele verdens opmærksomhed rettet mod Grækenland er endnu flere optøjer og mere ballade ikke hvad systemet her har brug for.

Igen og igen gjaldede kampråbene højt mellem bygningerne i de tætte gader. Undervejs blev der uddelt flyers og pamfletter, malet politiske budskaber på murene, og et par gange så jeg det græske flag blive flået ned fra flagstænger og brændt. Indimellem stoppede forbipasserende op og klappede, heriblandt en gruppe på tre ældre damer som havde stillet sig helt ud til vejen og nu stod med hævede knytnæver da vi passerede forbi dem. Flere forbipasserende begyndte også spontant at gå med demonstrationen. Imens lød kampråbene taktfast:

- »Staten og IMF laver nye foranstaltninger; opsæt barrikader og kast sten!«
- »Fascister og bosser ned i kloakken; længe leve det globale proletariat!«
- »Politiet er ikke arbejdernes børn, de er bossernes vagthunde; og selv hvis de er arbejdernes børn, er de bossernes vagthunde!«
- »Hverken fascisme eller demokrati; ned med det statiske, længe leve anarki!«
- »Solidaritet er folkets våben; krig imod bossernes krig!«
- »Politi på hver et hjørne, Juntaen sluttede ikke i 1973«
- »Folket, I sulter; hvorfor knæler I foran dem? Folket, I sulter; hvorfor hænger I dem ikke?«
- »Sejr til metalarbejdernes kamp; krig mod bossernes krig!«
- »Brænd, brænd horehuset de kalder parlamentet!«
- »Arbejdstimerne er malet med blod; det er på tide at se bankerne brænde!«
- »En anden krig er mulig; en klasse-, en social-, en anti-statskrig!«
- »Politi, svin, mordere!«
- »Terrorisme er lønslaveri; ingen fred med bosserne!«

- »Terrorisme er arbejdstyrani; ingen fred med bosserne!«
- »Fremad folk, det er nu eller aldrig!«

Demonstrationen nåede Syntagma-pladsen hvor parlamentet ligger, og det er præcis på denne strækning at der ofte udbryder kampe mod politiet som nu stod i hobetal foran parlamentet og de dyre hoteller. På dette tidspunkt var alle demonstranter maskerede, og jeg fik uddelt en støvmaske og noget creme der kunne beskytte mig for det værste tåregas hvis det blev aktuelt. Der var igen en meget anspændt stemning, men folk forblev rolige og nøjedes med at råbe efter politiet, som også så ud til at holde sig tilbage. Demonstrationen passerede langsomt parlamentet mens almindelige folk på vej til og fra arbejde eller shopping fulgte med på afstand. Det var tydeligt at dette ikke var noget ualmindeligt syn for de forbipasserende, og alle på pladsen så ud til at holde vejret mens vi gik forbi. Tåregassen kom aldrig denne gang, og politiet forblev passive, i stedet gik demonstrationen videre ned af Stadiou og endte ved Propylaea, lige i udkanten af Exarchia. Her blev demonstrationen opløst, og folk stod bagefter rundt omkring i grupper og diskuterede dagens manifestation. Ud fra det jeg fik oversat af Emma og hendes kammerater, var der bred enighed om at det var godt at det ikke var kommet til kampe mod politiet. Politiet var talstærkt til stede i området, og de ville have slaget os, som de sagde det. Men flere savnede et stærkere budskab eller mål for demonstrationen som ifølge nogen mere havde karakter af en kammeratlig samling end en egentlig protest. Og folk var skuffede over pauserne mellem kampråbene som i mine ører ellers havde lydt mere eller mindre konstant. For nogle

var det vigtigt at stå sammen og se at man kunne samle så mange anarkister med forskellige positioner, andre var bitre og frustrerede og gik derfra med en følelse af afmagt. Jeg var først og fremmest overrasket over den store samling af udelukkende anarkister. Og så slog det mig hvor meget folk faktisk respekterede hinanden og tog vare på hinanden. På trods af uenighederne var alle enige om kodekset og fulgte det hele vejen, der blev ikke kastet så meget som en lille sten mod politiet, bankerne eller regeringsbygningerne. Denne enighed og fælles ansvarsfølelse var i sig selv et stærkt budskab. Demonstrationen havde gjort det som demonstrationer er bedst til, nemlig at samle folk og styrke selvtilliden og mobiliseringen for den fælles kamp, den havde gået i over to timer gennem det centrale Athen og vist over for hinanden og samfundet at anarkisterne, eller de antiautoritære, stadig findes og at de langt fra er tilfredse med det der foregår.

De fleste tog til Exarchia bagefter hvor gader og pladser hurtigt blev fyldt op med sortklædte. Og mens folk begyndte at drikke kaffe og øl, kom nyheden om at en gruppe på 60 anarkister netop havde angrebet den såkaldte Præsident for Demokratiets bolig med sten og slangebøsser. De havde smadret vinduer, et vagtskur og flere officielle biler samt kastet flyers med solidaritetserklæringer for fængslede kammerater. De var alle blevet jagtet gennem kvarterets gader af politiets særlige motorcykelenhed, DELTA, som brugte flash-granater og tåregas for at stoppe gruppen, men alle var sluppet væk.

I Exarchia blev der skålet, sunget og råbt i mange timer.

5. februar 2012:

Exarchias Stjerner

Natten blev lang, og i dag gik alt lidt langsommere, revolutionen var udskudt, i hvert fald et par dage. Det er søndag, og jeg havde aftalt at tage ud og se Asteras Exarchion (Exarchias Stjerner) spille fodboldkamp, sammen med Yiannis og hans kammerater. Asteras er et fodboldhold hvor der står ACAB (All Cops Are Bastards) på trøjerne, hvor fansene ikke råber sexistiske udtryk og hvor de fleste kampråb ikke handler om fodbold, men om politiet og kapitalismen. Og så er det fodboldholdet som de fleste anarkister fra Exarchia støtter. De ligger næstsiddst i landets tredje bedste række, og de fleste spillere er fra det antagonistiske miljø hvilket betyder at tempoet er betydeligt langsommere til kampe der spilles dagen efter større demonstrationer eller optøjer. Alt dette passede mig perfekt og lød som en god søndagsudflugt.

Jeg blev hentet kl. 12 af Yiannis på motorcyklen, og vi kørte i vanligt tempo gennem byen til Exarchia, drak en kop kaffe og hang ud før vi skulle af sted mod kampen. Det var tydeligt at alle folk stadig snakkede om demonstrationen i går, og de samme blandede følelser blev udtrykt. Alle lod til at have tømmermænd, så jeg var ikke alene. Vi fik arrangeret en bil da vi skulle ud til en forstad for at se kampen som denne søndag blev spillet på udebane. Det var en meget lille, faldefærdig bil som lige til nød kunne indeholde fire store drenge og en lidt mindre pige.

Vi kørte igennem nogle af de fattigste kvarterer i Athen, og det så ikke godt ud; en masse smadrede tomme huse, hjemløse og narkomaner der tågede rundt. Det er her de fleste migranter finder sammen i små usle lejligheder uden varme hvor man typisk er omkring 15-20 mennesker om at

betale lejen og derfor sover på skift. Og det er på samme tid også her fascisterne holder til. Yiannis pegede på en park mens vi kørte forbi, og fortalte at det var fascisternes park og ingen migranter fik lov at gå derind uden at få tæsk eller det der var værre. Her var det kommet til adskillige sammenstød mellem fascister og antifascister. Sidste år foretog fascisterne sig et pogrom mod migranter i dette kvarter og erklærede dele af kvarteret for racerent. En ung mand fra Bangladesh blev ved denne lejlighed stukket ihjel. Det var tydeligvis ikke et kvarter jeg havde lyst til at opholde mig i, også selv om jeg pga. min hudfarve sikkert var mere velkommen end de fleste af de folk der boede der.

Vi nåede frem 10 minutter inde i 1. halvleg, og Asteras var allerede bagud 0-1. Der var vel nok omkring 200 mennesker for at se kampen, heraf var 190 af dem fra Exarchia, og det var som sagt på modstanderens stadium. Exarchias tilhængere er den største supportgruppe i 2., 3. og 4. division og kendt over hele Grækenland for deres politiske budskaber. Som Yiannis sagde, hvis Asteras rykker op, så er der fest, hvis Asteras rykker ned, er der fest, og hvis Asteras holder deres position i ligaen, er der fest. Ingen af spillerne får løn, i stedet går indsamlede penge til politiske fanger fra miljøet. Tempoet var ganske rigtigt ikke særlig højt på denne søndag, bolden fløj rundt i luften det meste af tiden, men begge hold havde dog nogle gode spillere, og der blev sunget og råbt en masse. I de sidste minutter, mens kanonslag bragede og små flasker med raki blev delt på tribunen, spillede Exarchias Stjerner sig op på 1-1, og der udbrød en række fællessange. Det lykkedes mig at oversætte en enkelt: »Bankerne til aske og politiet i graven!«

6. februar 2012:

Udenfor hagler det ned

I dag er der en heftig blæst kombineret med hagl og meget voldsom, nærmest monsunagtig regn. Jeg forblev inden døre det meste af dagen, læste og skrev i dagbogen. Mine tanker gik ud til de tusindvis af hjemløse som har måttet kæmpe i regnen.

Igen i nat forsøgte en mindre gruppe af hjemløse, heriblandt en højgravid kvinde, at søge ly i et nedlagt sportscenter i Rouf-kvarteret, ejet af kommunen. Politiet fik et nys og smed dem hurtigt ud, men ringede dog efter en ambulance til den gravide kvinde. På en video fra i nat ser man politiets voldsomme aktion og socialarbejdere fra kommunen der smider de hjemløses ejendele ud i affaldscontainere. Hver nat er en kamp for de hjemløse her i byen, og den bliver bestemt ikke lettere af så voldsomt et uvejr.

Imens er et hospital i den nordlige by Kilkis blevet besat af de ansatte sygeplejersker, sekretærer, hjælpere og doktorer. De har simpelthen overtaget selve administrationen af hospitalet. I et kommuniké skriver de at de ikke længere kan vente på at det offentlige løser sundhedssystemets krise. De kræver gratis adgang til lægehjælp og lønninger der svarer til deres uddannelsesniveau. Alle beslutninger bliver fra nu af taget af de ansatte på fællesmøder, og kun i nødsituationer vil de genoptage arbejdet. Hvis deres krav ikke bliver mødt, vil de tage yderligere foranstaltninger i brug, »i kampen for et frit sundhedssystem, for en omstyrrelse af regeringen og dens neoliberale politik«.

I disse dage øges presset på den græske regering fortsat fra EU som forlanger at Grækenland gennemtvinger en ny række meget hårde og urimelige sparekrav. Forhandlingerne trækker ud og tester igen og igen dem som i virkelighe-

den styrer landet, nemlig Den Internationale Valutafond (IMF), Den Europæiske Centralbank (ECB) og EU—denne konstellation går også under navnet Troikaen. De absurde sparekrav er en forudsætning for godkendelsen af endnu en »redningspakke« med »nødlån« for 130 milliarder euro, svarende til godt 975 milliarder danske kroner. Samtidig er det et krav at alle betydende politiske partier i Grækenland accepterer og underskriver aftalen så der er sikkerhed for at de nye krav rent faktisk bliver efterlevet. Det lader altså til at underskuddets terror igen skaber grobund for undtagelsestilstanden og legitimerer den chokpolitik som Troikaen har startet som tilsidesætter alle såkaldt demokratiske beslutninger og som i sidste ende tvinger folk ud i fattigdom. I morgen er der med kort varsel indkaldt til en 24-timers generalstrejke som svar på regeringens nye spareplaner. Der er indkaldt til en bred folkelig demonstration på Syntagma-pladsen med start kl. 11.

7. februar:

Hasteindkaldt generalstrejke

I dag var der som sagt indkaldt til en 24-timers generalstrejke som svar på regeringens planer om at skære 20 % af mindstelønnen, forhøje pensionsalderen, sløjfe en række feriedage, nedsætte arbejdsløshedspengene og andre lignende angreb på middel- og arbejderklassen. Mens forhandlinger med Troikaen (IMF, ECB og EU) eller snarere dikteringen fra Troikaen fortsætter, kom indkaldelsen til generalstrejken som en overraskelse for de fleste. Normalt indkalder de store fagforeninger i god tid, så de og andre politiske organisationer har tid til at arrangere demonstrationer og faglige blokader, men denne indkaldelse kom altså kun

med én dags varsel, og der var dermed ikke lagt op til det helt store fremmøde. Desuden havde regnen fra dagen forinden ikke lagt sig og truede ydeligere med at holde folk fra demonstrationen.

Jeg var på pladsen kl. 11 vel vidende at der nok ikke ville ske noget før en halv tolv-tiden. I stedet gik jeg en runde i området; bag om bygningerne ud til pladsen hvor hundreder af politibetjente hang ud i riot-udstyr, drak kaffe og snik-snakkede, op ad Akadamias hvor den ene blok af demonstranter efter den anden mødtes og langsomt gjorde sig klar til at gå ind mod Syntagma. Typisk ved disse større demonstrationer mødes de små fagforeninger på Klathmos-pladsen og de mere venstreorienterede grupperinger på Propylea. Der var blokke med metalarbejdere, hospitalarbejdere, lærere, immigranter, ansatte i turistindustrien, havnearbejdere og mange andre steder fra. Overalt lød der taler, musik fra kæmpeanlæg og megafoner blandet med blokkenes kampråb og de dyttende biler i sidegaderne. Vejene var de fleste steder spærret af, og trafikanternes tålmodighed blev sat på prøve mens de langsomt trillede frem i de store bilkøer.

Til sidst nåede jeg frem til Omonia-pladsen hvor 8.000-12.000 PAME-tilhængere så ud til at begynde at gå. PAME er kommunistpartiets (KKE) militante fagforening og tæller op mod 800.000 medlemmer. De er ofte kritiske over for de resterende fagforeninger, og i mange tilfælde er PAME de første til at indkalde til demonstrationer med de andre to store fagforeninger GSEE og ADEDY som efternølere. Medlemmer af PAME har gennem årene lavet flere spektakulære aktioner såsom midlertidige besættelser af ministerier, tv-stationer, børsen og blokader af havnen i Pireaus som er en af de helt store kommunistiske bastio-

ner. Men alle disse initiativer er ekstremt top-down styret, og den stalinistiske ledelse af PAME forbyder alle sine medlemmer at samarbejde med andre grupper eller fagforeninger på venstrefløjen. Til de store demonstrationer går PAME for sig selv, og hver gang er det tydeligt at de har deres egen agenda, hvad den så end er. Under en af de mest voldsomme demonstrationer mod nedskæringerne tilbage i oktober 2011, på et tidspunkt hvor vreden og mobiliseringen mod regeringens spareplaner var på sit højeste, udkommanderede kommunistpartiet (KKE) og PAME deres medlemmer til at lægge en jernring omkring parlamentet. På ordrer oppefra vendte de sig om mod deres kæmpende medborgere så de nu stod med ryggen til politiet og forsvarede parlamentet med kæppe og køller, mod de vrede demonstranter. Det kom til meget hårde sammenstød som nogle har omtalt som et borgerkrigs-lignende scenarie, og utallige folk fra begge lejre blev meget hårdt såret. Politiet stod blot og så på og sendte kun en gang imellem tåregas ud over de vrede demonstranter der ikke havde en chance mod angrebene fra de tusindvis af PAME-medlemmer der havde opbakning af politiet. Senere er det kommet frem at PAME havde lavet en aftale med politiledelsen om den dag at beskytte parlamentet mod »de hætteklædte anarkister«, og kort tid efter kunne man se billeder af tilhængere fra det ultrahøjreorienterede LAOS-parti lykønske og takke PAME for deres heltegerning i forsvaret for landets regering—en dybt underlig gerning som mange i befolkningen ikke har tilgivet dem for.

Her stod de så med deres velkendte røde faner fastgjort for enden af tykke kæppe, som samtidig fungerer som køller, og med dertilhørende hjelme og mindede mest af alt om en mindre militærenhed. De første 1000 gik alle i kæder,

arm i arm, og med køllen på skulderen. Der var noget oldtidshistorisk over denne hær. Imens buldrede talerne, og regnen tog til. Det var et fascinerende syn, om end også en smule skræmmende, måden hvorpå alle de tusinde mennesker lod sig styre af nogle få typer som sagde hvornår de skulle gå og hvornår de skulle stoppe op. Deres militærpræcision kombineret med antallet af Stalin-tilhængere løb mig lidt koldt ned ad ryggen.

Nu satte PAME-demonstrationen endelig i gang, og de gik hurtigt og taktfast til militærtrommernes rytmer mod Syntagma-pladsen. Jeg havde hverken hørt eller set noget til en anarkistisk blok, så jeg valgte at følge med dem, om end på fortovet ved siden af. De holdt kæderne hele vejen, og der var folk i alle aldre, fra unge studerende til ældre pensionerede. Det var underligt at tænke på at denne kæmpemæssige blok var militante og bar køller, ikke nødvendigvis fordi de ville forsvare sig mod politiet, dem samarbejdede de jo nogle gange med, men fordi de ville forsvare sig mod andre vrede borgere og folk fra det anti-autoritære miljø. Da de ankom til Syntagma-pladsen, lavede de en hurtig rokade, således at de nu stod med ryggen til parlamentet præcis som de havde gjort det forrige gang. Det var en koreografi som signalerede deres position på venstrefløjen og som cementerede deres forhold til magten. Efter at have holdt deres stilling et par minutter fik de ordre til at dreje 90 grader og fortsætte i samme tempo forbi parlamentet og ned langs siden af pladsen.

De fleste af blokkene havde gjort som PAME og var fortsat forbi parlamentet og ned langs siden, det er åbenbart sådan man gør her. Tilbage på Syntagma stod nu alle dem som ikke var organiserede i nogle af blokkene, og her var det en anelse mere løjerligt. Der var et hav af forskellige

venstreorienterede grupper, patrioter med kæmpe græske flag, folk i jakkesæt, ældre mænd og damer, studerende og så anarkisterne som indtil nu havde været spredt ud i små grupper over hele pladsen. Regnen tog til i styrke, og de store blokke som havde passeret parlamentet, begyndte langsomt at sive bort derfra. Helt foran ved trapperne op til parlamentsbygningen forsøgte en blanding af vrede patrioter og venstreorienterede at nå forbi politiet, men blev skubbet tilbage af knippelslag og peberspray. Kæder af riot-politi kom ind fra siderne og tog stilling på de ikoniske trapper der leder op til parlamentet, og imens politiet iførte sig gasmasker, begyndte alle at kaste hvad de havde i hænderne, og her mener jeg ALLE; ikke kun unge anarkister og venstreorienterede. Sten, flasker og klementiner fra en række træer neden for trapperne fløj mod politiets kæder i et kvarter eller mere. Jeg så flere ældre mennesker kaste med ting, og en ældre dame kastede endda sin paraply mens hun råbte ad en politimand.

De fleste anarkister som var klædt i sort, med gasmasker, løbesko og tykke handsker, stod omkring og fulgte udviklingen nøje. Kun en gang imellem ville de løbe over og kaste sten mod de ankomne politikæder som så ud til at være polstret grundigt. Det lykkedes den forreste gruppe på trapperne at skubbe politiet tilbage, mens de bagerste politikæder svarede igen ved at kaste tåregasgranater ud i mængden. Et plastikskjold blev flået ud af hænderne på en politimand og landede i mængden som hurtigt trampede det i småstykker. Et tv-hold fra Japan som også var med helt oppe foran, havde ingen masker og så ud til at blive kvalt i gassen, et par maskerede anarkister fik øje på dem og førte dem væk og sagde de skulle skride derfra. En anden mand lykkedes med at komme op på det brede gelæn-

der ved trappen lige foran de forreste politikæder hvor han foldede det tyske flag ud og satte ild til det til stor glæde for de mange fremmødte pressefotografer. Mens ilden slikkede sig op af flaget og fik fat, kastede han det i hovedet på en af politibetjentene bag sig, og dette blev *billedet* på dagen.

Nu havde det regnet kraftigt uafbrudt i to timer, og de folk der stod tilbage var fuldstændig gennemblødte. Gassen havde svært ved at virke pga. regnen, men var alligevel nok til at folk uden masker blev nødt til at trække væk. Politiet holdt deres position på siderne og fik skubbet folk ned og væk fra trapperne. Folk holdt langsomt op med at kaste med ting, og de fleste begyndte så småt at sive derfra. Anarkisterne gik stadig omkring i små grupper og så svært skuffede ud. Dette var heller ikke dagen hvor vreden brød igennem og regeringen blev væltet. Den korte varsel og det voldsomme regnvejr havde nok holdt mange mennesker hjemme, og kun omkring 20.000 mennesker havde delta-get i dagens demonstration som var forløbet overraskende fredelig i forhold til tidligere generalstrejker. I landets tre største dagblade skulle man dagen efter hen til de lokale nyheder for at læse om gårdsagens demonstrationer.

8. februar: Mediemaskinen

Det er ufatteligt at opleve medierne i denne tid, lige meget hvor man kigger hen, står der et eller andet om situationen i Grækenland, men de artikler man kan læse i forskellige aviser er så langt fra det der foregår på gaden og i folks hjem. Sådan er det nok altid med journalistikken, men det bliver tydeligere og tydeligere for mig her at journalisterne simpelthen ikke er i stand til at dække de voldsomme og

drastiske ændringer det græske samfund bliver tvunget ud i. Jeg kan ikke lade være med at tænke at al denne opmærksomhed må påvirke befolkningen på en helt ny måde. I dagblade som The Guardian, Herald Tribune, New York Times, Financial Times, Le Monde osv. har den kapitalistiske krise for længst sat sig igennem som en underholdningsvare på højde med sport hvor den ene kommentator efter den anden kommer med *sin* analyse af tingenes gang og hvor politikere får ekstra taletid og udnytter den med åndsvage, abstrakte metaforer der ikke har hold i nogen som helst virkelighed. På The Guardians business blog har de sågar lavet en live dækning. »Eurozone Crisis Live: Greek bailout talks finally begins«, hedder overskriften netop nu — kampen er i fuld gang, og uret tikker.

Men hvem ved, måske er den græske befolkning i virkeligheden fløjtende ligeglad med omverdenen og især medierne lige nu. Når jeg går rundt i gaderne, ser jeg mange lange blikke, fortvivlede ansigter og opgivende kropssprog. Det er som om de mange års angreb fra kapitalen har sat spor i kroppene, og kampene foregår nu på andre niveauer. Emma fortalte her til aften at en kvindelig ansat i hendes lokale supermarked brød sammen ved kasseapparatet i dag mens de snakkede om de nye forringelser. Siden det græske regime underskrev det såkaldte »Samarbejds memorandum« i maj 2010 og lånte de første 110 milliarder euro af IMF og EU, er selvmordsraten steget voldsomt, og det er typisk folk fra middelklassen som tager deres eget liv i ren desperation over en fremtid som er blevet solgt til finanskapitalen. Den finanspolitiske terror skaber frygt ligesom alle andre former for terror, og den får altså også nogle folk til at opgive deres drømme om et frit liv uden gæld og skyld. Sammen med medierne har regeringerne i hele EU

ført en effektiv propaganda-maskine og vidst lige hvilke knapper der skulle trykkes på for at skabe den nødvendige bekymring som den vanvittige nedskæringspolitik bliver fodret på. Vi bliver konstant bildt ind at »vores økonomi« er i fare og at folk bliver nødt til at ofre sig for den. Propagandaen internaliseres så af middel- og arbejderklassen, og den kapitalistiske krise sætter sig igennem som en lang række af personlige skuffelser for mange mennesker i dag. Selve ordet »gæld« i »gældskrise« har dybe psykologiske dimensioner og dermed opstår også »skyld« og »bebrejdelse«. Dette er en epidemi som i høj grad også spredes gennem medierne.

Med denne kapitalistiske krise tvinges vi først og fremmest til at arbejde mere for mindre, og ikke mindst tvinges vi til at acceptere at vi står over for et »problem«, et problem som *vi* har været med til at skabe. Vi bliver bildt ind at vi har levet »over evne«, at vi har været »dovne«, at vi må »ofre os«. Men hvem er det der bilder os det ind? Hvem er det der lever over evne? Og hvem er de egentlige ofre?

Det er tydeligt, når man er her, at det først og fremmest er Troikaens terror der har skabt grobunden for den undtagelsestilstand Grækenland befinder sig i hvor selv det helleglige vestlige demokrati er blevet tilsidesat sammen med en lang række af helt basale rettigheder. Grækenland er inden for meget kort tid blevet gjort til genstand for et neoliberalt laboratorium, præcis som vi har set det tidligere i Chile og Argentina hvor den ene voldsomme reform, nedskæring og privatisering efter den anden rammer samfundet med hidtil uset arrogance. Ingen tvivl om at de fleste politikere og erhvervsfolk har ønsket denne udvikling i mange år, men nu kommer det hele på én gang, og det er svært for befolkningen at følge med og nå at reagere. Under et

røgslør af medieforstærket frygt og panik forsøger staten at lamme dens befolkning for at kunne gennemføre disse vanvittige nedskæringer. Den nærmest metafysiske gæld, som især bankerne og store multinationale selskaber har været med til at opbygge, bliver nu socialiseret i samfundet, og de laveste klasser betaler prisen. Den græske stat står nu med en astronomisk gæld som hele tiden vokser, og hver gang Troikaen låner Grækenland endnu flere penge, forsvinder de blot ud til bankerne — befolkningen får ingen gavn af dem. Pludselig taler alle regeringer om nedskæringer, men denne devaluering af kapitalen som finder sted i Grækenland, har kun medført forøget offentlig gæld og forstærket recessionen.

De nådesløse forringelser, den benhårde klassekamp, er med tiden blevet *naturaliseret*. Det er som om den kapitalistiske krise har fået karakter af en naturkatastrofe som ikke kan undgås før den har skyllet ind over os og meteorologerne fortæller os hvornår det er sikkert at gå ud igen. De egentlige årsager til krisen mystificeres, og håndteringen af den bliver overladt til markeder, statistikker, kreditvurderingsselskaber, spekulanter og bundkorrupte politikere og bankfolk der blot forstærker fremmedgørelsen blandt befolkningen. Imens vokser afmagten i hvert enkelt hjem, og angrebene fra kapitalen kommer pludseligt alle vegne fra; på arbejdspladsen i form af fyringer og lønnedgange, på bankbogen i form af øgede skatter og i dagligdagen i form af privatiseringer af det offentlige. Folk overlæver nu udelukkende på deres reserver og støtte fra familiemedlemmer, men det ser rigtig sort ud for den græske befolkning, og det er svært ikke at blive ramt af depressionen. Alle de folk jeg har lært at kende her, gør alt hvad de kan for ikke at blive deprimerede — og det er ikke let, men konse-

kvenserne af at give op og overgive sig til depressionen er måske for store.

Det var tydeligt på de kammerater jeg snakkede med i dag at generalstrejken i går var »meget katastrofal«. Dagen i går lød muligvis meget dramatisk i dagbogen, det er svært ikke at skrue lidt op for dramatikken når man står midt i det, men det er ingenting i forhold til de ting der reelt står på spil og ikke mindst de kampe som før har fundet sted. Mange beskyldte fagforeningerne og vejret for den manglende vrede og deltagelse. Men de ved også at den antagonistiske bevægelse står svækket, og at de efterhånden har forsøgt at udfordre magten på alle tænkelige måder; fra utallige demonstrationer til besættelser, kreative aktioner, voldelige sammenstød, bål og brand og alt det der kommer derefter. I nogle tilfælde er fjenden kun blevet stærkere og ondere. Nu vinder nationalismen og fascismen terræn, og det gør naturligvis meget ondt på alle mine kammerater her.

Premierministeren i det græske regime har allerede sagt det: »Ofringer er nødvendige; vi har ikke råd til blokader og strejker.« Måske var det derfor der ikke var dukket flere op til demonstrationen i går, fordi at det nu er imod den »nationale folkesag« at strejke og demonstrere. Premierministeren har gjort det klart »at den måde vi har behandlet vores finansielle anliggender på, fik os til at miste en del af vores nationale suverænitet. Vi er nødt til at tilbageerobre denne ved hjælp af vores troværdighed, vores politiske program og alle folks ofringer«. Med udtalelser som denne, sammenholdt med politiets massive tilstedeværelse overalt i det offentlige rum, bliver det tydeligt at staten og kapitalen er besat af at have kontrol over de lavere klasser i samfundet. Og her er den »nationale sammenhængs-

kræft«, som vi også kender den i en udgave fra Danmark, ud over politirepressionen, nok det stærkeste våben. Den kapitalistiske »gældskrise« tilbyder hermed staten en eneste mulighed for at promovere en samling af de laveste klasser omkring nationalstaten, og dermed også en øget disciplinering af befolkningen. Målsætningen er intet mindre end neoliberalismens overlevelse, en reproduktion af den såkaldte primitive akkumulation, og dette har man sat sig for i håb om øget produktivitet, lavere udgifter og højere indtjening. Kapitalismen anno 2012. På denne baggrund er det ingen overraskelse at jeg ser politi iført tungt kampudstyr overalt i denne by. Kapitalen i samarbejde med kontrolregimet lugter blod, og det er da også blevet bekræftet af regimets beskæftigelsesminister da han skulle introducere anden eller tredje omgang af de »hårde, men nødvendige forringelser« og sagde på bedste cowboymanér: »Det vil koste blod.«

Jeg tog om aftenen ind til centrum for at mødes med Emma i Scaramaga, et kæmpe squat på størrelse med vores gode gamle ungdomshus, dog uden en koncertsal. I aftes var der Karl Marx Kapital-læsegruppe, og jeg hang på selv om det var på græsk(!). Giorgos fra gruppen TPTG (Children of the Gallery), en antiautoritær kommunistisk gruppe med base i Athen, holdt et oplæg hvori han drog paralleller fra Marx til Jacques Camatte og videre til den italienske autonomia-bevægelse. I et mødelokale på 2. sal sad vi omkring 30 mennesker i overtøj, frøs, lyttede, drak cognac og røg cigaretter. Jeg havde fundet en bog i Scaramagas bibliotek med en tekst af TPTG som beskrev den kapitalistiske krise i Grækenland siden 70'erne, på denne måde var jeg også lidt med mens de andre udfoldede Marx på græsk. Efter mødet tog vi på en bar i Exarchia hvor snakken fortsatte i

flere timer på engelsk. Det er sgu nogle søde og meget generøse mennesker jeg har mødt her, og én ting er sikkert: de bliver ved med at kæmpe.

9. februar 2012:

Ud på gaderne!

Der er sket meget siden sidst, og der sker rigtig meget lige nu. Dette bliver kort, jeg kan ikke sidde for lang tid foran skærmen...

De første detaljer fra den nye såkaldte »samarbejdsaftale« med eurogruppen er kommet frem, og det ser rigtig sort ud for den græske befolkning. Jeg vil komme tilbage til de egentlige forringelser en anden dag. Lige nu er der netop blevet indkaldt til endnu en generalstrejke i morgen, denne gang vil den lamme landet i 48 timer. Der er spontane demonstrationer i centrum netop nu, jura-universitet er blevet besat for at kunne fungere som base for mange af protesterne, og over hele Grækenland er der indkaldt til demonstrationer både fredag, lørdag og søndag.

Der er forlydender om mange andre besættelser og aktioner som jeg vil vende tilbage til. Men det mest interessante rygter er nok Politiforbundets meget kontroversielle erklæring om at de ikke vil deltage i »voldsomme aktioner mod deres brødre, søstre og børn«. Jeg har forsøgt at oversætte deres erklæring fra græsk, men med Google Translate giver det ikke meget mening. Så vidt jeg kan forstå, er erklæringen rettet direkte mod regimets politikere, men hvad det egentlig betyder, er svært for mig at gennemskue. Toppen af det græske politi er kendt for at være ultravoldelige og bundkorrupte, politiet har ved flere lejligheder samarbejdet åbenlyst med fascisterne, og det er svært at forestille

sig at de ikke vil slå tilbage mod en opstand under generalstrejken over de næste par dage, men vi får at se.

Nu vil jeg stoppe her og bevæge mig ud i det. I Danmark og mange andre steder i verden er der indkaldt til demonstrationer i solidaritet med det græske folk. Tag ud i gaderne og brug fantasien, det her er kun begyndelsen.

10. februar 2012:

Kun en begyndelse

Jeg pakkede en taske med maske, skiftetøj og vand. Emma havde også givet mig et par riopan som er en bedøvende væske man normalt bruger mod maveonde, men som har vist sig at være effektivt mod politiets tåregas og som bliver brugt af de fleste mennesker der tager til demonstration her. Jeg småløb hele vejen ned mod Syntagma, klokken var 12 og der var indkaldt til demonstration kl. 11, så jeg var lidt sent på den. Det var tydeligt allerede inden jeg nåede frem til pladsen at stemningen var intens. Langs hele ruten til pladsen så jeg udstationeret politi; på motorcykler, i busser og hundredvis i fuld kampuniform og tåregasmasker langs vejen. Som jeg nærmede mig, lød råbene mod politiet, parlamentet og Troikaen højere og højere.

Pladsen var godt fyldt op da jeg ankom, men var alligevel ikke i nærheden af den mængde mennesker jeg har set på videoer fra tidligere generalstrejker. Kun i den forreste del op mod parlamentet stod folk helt tæt sammen, mens der nede bagi var mere plads mellem folk. Der var hundredvis af bannere i forskellige farver, med forskellige budskaber; nogle fra partierne, nogle fra fagforeningerne, andre fra venstreorienterede grupper, anarkister og folk der bare var vrede. Der blev råbt i megafoner og diskuteret ivrigt blandt

demonstranterne. En ældre herre gik helt op til den første politikæde, fandt et tov frem fra sin taske, bandt en løkke på det og stod derefter og råbte en politimand direkte ind i hjelmen mens han signalerede at politimanden eller politikerne skulle hænges. Det var svært at se politimandens reaktion inde under hjelmen, gasmasken og den sorte elefanthue.

Jeg var alene og gik en tur rundt på pladsen for at danne mig et overblik over situationen. Der var ligesom den forrige generalstrejke mænd og kvinder i alle aldre, men af en eller anden grund var der ikke lige så mange folk fra de organiserede fagforeninger. Og jeg kunne ikke få øje på en eneste anarkist i den klassiske sorte påklædning. Jeg havde snakket med forskellige folk om at mødes på pladsen, men lige nu havde jeg mere lyst til bare at vade rundt alene. Alt virkede nogenlunde fredeligt, og det var svært at forestille sig at noget dramatisk kunne ske. Jeg gik forbi den forreste del op mod parlamentet, samme sted som der ved den tidligere generalstrejke var opstået konfrontationer mellem patrioter og venstreorienterede på den ene side og politiet med tåregas og peberspray på den anden. Flokken så mere eller mindre ligesådan ud i dag; der var kommunisterne med røde faner side om side med patrioterne med store græske flag. Jeg fortsatte ned langs siden af pladsen, passerede de to store luksushoteller som var fuldstændigt barrikaderet med tykke stålplader, og pludselig gik det hele amok.

Fra det ene sekund til det andet havde 60-80 maskerede demonstranter klædt om til sort tøj og løb nu inde fra midten af pladsen, væk fra parlamentet og ned mod de bagerste politikæder, og et overraskelsesangreb mod politiet blev sat ind. Ligesom mange andre havde jeg ikke forventet at et

angreb ville starte i denne del af pladsen. Iført gasmasker, skibriller og udstyret med molotovcocktails, sten og jernstænger angreb de politiet fra to sider og tvang dem dermed til at trække sig tilbage. Det regnede med molotovcocktails ned mod politiet i mere end 10 minutter, nogle eksploderede ved deres fødder og andre ud over dem. Jeg så en enkelt »molo« få fat i armen og skjoldet på en politimand som en kollega med en brandslukker hurtigt fik slukket. Imens løb flere og flere ned mod den del af pladsen for at deltage i angrebet. Jeg vil aldrig glemme lyden af de hundredvis af sten og marmorstykker som konstant fløj gennem luften og bragede mod politiets skjolde. Indimellem lød der også kæmpe brag fra de hjemmelavede bomber der blev kastet mod politiet. Flere og flere folk maskerede sig, mens andre trak væk derfra. Folk gik i gang med at hamre og smadre i gelændere og kantsten for at udstyre sig med flere marmorstykker som nu lå og flød ud over hele pladsen. Politiet var under så voldsomt et angreb at de ikke havde mulighed for at forsvare sig med tåregas og blev nødt til at trække længere tilbage.

I den anden ene af pladsen op mod parlamentet var der pludselig noget der lignede et masseslagsmål mellem to grupper af maskerede. Det viste sig lidt efter at den ene gruppe var fascister der midt i al tumulten havde forsøgt at overfalde en immigrant som solgte paraplyer. En gruppe anarkister havde overværet overfaldet og stod nu og tæskede løs på tre fascister der lå ned, resten af den mindre gruppe nåede at slippe væk. Få sekunder efter så det nu også ud til at der oppe foran opstod sammenstød med politiet som svarede igen med endnu mere tåregas, og folk løb nu væk i alle retninger, på nær de folk der var maskerede og fortsat ville kæmpe mod politiet.

Jeg var nu trukket ned i pladsen og stod sammen med en større gruppe ved en af sidegaderne, nogle var maskerede og kastede med marmorstykker og sten mod de første politikæder som kom ind fra siden, andre stod bare og fulgte med. Politikæder trak nu pludseligt ind på midten af pladsen hvor det kom til kaotiske og direkte konfrontationer på tæt hold. Anarkister med tykke kæppe og jernstænger slog mod politiet som forsøgte at forsvare sig med skjoldene, knipler og perberspray. Jeg fik øje på en ældre mand som må være besvimet inde på pladsen da politiet pludseligt løb derind, han lå nu ned uden at røre sig med hænderne langs siden foran politimænd som tæskede løs på ham med kniplerne. Vi råbte og skreg, og nogle folk forsøgte at komme den ældre mand til undsætning, men blev holdt væk af politiets brutalitet. Da politiet endelig stoppede med at slå og fortsatte over mod det hjørne hvor jeg stod, løb en større gruppe af personer uden masker ind til den ældre mand der stadig lå livløs i bunden af pladsen.

Politiet kom nu tættere og tættere på, de kastede med store mængder tåregas mens det fløj med kasteskyts af forskellig slags den anden vej. Politiet fik presset os ned ad en mindre gade, og jeg fandt mig selv mellem maskerede anarkister, ældre mænd og damer, unge teenagepiger og forældre som alle begyndte at løbe ned ad gaden med politiet i hælene. Pludselig kom der 6-8 DELTA-motorcykler ind fra en sidegade i den retning vi løb, og betjentene sprang af motorcyklerne og begyndte at slå løs på de første der kom løbende. Jeg så to fyre blive trukket ned på jorden lige foran mig, og DELTA-betjentene tæskede løs på dem, inden den store gruppe jeg løb sammen med nu vendte om og begyndte at løbe den anden vej, men her havde politiet nu spærret vejen af og nærmede sig med hævede knipler — vi var

fanget. Jeg kiggede mig omkring og løb ind i en fornem chokoladebutik hvor indehaveren havde stået i døren og observeret det hele. Jeg rev min maske og mit tørklæde af, skiftede hurtigt bluse, og pludselig var hele butikken fyldt med mennesker som gjorde det samme. Jeg fik øjenkontakt med damen som var på arbejde i butikken, og hun blinkede til mig, vi var i sikkerhed her. Jeg kiggede mig omkring i butikken, vi var en broget skare, omgivet af fancy chokolade og gaveæsker, og alle stod nu og hostede efter den store mængde tåregas politiet havde fordrevet os med. Imens gik politikæderne forbi uden for butikken, og vi kunne ånde lettet op. På vej ud takkede jeg damen som havde ladet os blive i butikken — havde det ikke været for hende, ville vi nok have fået tæsk ude på gaden.

Jeg fortsatte et stykke tid alene rundt i sidegaderne mens politiet langsomt så ud til at få styr på kampene oppe på Syntagma, til gengæld var kampene nu spredt ud i hele centrum. Overalt stod folk og råbte ad politiet som løb rundt og svedte. Jeg gik om bag de store gader og i retning mod det polytekniske universitet. På vejen dertil mødte jeg større og mindre grupper af maskerede anarkister der var i fuld gang med at smadre vinduerne til flere banker, og lidt længere nede ad gaden var en anden gruppe i færd med at sætte ild til en barrikade bestående af flere større containere. På den store Panepistimiou-gade stod hundredvis af sortklædte demonstranter, og der blev fortsat kastet molotovcocktails, sten og marmorstykker mod politiet som langsomt pressede folk tilbage. Jeg stod lidt og fulgte med i udviklingen før jeg tilfældigvis mødte et par stykker jeg kendte, de var sammen med de fleste andre på vej mod Exarchia, og jeg fulgte med dem. Vi kom sikkert ind i bydelen, og politiet holdt sig ude.

Emma ringede for at høre om jeg var ok og inviterede mig hjem til hende for at spise middag. Jeg takkede ja og stod et kort øjeblik efter foran hendes dør midt inde i Exarchia. Vi spiste, snakkede og tjekkede internettet for opdateringer om dagens demonstration. Der var meldinger om besatte offentlige bygninger og arbejdspladser over hele landet; havnearbejderne i Pireaus havde blokeret havneportene, og der florerede rygter om at en politistation et sted i Athen var sat i brand. Flere supermarkeder var også blevet plyndret, og indtil nu var over 50 mennesker blevet anholdt. Vi fik os en lille lur efterfulgt af en kop kaffe inden vi igen tog ud i gaderne.

Der var stormøde om dagens sammenstød og om koordinering af de næste par dage på det besatte jura-universitet, ikke langt fra Syntagma. På vej derover lå tåregassen stadig i gaderne, og overalt flød det med smadret glas, sten og marmorstykker. Her og der holdt folk stadig gang i bål, politiet var nu trukket længere tilbage, og gaderne lå øde hen. Jura-universitetet ligger ikke langt fra Syntagma-pladsen og ligner, ligesom økonomi-universitetet, mest af alt et kæmpe squat med graffiti, plakater og bannere over det hele. Der var en anspændt stemning da vi kom, folk gik rundt i maskeringer og snakkede lavmælt sammen i mindre grupper, og i forhallen var der opstillet et mindre felthospital hvor en ung fyr fik lagt en forbindelse på hovedet. Ovenpå i det store klassiske auditorium, hvor de studerende normalt sidder på rad og række i niveauer og ser ned mod læreren, sad folk rundt omkring på borde og stole, så alle kunne se hinanden. Hierarkiet var et andet nu, og alle lyttede intenst mens folk på skift ytrede sig om det ene og det andet.

For mig der ikke forstår sproget, virkede det som om folk talte til hinanden på en respektfuld måde.

Men pludseligt skete der noget underligt: En person som havde stået lidt i baggrunden ved døren, afbrød en fyr som talte og begyndte at pege på to kvinder som sad på stolene længere tilbage i lokalet. Han spurgte aggressivt til hvor de kom fra og anklagede dem for at være politi-informanter. De to kvinder blev temmelig overrumplet og vidste ikke helt hvad de skulle svare. Senere viste det sig at de to kvinder var fra Thessaloniki og var kommet hertil for at kæmpe mod de nye nedskæringer, de var altså ikke i samarbejde med politiet. Alligevel skabte dette en meget underlig stemning, og Emma gad nu ikke længere være der.

På vej tilbage til Exarchia fortalte hun hvor frustrerende det var at lytte til folk som talte i tåger og ikke kunne blive enige om noget som helst. Anklagen mod de to kvinder var for meget for Emma og hendes kammerat, og for dem et tydeligt tegn på at det antiautoritære miljø var i dyb krise hvor en stor grad af paranoia og magtesløshed nu overskyggede alt andet. Ifølge Emma og hendes kammerat tegnede dette ikke godt for de næste par dage.

Vi tog til en punkkoncert i en skummel mørk kælder lidt uden for Exarchia. Resten af aftenen var lidt trykket pga. oplevelsen på jura-universitetet, men vi havde det nu alligevel meget sjovt og kom ikke i seng før klokken 5 om morgenen.

11. februar 2012:

Generalstrejkens anden dag

Jeg vågnede op på en sofa i Exarchia og ville hjem for at skifte tøj inden generalstrejkens anden dag skulle gå i gang.

Klokken var ikke mere end 12, og jeg havde lidt travlt hvis jeg skulle nå tilbage til Syntagma-pladsen inden det hele gik i gang igen. Jeg var netop trådt ud af Exarchia-kvarteret og nærmede mig det besatte jura-universitet, som fungerer som base for mange antiautoritære demonstranter, da jeg pludselig befandt mig mellem 60-80 politifolk i fuld kampuniform. De kom løbende fra alle sider og tog position i en stor ring uden om jura-universitetet. Jeg så flere blive stoppet på gaden af civilt politi som tjekkede ID og gennemrodede folks tasker. Jeg fandt en enkelt sidegade hvor der var fri bane, luntede nedad mod Stadiou-gaden og kom sikkert hjem til lejligheden ved Akropolis.

Efter at have skiftet tøj og spist lidt mad gik jeg tilbage mod Syntagma, og allerede på vejen dertil var det tydeligt at der ikke var nær så mange mennesker som i går. Jeg ankom til pladsen halvanden time senere end indkaldelsen havde lydt, alligevel var der kun dukket omkring 5000 mennesker op. Kun den forreste del var blokeret, mens der kørte biler og motorcykler på alle de andre gader. Pladsen summede af en underlig rolig stemning, der var ingen høje råb eller vrede udbrud. Et par hundrede PAME-tilhængere gik forbi med deres kæppe og røde flag, nogle fagforeningsfolk stod og delte propaganda ud, og en gruppe af unge studerende begyndte at male på jorden med farvet kridt. Jeg skulle mødes med en kammerat, Christos, og der gik ikke lang tid før vi havde fundet hinanden i mængden. Svært skuffede stod vi lidt og snakkede om det manglende fremmøde, og Christos sagde at folk sparrede energien til i morgen hvor der igen var kaldt bredt ind til demonstration. Dette var åbenlyst en »hviledag«, og der ville ikke ske det helt store. I morgen derimod skulle blive »en stor dag«, det sagde alle dem som jeg talte med i hvert fald. Der gik rygter

om at folk fra hele landet ville komme til Syntagma-pladsen foran parlamentet for at protestere mod de nye vanvittige forringelser. Og lederen af det stærkt højreorienterede parti LAOS, som også er med i regimets regering, udtalte i går at »det kunne blive nødvendigt med militær indgriben« hvis situationen kom ud af kontrol. Et andet rygte gik på at voldelige fodbold-hooligans fra Panathinaikos og ærkerivalerne Olympiacos var gået sammen og havde indkaldt til demonstration. De to fanklubber er normalt dødelige fjender, og ofte ender deres samvær i masseslagsmål og det der er værre. I de to fanklubbers fælles indkaldelse skulle der have stået, lettere truende: »I morgen vil vi overraske jer!«

12. februar 2012:

Generalstrejkens afgørende dag

En god ven fra København ankom midt om natten med taxa fra lufthavnen da al anden transport var lammet pga. strejken, så vi stod først op sent før vi gik ud i byen. Det småregnede, og der var ikke særlig mange mennesker på gaden, til gengæld var der politi overalt. Den store demonstration var indkaldt til klokken 16 hvilket betød at folk nok ikke ville være på Syntagma-pladsen før kl. 17. Der var en anspændt stemning over hele byen som kun blev forstærket som vi nærmede os centrum. Ansatte i butikker gik i gang med at sikre deres butikker med stålplader og nedrullede gitre mens demonstranter alle vegne fra langsomt nærmede sig den indre del af byen.

På vej ind til Exarchia så vi hvordan politiet havde lagt en jernring omkring hele kvarteret. Ved alle udgange stod politiet og tjekkede folks tasker og lommer præcis som de havde gjort dagen forinden ved jura-universitetet. Vi

satte os på Exarchia Square og drak en sodavand, også her var der en meget intens og anspændt stemning. Folk stod rundt omkring i små grupper og snakkede om hvordan de skulle komme ind til pladsen uden at blive visiteret af politiet. Det var tydeligt på folks påklædning at de forventede at der skulle ske noget særligt i dag; mange havde to lag tøj på, det ene sort og det andet i en anden farve, let tøj man kan bevæge sig i, nogle var iført løbesko, andre havde sikkerhedssko med stålsnuder, alle havde masker og briller parat, og nogle få gik rundt med poser eller tasker med andre ting og sager. Fra sidegaderne kunne man lugte benzinen der blev hældt på flasker.

Vi begyndte at bevæge os ind mod Syntagma igen, klokken var nu 15.30, og det var tydeligt at der ville komme rigtig mange mennesker ind til dagens demonstration. Vi slap ud af Exarchia uden at blive visiteret af politiet og gik nu op ad Panepestimou hvor tusinde og atter tusinde mennesker begyndte at samle sig. Så langt øjet rakte stod der demonstranter, og det var ikke kun på Panepestimou, der var folk i alle gader. Mange samledes i store blokke som strakte sig over flere kilometer, og det blev sværere og sværere at komme frem. Der var de mange fagforeninger, folk fra partier og interesseorganisationer, og et sted var der en større forsamling med et gigantisk egyptisk flag. Indimellem gik der grupper af civilbetjente rundt og holdt øje med folk. Der var ingen biler eller motorcykler at se, demonstranterne havde overtaget samtlige gader inde i centrum og stod nu rettet mod Syntagma-pladsen, på vej til at gå. Vi møvede os langsomt og besværligt frem gennem menneskemængden, og da vi nåede Syntagma, var den overhovedet ikke til at genkende; pladsen var fuldstændig sort af menneskekrøppe. Ligesom de andre dage var der et væld

af forskellige slagord og råb blandet med musik og taler i megafoner. Der var hele familier med børn, forældre og bedsteforældre, der var arbejdskollegaer og naboer, folk som havde taget fint tøj på, sat hår og lagt makeup. Alle havde en form for gasmaske rundt om halsen eller i hånden, og til de få der ikke havde medbragt en, gik der gadesælgere rundt og solgte gasmasker. Mange havde desuden hældt et hvidt pulver, Maalox, i ansigtet for at beskytte sig mod politiets tåregas som uden tvivl ville komme på et tidspunkt. I Athen er det ikke kun anarkisterne der kommer velforberejdede til de store demonstrationer. Vi fandt et godt sted at stå, til højre fra parlamentet, på den nederste del af pladsen, det var stort set umuligt at komme tættere på. Den ene blok efter den anden ankom til Syntagma og tog opstilling. Pladsen blev hurtigt fyldt til randen, og nu måtte mange af blokkene vente i sidegaderne. Sidste gang Syntagma og gaderne omkring havde været så fyldte, lød deltagerantallet på 300.000-500.000 mennesker.

Pludselig kom en større gruppe maskerede i hurtigt tempo ind fra en af de mindre sidegader. De gik bestemt og målrettet frem i mængden og passerede os. Folk gik til siden ved synet af de mange hårde typer, og de nåede hurtigt helt op til den forreste del af parlamentet. Et halvt minut senere, præcis klokken 17:39, lød det første høje brag, og lidt efter fyldtes hele den nederste del af pladsen med tåregas. Det var en klam gas, det begyndte at svie voldsomt i øjnene, folk hostede og havde svært ved at få vejret. På trods af dette hurtige gasangreb fra politiet forholdt alle sig overraskende rolige, der var ingen der panikkede, men folk blev langsomt tvunget væk. Vi trak sammen med flere tusinde andre mennesker ned mod en af gågaderne. Tilbage på

pladsen var der nu kun alle dem som bar gasmasker og var klar på at kæmpe mod politiet.

Nu bragede det løs på Syntagma-pladsen og fra alle gaderne omkring. Politiet stod talstærkt foran parlamentet og på bagsiden af pladsen mens de kastede med tåregas og flashgranater. Anarkister, hooligans og andre maskerede der var klædt på til gadekamp, svarede igen med sten, hjemmelavede bomber og molotovcocktails. Fra hvor vi stod nu, kunne vi se politiet trække sig tilbage ind i en port mens det regnede med molotovcocktails ned over dem. En brandbil var parkeret tæt på og fik hurtigt slukket de »moloer« der fik fat. Til vores store overraskelse gik folk ikke væk, tværtimod blev de stående mens de fulgte konfrontationerne mellem demonstranter og politi. Hver gang politiet skød de bragende tåregasgranater ind over menneskemængden, buede folk, og hver gang demonstranter kastede »molo'er« tilbage, kunne man høre jubelen. Lige så snart tåregassen havde lagt sig, gik folk igen tilbage mod Syntagma-pladsen. Det bølgede således frem og tilbage i over en time, mens familier og helt almindelige mennesker simpelthen nægtede at gå. Først nu forstod jeg at denne dag ville blive speciel; gaderne var fyldt til bristepunktet med mennesker der rasede af vrede, og den fælles fjende var i dag regeringen, politiet og Troikaen. Nok er nok, og den fælles fjende skulle have besked. »Politi, Svin, Mordere!« lød igen og igen, og næsten alle jeg så råbte med. Det var i det hele taget betagende at opleve måden hvorpå folk tog vare på hinanden. Der var mange mennesker fra forskellige sociale klasser, både unge og ældre, og de fleste blev i gaderne i mange timer frem. Alle udviste stor solidaritet, og man havde helt klart på fornemmelsen at dette var en fælles kamp. Mens

de hårde kampe mod politiet oppe på Syntagma-pladsen stadig foregik, havde politiets intensive brug af tåregas nu presset folk endnu længere tilbage. En gang imellem så vi større og mindre grupper af maskerede løbe gennem sidegaderne hvor det ved flere lejligheder kom til direkte sammenstød med grupper af politi. Almindelige demonstranter begyndte at tænde små bål for at mindske tåregassens effekt. Og folk jublede da en gruppe maskerede begyndte at smadre vinduerne til en bank med et vejskilt.

Der var en stemning af at vi kunne gøre alt i aften, vreden var overalt, men folk viste ikke helt hvad de skulle gøre med den. Imens faredes politiet rundt og forsøgte primært at holde folk væk fra Syntagma. Men politiet var i defensiven i dag og kunne ikke stille meget op mod de massive menneskemængder. Folket havde overtaget gaderne nu, og de nægtede at tage hjem. Og hvis ikke det var for den store mængde tåregas der langsomt flød ned gennem gaderne, havde vi nok stadig stået oppe på Syntagma-pladsen, hvis ikke inden for i parlamentet. Nu befandt vi os på en mindre plads der var fyldt med mennesker, folk slappede af og fik vejret, to maskerede havde fået fat i rebene til kirkeklokkerne på en gammel ortodoks kirke, og i bedste karnevalsånd fyldtes alle gaderne med klangen fra klokkerne i et uregelmæssigt bimleri. Under en kort pause faldt vi i snak med to ældre herrer, de var ligesom alle de andre vi havde mødt fulde af raseri over det politiske system. Jeg spurgte dem om hvad der skulle ske i aften, og den ene trak på skuldrene og svarede tørt: »Det bliver en lang aften, en meget lang aften...«

Imens drev min ven og jeg videre fra gade til gade og fra kvarter til kvarter. Det var tydeligt at kampene stadig fortsatte, men nu var spredt over hele byen. Der lød konstant

høje brag, og en gang imellem så vi adskillige barrikader bestående af smadrede vinduer, affaldscontainere og store potteplanter som lå væltet ud over vejen. Kun en enkelt gang kom en gruppe DELTA-politifolk på motorcykler farende gennem gaderne mens folk råbte og kastede ting efter dem. Vi bevægede os nu mod Omonia-kvarteret, og her stødte vi pludselig på en kæmpe blok på flere tusinde PAME-tilhængere fra den stalinistiske fagforening. Der var de militante med kæppene og flere tusinde studerende som stod i kæder. Det var svært at forstå hvad de havde tænkt sig — de gik ingen vegne, de stod bare og råbte. Vi gad ikke hænge med dem og fortsatte stille og roligt mod Panepistimou-gaden for at se hvordan situationen nu var der.

Undervejs dertil så vi flere større brande, de fleste af dem i banker og dyre butikker, en enkelt havde fået fat i en kæmpe bygning der vistnok husede et stort varehus, og flammerne stod nu ud af vinduerne mens glasset knustes højlydt. Gaderne flød med glasskår overalt, og den ene bankautomat efter den anden var sprængt i luften. I gade efter gade så vi kæmpe grupper af maskerede som løb rundt og byggede barrikader, antændte bål eller smadrede butikker. Jeg vil tro vi har set op mod 10.000 mennesker deltage i de voldsomme kampe, der var simpelthen maskerede mennesker overalt. På alle de store parallelgader var der opstillet barrikader og brændende containere. Himlen over os var sort af røg, og nu var tåregassen forsvundet og erstattet af røg fra adskillige kæmpestore ildebrande.

I lang tid så vi ikke skyggen af politiet, og de maskerede kunne gøre præcis hvad de havde lyst til. Imens forsøgte flere brandbiler at nå frem til de brændende butikker og banker, men blev stoppet af maskerede bevæbnet med vejskilte,

sten og metalrør. Fra en sidegade kunne vi nu følge maske-rede og politi støde sammen i området omkring jura-uni-versitetet. En gang imellem kom det til tætte nærkampe med køller og knipler. Politiet kastede fortsat med tåregas og bevægede sig frem og tilbage i V-formationer. De ma-skerede forsvarede sig med marmorstykker og brosten, og op til flere gange så vi politiet kaste sten og andet tilbage mod de maskerede. Men igen og igen måtte politiet trække sig tilbage, de maskerede var simpelthen for mange, og de havde nu taget kontrol over et større område.

Klokken var nu omkring 23.30, og vi havde gået rundt i man-ge timer uden på noget tidspunkt at komme i nærheden af politiet og føle os usikre. I alle gader gik der mange folk rundt som os, mens maskerede holdt sig i grupper på 5-20 af gangen. Efter hvad vi kunne bedømme, stod politiet stadig stærkt oppe omkring parlamentet, og det var derfor ikke muligt for os at komme den vej. I stedet gik vi væk fra Syntagma mod Exarchia hvor det lod til at der ville være mindre politi. På vej dertil var der pludselig en der råbte mit navn, og en fyr trak op i maskeringen, det var Yiannis som stod sammen med en stor gruppe på mindst 100 an-dre maskerede på grænsen til Exarchia. Han fortalte begej-stret at der var folk der stadigvæk kæmpede med politiet oppe på Syntagma, at der var ild i et kæmpe varehus, at en våbenbutik i Omonia var blevet plyndret, og så havde han hørt rygter om at også nationalbanken skulle stå i brand. Imens vi stod og snakkede, forsøgte en mindre gruppe at smadre gitteret til en butik der handler med guld, de havde fat i et vejskilt som de alle hamrede mod gitteret der lang-somt gav efter, lidt efter blev der hældt benzin ud på gul-vet, og stille og roligt fyldtes butikken med røg. Vi så også et større hold komme løbende ned oppe fra Exarchia med

et stort sort-rødt anarkist flag, de var efter sigende på vej til at besætte rådhuset.

Til sidst kunne vores ben ikke mere, og vi var både trætte og sultne. Vi satte os på Exarchia Square og købte en øl og en sandwich. Exarchia var det eneste kvarter i byen som sta-dig fungerede, her vrimlede det med folk som havde været ude og kæmpe med politiet og som nu fik sig en øl eller noget at spise, indimellem så vi grupper slæbende med stjålne varer fra de mange plyndrede butikker. To piger ved siden af os sad og pillede alarmer og mærkater af deres nye trøjer, og lidt efter kom en fyr og lagde en stor bunke buk-ser ud på pladsen som folk frit kunne tage af. Vores eneste problem var nu at vi ikke ville kunne komme hjem uden at skulle over Syntagma og kvarteret omkring hvor det uden tvivl stadig vrimlede med politi som på dette tidspunkt slog løs på alle de kunne komme i nærheden af. Så mens et hold af maskerede ved siden af os gjorde sig klar til at angribe den lokale politistation med brandbomber, fandt vi en taxa der kunne køre os sikkert hjem. Jeg sov tungt og godt den nat efter endnu en dag, søndag den 12. februar 2012, som jeg aldrig nogensinde vil glemme.

13. februar: Dagen derpå

Da jeg vågnede op om morgenen, stank mit tøj og værelse stadig af røg og tåregas, og billederne af de ting jeg havde set, kørte gennem hovedet på mig. Jeg lå i lang tid og tænkte på den vrede som folk i går udtrykte; de mange brændende butikker, banker og kontorer, de hundredvis af smadrede vinduer, volden mod politiet, de råbende mas-ser, stemningen blandt folk på gaden. Denne aften overgik

alt andet jeg har oplevet, og jeg kunne se på mine kammerater at det var det samme for dem.

Jeg gik på nettet for at se om regimet havde stemt den nye aftale igennem. Og jo, fandeme så. Kort efter midnat, mens hele Athen centrum stod i flammer og tusinde og atter tusinde stadig flakkede rundt i gaderne, havde flertallet (199) stemt for den nye »samarbejdsaftale« med Troikaen som blandt andet omfatter en nedskæring på 22-30 % på folks lønninger og en mindsteløn sat ned til 250€ (1862 kr.) om måneden. Magtens arrogance har endnu en gang vist sit grimme ansigt.

Min ven og jeg gik i dag ud på en lang gåtur, nogenlunde samme rute som vi havde gået i går aftes. Jeg havde for en gangs skyld taget mit kamera med, dette var værd at dokumentere. Nu var det dagslys, og der var spor efter nattens uroligheder overalt, byen var ikke til at genkende. Hundreder af butikker og banker var blevet smadret og sat i brand, soden strakte sig langt op ad bygningerne som der i nogle tilfælde stadig var gløder i. Her og der stod brandfolk og forsøgte at få styr på den sidste ild mens butiksindehaverne diskuterede med forsikringsagenter der prøvede at få et overblik over skaderne. Der var rester af kampe med politiet på alle gader, det flød stadig med sten, marmorstykker, vejskilte, potteplanter og affaldscontainere. Der var en fæl stank af brændt plastik, røg, sod og tåregas. Medierne var nu også til stede med kamerahold og rapportere, og modsat generalstrejkens første dag, hvor man skulle om til indlandssektionen på side tre for at læse om demonstrationen, var nattens kampe i dag på alle avisernes forsider.

Byen var ikke den samme i dag, ethvert sted som repræsenterede handel og forbrug — byen i dens dominerende

form — blev i går aftes ødelagt. I en rus af vrede blev Athen centrum forvandlet til en reel kampzone, og på under syv timer blev der ødelagt mere end der nogensinde er blevet gjort før. Det var først og fremmest banker, dernæst luksusbutikker og dyre caféer. Men også pantelånere, guldbutikker, mobiltelefonbutikker, bilforhandlere, tøjbutikker, biografer, varehuse, politistationer og partikontorer blev smadret, plyndret og sat i brand. Og under de seneste dages generalstrejke gennemførte de demonstrerende også mere symbolske aktioner i et forsøg på at ramme andre aspekter af hverdagslivet såsom arbejde, det offentlige rum, kunst, transport og overlevelse i byen. Hertil kan nævnes adskillige besættelser af skoler, universiteter, rådhus, offentlige bygninger, teatersale og sabotager af metroens billetautomater samt politiske slogans på hundredvis af bannere og malet som graffiti. I går aftes blev der stillet spørgsmålstegn ved alt det som vi kender. Det var en territorial kamp på gader og i kvarterer hvor magtens elite normalt er autoriteten. De hundredetusinder af mennesker der i går gik i gaderne, var for en gangs skyld med til at producere den mening der bliver produceret i byen, og den mening var i går ikke til at tage fejl af. Dem som styrer gaden, styrer samfundet, og i går blev magtens autoritet for alvor udfordret gennem vold og ikke-vold.

Det der skete i går; den massive ødelæggelse af banker og butikker samt regimets godkendelse af endnu en voldsom »sparepakke« følte stadigvæk som et stort åbent sår når man gik rundt i gaderne. Vreden fra i går er blandt mange mennesker i dag erstattet af en reel angst for fremtiden. Det er tydeligt, når man snakker med folk, at selv om angsten ikke er ny, den har været undervejs gennem flere år, så

er usikkerheden for fremtiden steget efter at den nye »sparepakke« blev underskrevet, og med usikkerheden kommer angsten, fortvivlelsen og desperationen.

Da hundredetusinde grækere i går forsøgte at demonstrere foran den store sandstensbygning, kendt som parlamentet, blev de hurtigt mødt med tåregas og flash-granater. Staten fører en desperat krig mod sin egen befolkning, og det slider på folk. Nogle giver op og mister evnen til at forestille sig noget andet mens andre ikke kan lade være med at kæmpe på den ene eller anden måde. En økonomisk rådgiver til regimet sagde det selv forleden: »Krig er ikke retfærdig, det har aldrig været meningen at der ikke skulle være ofre, det er prisen for at komme fra A til B.«

Siden i går aftes har politikere og medier kørt deres sædvanlige propaganda af. De retter som altid skylden på »et par hundrede voldelige og hætteklædte anarkister«. Det er dem som ødelægger det græske samfund, dem som brænder butikker og historiske bygninger ned og dem som i sidste ende er skyld i den græske krise. Om den generelle befolkning æder det, er endnu svært for mig at gennemskue, men jeg ved én ting, og det er at det er en stor lodret løgn! Nok blev der brændt mange butikker og bygninger ned, og jo, de fleste af dem der gjorde det bar maskeringer, men det var langt fra udelukkende »voldelige og hætteklædte anarkister«. Jeg så flere almindelige mennesker uden maskeringer tage del i optøjerne, uden værktøj og molotovcocktails blev de ved med at smadre sig vej gennem de pansrede gitter og gav først op når det hele stod i brand. Imens jublede og klappede menneskemængden omkring dem hver gang vinduerne sprængtes. Mange mennesker tager uden tvivl afstand til vreden som den blev udtrykt i går, men det er altså ikke kun anarkisterne som er vrede, det er langt

størstedelen af landets befolkning, og i går gik de sammen på gaden fordi deres liv nu bliver kraftigt forringet, deres enorme frustrationer fik endelig afløb, og de må ikke blive glemte. Det jeg så var først og fremmest en materiel negation af den nuværende politik og måden hvorpå staten og dens EU-partnere negligerer befolkningen. Selv om det ikke lykkedes den vrede befolkning at stoppe afstemningen om den nye »samarbejdsaftale« med Troikaen, fik de sendt et klart og kompromisløst signal om at de langt fra er tilfredse.

Politiet sagde i går at de i løbet af søndag aften og nat havde anholdt 79 personer, ud af dem havde 53 græsk pas, og 26 kom fra udlandet. Blandt de anholdte var 69 af dem arbejdsløse, fire studerende, to gik i folkeskole, og derudover var der to lærere, en advokat og en teaterinstruktør. Politiets taktik med hurtigt at presse folk væk fra Syntagma-pladsen, og dermed ud af de internationale mediers kame-ravinkler, slog fejl. De troede de kunne vise omverdenen at Syntagma-pladsen var tom og at de havde situationen under kontrol, men i stedet blev de maskerede nu mangedoblet i gaderne omkring, og almindelige mennesker blev inspireret til at være med til optøjerne. Folk fra forskellige klasser og med forskellige politiske ståsteder fandt sammen i gaden, de behøvede ikke at være enige om andet end vreden, og pludselig opstod der en ny identitet for demonstranterne: »oprørerne«, dem som tilfældigt mødes og handler sammen. Det kan være svært at afgøre hvem der gjorde hvad og hvor de kommer fra, og i sidste ende er dette også underordnet, men det ville være dumt ikke at tro at folk bliver vrede og svarer igen når staten angriber og bekriger sin egen befolkning. Det ville være dumt ikke at tro at statens vold vil blive mødt af vold. De mænd og kvinder

er usikkerheden for fremtiden steget efter at den nye »sparepakke« blev underskrevet, og med usikkerheden kommer angsten, fortvivlelsen og desperationen.

Da hundredetusinde grækere i går forsøgte at demonstrere foran den store sandstensbygning, kendt som parlamentet, blev de hurtigt mødt med tåregas og flash-granater. Staten fører en desperat krig mod sin egen befolkning, og det slider på folk. Nogle giver op og mister evnen til at forestille sig noget andet mens andre ikke kan lade være med at kæmpe på den ene eller anden måde. En økonomisk rådgiver til regimet sagde det selv forleden: »Krig er ikke retfærdig, det har aldrig været meningen at der ikke skulle være ofre, det er prisen for at komme fra A til B.«

Siden i går aftes har politikere og medier kørt deres sædvanlige propaganda af. De retter som altid skylden på »et par hundrede voldelige og hætteklædte anarkister«. Det er dem som ødelægger det græske samfund, dem som brænder butikker og historiske bygninger ned og dem som i sidste ende er skyld i den græske krise. Om den generelle befolkning æder det, er endnu svært for mig at gennemskue, men jeg ved én ting, og det er at det er en stor lodret løgn! Nok blev der brændt mange butikker og bygninger ned, og jo, de fleste af dem der gjorde det bar maskeringer, men det var langt fra udelukkende »voldelige og hætteklædte anarkister«. Jeg så flere almindelige mennesker uden maskeringer tage del i optøjerne, uden værktøj og molotovcocktails blev de ved med at smadre sig vej gennem de pansrede gitre og gav først op når det hele stod i brand. Imens jublede og klappede menneskemængden omkring dem hver gang vinduerne sprængtes. Mange mennesker tager uden tvivl afstand til vreden som den blev udtrykt i går, men det er altså ikke kun anarkisterne som er vrede, det er langt

størstedelen af landets befolkning, og i går gik de sammen på gaden fordi deres liv nu bliver kraftigt forringet, deres enorme frustrationer fik endelig afløb, og de må ikke blive glemte. Det jeg så var først og fremmest en materiel negation af den nuværende politik og måden hvorpå staten og dens EU-partnere negligerer befolkningen. Selv om det ikke lykkedes den vrede befolkning at stoppe afstemningen om den nye »samarbejdsaftale« med Troikaen, fik de sendt et klart og kompromisløst signal om at de langt fra er tilfredse.

Politiet sagde i går at de i løbet af søndag aften og nat havde anholdt 79 personer, ud af dem havde 53 græsk pas, og 26 kom fra udlandet. Blandt de anholdte var 69 af dem arbejdsløse, fire studerende, to gik i folkeskole, og derudover var der to lærere, en advokat og en teaterinstruktør. Politiets taktik med hurtigt at presse folk væk fra Syntagma-pladsen, og dermed ud af de internationale mediers kameravinkler, slog fejl. De troede de kunne vise omverdenen at Syntagma-pladsen var tom og at de havde situationen under kontrol, men i stedet blev de maskerede nu mangedoblet i gaderne omkring, og almindelige mennesker blev inspireret til at være med til optøjerne. Folk fra forskellige klasser og med forskellige politiske ståsteder fandt sammen i gaden, de behøvede ikke at være enige om andet end vreden, og pludselig opstod der en ny identitet for demonstranterne: »oprørerne«, dem som tilfældigt mødes og handler sammen. Det kan være svært at afgøre hvem der gjorde hvad og hvor de kommer fra, og i sidste ende er dette også underordnet, men det ville være dumt ikke at tro at folk bliver vrede og svarer igen når staten angriber og bekriger sin egen befolkning. Det ville være dumt ikke at tro at statens vold vil blive mødt af vold. De mænd og kvinder

som gik på gaden i går aftes vil alle blive berørt af den nye »sparepakke«, de er politisk bevidste, de er arbejdsløse, de er studerende, de er immigranter, de er prækære arbejdere, de er folkepensionister og alt derimellem, og i går aftes smeltede alle identiteterne sammen og overtog gaderne. De fik bevist at det som staten og Troikaen har gang i ikke kommer til at gå uanfægtet hen.

Statens diskurs er derimod totaliserende, som altid. Den forbyder alt og alle der ikke er enige med staten selv; ingen må offentligt sige at de forstår oprørernes vrede fra i går, alle skal tage afstand, ellers er de medskyldige. Lederen af det konservative parti, Antonis Samaris, sagde dette om oprørerne efter gårsdagens optøjer: »Disse afskum skal vide at når tiden er kommet, vil jeg få deres hætter af!« Denne velkendte jargon er et tydeligt eksempel på autoriteternes insisteren på at definere formen, ansigterne og adfærden på oppositionen. Det lader til at være nødvendigt for undertrykkelsens kræfter at sætte ansigt på deres fjende for dermed at kunne udvide repressionen. Men i dette tilfælde skaber det snarere et spøgelse ud af oprørerne set gennem autoritetens øjne, og man forstår, gennem den komplette forvirring over de ansigtsløse oprørere, at et hvilket som helst forsøg på at identificere dem vil mislykkes. Hvis Samaris, staten og politiet nogensinde skulle lykkedes med at få oprørernes hætter af, vil de finde ud af det kan være hvem som helst, de har nemlig selv gjort befolkningen til deres fjender.

Jeg vil først og fremmest kalde de maskerede oprørere og resten af de demonstrerende for modige. For de bliver ved med at dukke op til demonstrationer, de bliver ved med at trodse mediernes paralyserende propaganda og politiets brutale repression; de nedlægger arbejdet, de bliver

stående midt i tåregassen, og de bliver ved med at kæmpe. Politiet, staten og bosserne har endnu ikke fået det sidste ord i denne kamp.

14. februar 2012:

Udmattelse

Nogle dage har jeg brug for at trække stikket ud, slappe af og ikke rapportere om hvad jeg har foretaget mig. I dag er sådan en dag; jeg føler mig for første gang en smule hægtet af. De seneste mange dage har været superintense, og byen summer stadig af uro efter i søndags, det er som om alt hele tiden kan ske, som om følelser som frygt, begær, depression og den buldrende vrede får frit løb, og alt det virker meget overvældende.

Men jeg tror nu det er meget normalt at føle sig lidt ved siden af efter at have været med til så voldsomme optøjer hvor følelser man normalt aldrig oplever i det offentlige rum pludseligt kommer til udtryk. Jeg kan i hvert fald mærke min krop er påvirket; på den ene side stadig fuld af adrenalin og eufori, på den anden side underlig tom og uforløst. Det jeg så og oplevede i forgårs, er uden tvivl en oplevelse der har sat sig dybt i min krop og bevidsthed. Og at dømmen efter stemningen på gaden i dag er jeg helt sikker på at jeg ikke er den eneste der har det sådan.

Jeg vil stoppe her og i dag forsøge at lave så lidt som muligt.

15. februar 2012:

Endnu en tragisk hændelse

I dag vågnede jeg igen med en følelse af udmattelse, og jeg havde heller ikke i dag lyst til at der skulle ske alt muligt.

Siden i går har jeg haft gang i min egen personlige generalstrejke hvor jeg kan komme mig oven på flere dage med voldsom aktivitet, lade batterierne op, hænge ud med min gode ven fra København og bare nyde vejret eller noget andet mindre krævende.

Heldigvis var vejret i dag til at nyde, og min ven og jeg gik ud på en lang tur der tog os op på Akropolis, ned gennem Thisio, Akadimia Platonos, Kolonos og området omkring Omonia-kvarteret. Omonia består af et besynderligt miks af butikker, caféer, bordeller, skumle sidegader med en meget åbenlys narkotikahandel og her og der forskellige mislykkede gentrificeringsforsøg. Jeg håber jeg kan skrive mere om dette kvarter en dag da det indeholder så mange modsætninger og fortællinger om byen og krisen på samme tid.

På vej hjem gik vi gennem Patissson-gaden inde i centrum. Vi passerede en 6-8 etager stor bygning hvor ansatte i en organisation for socialt boligbyggeri havde besat deres arbejdsplads som protest mod regimets planer om helt at nedlægge den. Organisationen arbejder til dagligt med at skaffe boliger til de mindre velstillede, heriblandt mange immigranter og hjemløse som uden tvivl har det hårdere end nogen andre i dette samfund. Der hang store aflange bannere ud fra balkonerne, og på gaden stod der strejkende ansatte og uddelte flyvesedler med information om besættelsen til de forbigående. Jeg havde godt lagt mærke til bygningen med de kæmpe bannere før, men jeg var ikke klar over hvad de protesterede imod.

Da vi kom tilbage til værelset og jeg gik på nettet, kunne jeg se billeder fra selvsamme besatte bygning. Og det viste sig at kort tid efter vi var gået forbi bygningen, havde to

ansatte, en kvinde og en mand, kravlet ud på ydersiden af bygningens struktur og truet med at hoppe ud fra 6. sal. En del presse var dukket op og viste nu livebilleder fra selvmordsaktionen. Det var ikke sjovt at se på, og den nervepirrende anspændthed i kroppen blev ikke mindre af at vi lige havde været der. Jeg måtte slukke for computeren og forsøge at tænke på noget andet. Senere havde en anden ansat efter lang tids forhandling fået overtalte manden og lidt senere også kvinden til at kravle ind igen.

Men dette er altså virkeligheden her; nogle folk er så desperante at de vil tage deres eget liv i frygt for det som venter dem i fremtiden. Historien, som dagen efter var i mange aviser, blev endnu en tragisk fortælling om de voldsomme besættelser og konsekvenserne de har. I dette tilfælde ikke kun for de ansatte, men ligeledes for de tusinde der har brug for hjælp til at få en bolig.

16. februar 2012:

Historiefortællinger

I dag gav jeg et interview til Klubværelset på P1 som var taget til Athen for at lave en reportage om de unge grækere forhold til krisen. Få dage forinden var jeg blevet kontaktet og spurgt om jeg havde lyst til at fortælle om mine oplevelser her. Jeg svarede ja, også selv om jeg ikke er en ung græker, dels fordi jeg mener at de ting der foregår her lige nu vil få store konsekvenser, ikke kun for unge i Grækenland men i hele Europa, og dels fordi jeg gang på gang chokeres af mediernes ringe håndtering af krisen og deres manglende forståelse for problematikkerne og alvoren derhjemme. Klubværelset er for mig et fint program som adskillige

gange har fastholdt min koncentration når radioen er tændt i køkkenet på Nørrebro og som ofte har belyst nogle vigtige og oversete emner.

Jeg tog Cecilie Kubert, som er tilrettelægger på programmet, op til Areopagus hvor hun første gang tændte for mikrofonen. Jeg tænkte at det var vigtigt med min beskedne og simplificerede viden at forsøge at tænke krisen ind i et historisk perspektiv. Areopagus er et mindre bjerg på vej op mod Akropolis, her har man en helt fantastisk (og gratis) udsigt over det meste af Athen, inklusiv forstæderne og bjergene i baggrunden. Bjerget er i virkeligheden en kæmpe sten, og det var her Rådet af Ældre engang for mange tusinde år siden fungerede som højesteret og vel nok det vigtigste politiske organ for de gamle hellenerne. Mens mikrofonen kørte, fortalte jeg fra min overfladiske research om oldtiden og stederne som man mener danner grundlaget for den vestlige verdens civilisation. Jeg fortalte hvor absurd det var for mig at det var her hvor det såkaldte »demokrati« var født, »den vestlige verdens vugge«, og at det nu altså er herfra det endelige sammenbrud starter.

Ved foden af oldtidens ruiner starter nutidens huse og rækker så langt øjet kan se. Jeg fortalte om befolkningstætheden som i dag er den højeste i Europa. Jeg fortalte om byens voksende størrelse og om den snedige byggelov kaldet »antiparochi« som blev vedtaget efter 2. Verdenskrig. Antiparochi, som betyder »i stedet for«, kom som en kapitalistisk forlængelse af den amerikanske Marshall-plan og fungerede på den måde at en jordejer, som indtil nu boede i sit eget hus, gik sammen med et konstruktionsfirma som så opførte et lejlighedskompleks. Jordejeren blev så tilbudt en eller to af lejlighederne, svarende til det oprindelige hus og grundens værdi, mens konstruktionsfirmaet ville

eje resten. Dette var et vigtigt skridt for den kapitalistiske udvikling og for elimineringen af de kommunistiske visioner. Det private ejerskab og forskellige skattefordele betød dermed en ekstrem voldsom urbanisering og på samme tid en promovning af et helt nyt og bestemt forbrugsmønster som for mig at se trækker direkte tråde op til dagens finansielle ustabilitet.

Vi gik ned ad bjerget og mod Syntagma-pladsen hvor jeg havde tænkt mig vi skulle gøre det næste stop. Undervejs så vi flere udbændte banker og spor efter søndagens optøjer, og jeg fortalte om mine oplevelser af generalstrejken og den sidste store demonstration, om gaderne som var fyldt til bristepunktet med mennesker og om hvor voldsom vreden havde været. Vi nåede frem til Syntagma, og mens folk gik frem og tilbage på vej til og fra arbejde og indkøb, snakkede vi om hvorvidt det var muligt at se på dem at landet er i dybe økonomiske vanskeligheder. Vi snakkede om faren ved at fortolke de forbipasserendes krops- og ansigtsudtryk gennem en »krise-optik« og om vores egne roller i historiefortællingen om nutidens Grækenland.

Jeg pegede op på parlamentet mens jeg forsøgte at beskrive for den kommende lytter hvor vi var og hvordan det så ud. Jeg fortalte om Kong Otto, den tidligere hersker som boede i paladset før det blev til parlamentet, og om hvorfor pladsen kom til at hedde »Syntagma«. Og det kan jeg lige så godt skrive her også. Det gjorde den fordi folket i 1843 gjorde opstand mod kongen og forlangte en grundlov, sådan, »Syntagma« betyder simpelthen grundlov. Derefter pegede jeg over på det dyre Hotel Grande Bretagne og det hjørne af pladsen hvor sammenstødene med politiet næsten altid starter. Her startede de også i 1843 og senere under borgerkrigen mellem kommunister og tropper fra eksilregerin-

gen støttet af USA og England og senere igen i starten af 1970'erne under militærjuntaen som så også var støttet af USA. Den græske befolkning har altså altid været udsat for imperialistiske styre og har altid gjort oprør, dette er ikke kun noget som foregår i dag.

Vi gik videre mod vores tredje og sidste stop, det polytekniske universitet i udkanten af Exarchia. Undervejs optog Cecilie lydene af fløjtede trafikbetjente der for tiden forsøger at styre bilerne og motorcyklerne gennem centrumsgader. Efter søndagens optøjer er stort set samtlige lyskryds i centrum blevet smadret af vildfarende sten og marmorstykker, og indtil de bliver repareret er det altså op til betjente med fløjter at styre den vilde trafik.

Da vi nåede frem til det polytekniske universitet og stod inde midt i den store gård, tændte Cecilie igen for mikrofonen. Jeg fortalte kort om universitetets betydning for det anti-autoritære miljø i Athen, om hvordan mine kammerater altid har brugt det som et mødested, også selv om de ikke længere studerer. Jeg fortalte om opstanden i 1973 hvor de studerende igen havde besat universitetet og brugt det som base for modstanden mod militærjuntaen hvor juntaen om morgenen den 17. november satte tanks ind for at rydde besættelsen og hvor over 40 demonstranter var blevet dræbt af militæret. Denne opstand førte til juntaens endelige fald og vedtagelsen af en lov der forbød politiet og militæret at trænge ind på universiteterne. Denne lov har spillet en utrolig vigtig rolle lige siden og har betydet at folk fra det antiautoritære miljø havde mulighed for at organisere sig uden frygt for at politiet ville storme dem. I dag er loven sjovt nok ophævet, det skete kort efter de første kampe mod regeringens vanvittige »spareplaner«, og selv om meget af organiseringen omkring de store prote-

ster stadig finder sted på universiteterne i dag, har politiet nu mulighed for at trænge ind på universitetsområdet.

Cecilie spurgte om jeg vidste noget om de unge grækernes holdning til regeringen og demokratiet, og jeg svarede at demokratiet ikke længere fandtes i Grækenland og at der blandt de mennesker jeg var stødt på ikke fandtes nogen form for tiltro til politikerne. I november 2011 skete der et reelt statskup i Grækenland, et kup som ingen taler om. Det er fuldstændig sort for mig at et land som er medlem af EU har lagt alle demokratiske rettigheder bag sig, udskiftet landets folkevalgte leder og indsat en ny premierminister, en teknokrat som kun har til opgave at styre landet gennem de massive nedskæringer som Troikaen forlanger. Premierministeren hedder nu Lucas Papademos, han har en fortid som direktør for Den Græske Nationalbank, og så har han siddet som vicepræsident for Den Europæiske Centralbank i otte år. Denne bankmand er altså ikke valgt af folket, men er blevet indsat af Troikaen i en »midlertidig regering«. Imens er landet i en undtagelsestilstand, og ingen ved hvornår der bliver udskrevet valg. Det er klart at den ene opinionsundersøgelse efter den anden fortæller at grækerne har mistet tiltroen til politikerne, mistet troen på det såkaldte demokrati. Og når de unge nu kan se frem til at tjene 3€ i timen, så ser fremtiden rigtig sort ud for de yngre generationer.

Valget af Grækenland som et laboratorium for implementeringen af disse neoliberale chokbølger er et resultat af de seneste mange års klassekampe, og her i Grækenland er udnyttelsen og disciplineringen af borgerne allermest intens. Samtidig er det måske også det land i Europa som har den største tradition for oprør, og således må vi håbe på at de græske unge, i samarbejde med andre unge over

hele Europa, kan modstå kapitalismens brutale overgreb og slå igen. Alt dette, og meget andet mumleri, forsøgte jeg at fortælle den gode Cecilie fra Klubværelset som altså var taget en tur til Athen for at indsamle historier der kan oplyse og inspirere derhjemme.

17. februar 2012:

Billedproduktion

I den tid jeg har været her har jeg stort set ikke tænkt på eller set noget samtidskunst, det har jeg simpelthen ikke haft overskud til. Kunst, som man oftest møder den, virker endnu mere passificerende her end de fleste andre steder. Det er som om den ikke er i stand til at reagere og som om den er for klodset eller for langsom til overhovedet at kunne reflektere over begivenheder som dem der udspiller sig her. Hvordan repræsenteres den kapitalistiske krise? Og hvad er kunstens rolle i begivenheder som denne? Det var nogle af de spørgsmål jeg havde før jeg ankom til Athen, men det er som om de spørgsmål undervejs er blevet mindre vigtige, som om repræsentationsspørgsmålet indtil videre har måttet vente lidt, hertil er de daglige kampe alt for vigtige til ikke at deltage i.

Jeg vil påstå at der i det græske samfund kan skelnes mellem en objektiv og en subjektiv side af den kapitalistiske krise. Den objektive side består for det meste af den kapitalistiske produktionsmåde med dertilhørende kapitalistisk statsmagt. Den subjektive side består mere af klasseindvidernes bevidsthed, deres behov, drømme og oplevelse af livet, kortere sagt af erfaringen. Det er her, i folks private og sociale liv, at den kapitalistiske krise først og fremmest mærkes. Det er her den dagligt æder sig ind i befolkningens

sind og påvirker hverdagen med hidtil uforudsete problemstillinger. Men midt imellem det objektive og det subjektive skyder der sig et »formidlende« lag ind, og dette kunne man kalde for *offentligheden*, det kunne være alt fra de mange paroler på bannere og plakater til de politiske kanaler som parlamentet, fjernsynet og medierne, for blot at nævne et par stykker. Og så er der en offentlighedsform som underholdningsindustrien hvor reklamer og kultur side om side konkurrerer om befolkningens opmærksomhed og hvor kunsten normalt også spiller en mindre rolle.

De billeder, der bliver produceret her fra Athen, den kapitalistiske krises epicenter, er først og fremmest pressebillederne. I aviser, på internettet og i fjernsynet ser man ofte tre forskellige typer repræsentation:

- 1) Billeder af hjemløse. Disse fremstiller ofte folk fra middelklassen som inden for den seneste tid er blevet tvunget til at flytte på gaden.
- 2) Billeder af sammenstød med politiet. Disse fremstiller ofte folk iført gasmasker og sort tøj, hærværk, ild, tåregas og politiet i kampuniformer.
- 3) Billeder fra politikernes møder. Disse fremstiller ofte seriøse slipsebærende mænd siddende rundt om borde i mørke kontoromgivelser.

Under begivenheder som dem der foregår i Grækenland nu, bliver den ydre magts brutale og kyniske sider åbenlyse. Politiindgreb mod fredelige demonstrationer, strejker, blokader, forfølgelse af immigranter og hjemløse er alle eksempler på skærpelsen af statens og kapitalens voksende repression og tilpasningspres. Statsmagten og kapitalen har konstant behov for at legitimere sig for at genoprette den troværdighed der betyder mere og mere i de her dage. Og her er medierne i høj grad med til at legitimere denne

brutale og udemokratiske stat. Klassekrigen, som den udfolder sig her, fortsætter således ind i cirkulationen af billeder, og derfor er det også interessant at kigge på de billeder som demonstranterne er med til at producere og måden hvorpå disse internaliseres af befolkningen. Den kapitalistiske krise er med andre ord let at få øje på hvis det er det man leder efter, spørgsmålet er så hvad disse billeders funktion er og hvilken rolle de spiller i den kapitalistiske krise og til sidst hvordan det er muligt at intervenere i dette spil.

Næsten alle dem som jeg har mødt her har ikke noget forhold til kunst, ikke fordi de er dårligere uddannet, men fordi det for dem er en luksusvare på højde med dyre designertascher. Kunstscenen i Athen er forbeholdt de rigere klasser, og så vidt jeg kan forstå er den også meget konservativ i sin form. For ikke mere end tre år siden troede man stadig på at det økonomiske opsving ville fortsætte. Stenrige kunstsamlere investerede massivt i institutioner som Deste Foundation, Gagosian Gallery, Athens Biennale og ReMap. På samme tid spekulerede de i huse og boliger i bestemte områder som de i bedste Richard Florida-ånd ønskede at gentrificere og indkassere på. I 2007 hed Athens Biennalen »Destroy Athens«, og hovedsponsoren var paradoksalt nok Deutsche Bank. Alt dette lader imidlertid til at være aflyst i dag hvis man ellers ser bort fra det med »Destroy Athens«, og samtidskunst er dermed fortsat forbeholdt eliten som under politibeskyttelse kan nyde deres drinks til ferniseringer i kvarterer jeg endnu ikke har set men kun hørt om. Det er faktisk virkelig rart at være i en by hvor *kunsthypen* ikke findes, hvor det ikke er *sexet* eller *cool* at være kunstner og hvor folk for en gangs skyld er skeptiske over for det som kunsten er med til at producere.

En enkelt af mine kammerater fra det antiautoritære miljø her er tilfældigvis studerende på Athens Kunstakademi, han hedder Giorgos og er en ung og vred dreng, men også enormt sød og gæstfri. I dag ville han vise mig kunstakademiet. Vi mødtes i Exarchia, hvor han bor, og kørte sammen ud til hans skole der ligger i en gammel fabrik i udkanten af et af de kvarterer som har gennemgået flere mislykkede gentrificeringsforsøg. Undervejs så vi smarte kulturinstitutioner, som man kender dem fra Nordeuropa, med glas og stål omgivet af gamle industribygninger. Giorgos fortalte om ReMap som er en kunstevent der finder sted hvert år i det gamle industrikvarter kunstakademiet også ligger i. Det er et initiativ startet op af den største boligspekulant i området, Kerameikos Metaxourgeio Properties, som udstiller samtidskunst i de nedslidte bygninger for at højne værdien af dem.

Da vi nåede frem til kunstakademiet, viste Giorgos mig rundt. Der var graffiti og politiske malerier overalt. Meget af den kunst jeg så var temmelig gammeldags og bestod mest af abstrakte og ekspressive malerier og skulpturer i sten. Giorgos viste mig sin »steki« som er et græsk ord for et politisk hæng-ud-sted. De fleste af mine kammerater er eller har været en del af en steki, enten et besat lokale ude i byen eller på universiteterne. Giorgos' steki finder man i en kæmpe stor besat bygning på kunstakademiets grund. Her mødes de når de vil snakke politik og arrangere aktioner eller events. De laver ofte støttekoncerter for politiske fanger, og deres steki er kendt ude i byen for at have et af de fedeste lokaler. Sidste år havde ReMap opsøgt Giorgos og hans steki for at høre om de var interesserede i et »samarbejde«. ReMap ville gerne udstille i stekien, men Giorgos og hans kammerater svarede at de skulle skride ad helvede

til. Da den endelige udstilling startede i andre tomme bygninger i kvarteret omkring skolen, havde ukendte gerningsmænd stormet ferniseringen, kastet lort på de fleste kunstværker og uddelt tekster om gentrificeringens konsekvenser for området.

Jeg var med til en gennemgang med studerende på en fotografisk linje hvor også Giorgos viste sine seneste værker. Professoren havde på forhånd stillet en opgave som denne gang bare hed »Change«. Nu sad professoren ved et bord mens de studerende stod omkring og ventede på at det blev deres tur til at blive bedømt. En ad gangen lagde de deres værker ud på bordet foran professoren som så rykkede rundt på rækkefølgen, sorterede nogle billeder fra og lagde andre i en bunke for sig, derefter sagde han et eller andet og bad så den studerende om at samle billederne sammen igen, det tog alt sammen 3-5 minutter. Ud af de 13-15 meget korte gennemgange jeg overværede, havde kun en enkelt studerende lavet et værk som berørte den kapitalistiske krise. Hendes navn var Luiza, og hun havde brugt en selvhjælpsbog med titlen »Lykke er et valg«. Bogen kom med 100 bud på hvordan man kunne blive lykkelig, disse bud havde hun så konsekvent udført og dokumenteret, og værket blev vist sammen med siderne fra bogen. Jeg synes det var et superfint værk, og det så også ud som om professoren kunne lide det, der blev i hvert fald ikke sorteret nogen af billederne fra. Giorgos værk var ikke helt så interessant, han havde taget nogle billeder fra forskellige elevatorer og stod og mumlede noget om at bevæge sig fra etage til etage i en ejendom. Som han sagde det til mig bagefter, så havde han ikke haft tid til at besvare professorens opgave ordentligt, der havde simpelthen

været for meget gang i den på gaden den seneste tid til at han kunne producere kunst.

18. februar 2012:

De unge

Jeg sov længe og stod sent op sammen med min gode ven fra København. I dag var en fridag, og vi havde ingen planer. Vejret var dejligt, så vi besluttede os for at gå en lang tur. Vi passerede som sædvanligt Syntagma-pladsen hvor vi kunne se der foregik et eller andet. I gaderne op til pladsen var politiet opstillet i deres sædvanlige kæder de bruger til de store demonstrationer. Jeg havde ikke hørt om nogen demonstration i dag, så vi nærmede os pladsen uden at vide hvad vi skulle forvente. Da vi nåede frem, kunne vi se at en gruppe meget unge mennesker stod samlet foran parlamentet i noget der kunne ligne en mindre protest. Politiet, som i vanlig stil var massivt til stede, havde lavet en kæde foran trappen op til parlamentet og stod i siderne og holdt øje med de unge mennesker. Da vi kom tættere på, kunne jeg se at det var folkeskoleelever der demonstrerede. Der var vel omkring 200 af dem, i alderen 12-16 år, og de havde lavet et kæmpestort banner som de holdt op samtidig med at de råbte slagord op mod parlamentet.

Vi faldt i snak med to unge piger der gik rundt og uddelte flyers med en tekst der forklarede de massive nedskæringer i den i forvejen kriseramte uddannelsessektor. De fortalte på engelsk at de selv havde arrangeret demonstrationen og havde brugt de sociale medier til at mobilisere folkeskoleelever fra hele Athen. De sagde at de tilhørte den generation som ville blive mest påvirket af det der foregår

i dag, alligevel var der ifølge dem ingen der gad at lytte til dem. Derfor havde de altså arrangeret den her demonstration for at gøre regimet opmærksom på at også de unge folkeskoleelever er frustrerede og vrede over de store forringelser. Jeg kiggede rundt og kunne ikke se en eneste person fra pressen nogen steder. Imens råbte de unge mennesker højere og højere. En større gruppe elever satte sig ned på pladsen foran de mange udstationerede politifolk mens de fortsatte deres slagord. Skoleeleverne var iført spraglet tøj med perler i håret og smilende ansigter. Politifolkene derimod stod i fuld kampuniform med elefanthuer, hjelme, tåregasmasker og skudsikker, ildafvisende, stødabsorbende rustning fra top til tå — dette var godt nok et syret syn. Situationen virkede rolig og uskyldig, vi ønskede dem held og lykke med deres kamp og fortsatte vores gåtur mod Exarchia.

Vi havde ikke gået langt ind i Exarchia før vi stødte på Yian-nis, Giorgos og et par stykker andre af mine nye kammerater. Vi besluttede os for at tage på bar og nyde en kold øl i solen. Der var en sløv stemning i Exarchia, folk hang ud på gaderne i solen, drak øl og røg pot som man kunne dufte langt væk. Ved bordet ved siden af sad to yngre kvinder som må have overhørt vores samtale, for da vi var på vej til at gå videre, tog den ene fat i mig og spurgte om ikke jeg kunne blive lidt længere, de havde nogle spørgsmål de gerne ville have besvaret. Jeg satte mig ned, og de to unge kvinder gik straks i gang med at forklare deres livssituation. De havde begge en bachelor i jura, men kunne ikke længere blive i Grækenland, de ville hurtigst muligt væk herfra, der var ingen fremtid for dem her, som de sagde. De virkede temmelig frustrerede, og de ville høre om mulighederne for at flytte til Danmark. Jeg sagde at jeg

ikke var ekspert, men at jeg kunne prøve at besvare deres spørgsmål.

De havde allerede været på den danske ambassade som ikke havde kunnet hjælpe dem i nogen særlig grad. De ville vide hvor meget det kostede at bo i København eller en anden større by i Danmark, hvor meget mindstelønnen var på, hvad maden kostede og om jeg kendte nogen der havde brug for en barnepige eller hjælp til rengøring. De spurgte om de kunne arbejde samtidig med at de studerede, om uddannelse var gratis og om de kunne få støtte mens de studerede. Jeg svarede på noget af det, men måtte også erkende at jeg ikke vidste præcis hvordan systemet hang sammen. Vi udvekslede e-mail-adresser, og jeg lovede at jeg ville forsøge at finde ud af mere omkring situationen for udenlandske studerende i Danmark, desuden kunne de altid skrive en mail hvis de havde flere spørgsmål. De var meget taknemlige og håbede at ses en dag i Danmark. Jeg ønskede dem held og lykke og gik ud til de andre på gaden som stadig ventede på mig. Mens vi gik videre af de smalle gader i Exarchia, fik jeg en lidt underlig fornemmelse i kroppen — det var som om deres frustrationer og næsten paniske behov for at komme væk havde overrumplet mig, og jeg følte ikke rigtig jeg var i stand til at hjælpe dem.

Da vi kom hjem i lejligheden, gik jeg på nettet for at læse mere om forholdene som EU-borger i Danmark, og det hele så meget kompliceret ud. Jeg sendte de to unge kvinder en mail med adresser på flere af mine græske venner der bor i København, måske de også kunne hjælpe dem. Et andet sted på nettet kunne jeg se at demonstrationen med folkeskoleeleverne på Syntagma tidligere i dag havde udviklet sig dramatisk efter vi var gået. Efter sigende havde nogle *unge hætteklædte* kastet med klementiner mod po-

litiet som så havde fyret tåregas tilbage mod de unge mennesker. Pressen var så alligevel dukket op, og på en video kunne jeg se hvordan politifolk iført ovennævnte kampuniformer havde jagtet de unge folkeskoleelever rundt på Syntagma-pladsen. En enkelt var blevet anholdt og op til flere havde fået slag af politiet. Ifølge politiet var en enkelt politimand også blevet såret i sammenstødene med de unge studerende.

19. februar 2012:

Riot-spektakel

Jeg fulgte min gode ven til lufthavnen. På vej derud lød det over højtalerne at metrostationen på Syntagma og to andre centrale stationer var lukket og at toget blot ville passere forbi. Vi havde netop skiftet tog på Syntagma, så vi må være kommet igennem lige før de lukkede den. Til alle større demonstrationer tvinger politiet metroselskabet til at lukke alle de centrale stationer i frygt for at uroen skal fortsætte nede på stationen og i sidste ende for således at mindske antallet af demonstranter inde i centrum. Og i dag havde de to store fagforeninger igen-igen kaldt til demonstration. Jeg havde faktisk fuldstændig glemt at der var demonstration i dag, mine kammerater havde godt nok sagt det i går aftes, men de mente ikke der ville komme særlig mange mennesker, og de var ikke sikre på at de selv ville dukke op.

På vej tilbage mod byen var stationerne stadig lukket, og jeg blev tvunget til at gå et langt stykke af vejen hjem, hvilket viste sig at være ok da jeg fik set et kvarter jeg ikke havde været i tidligere. Jeg rundede min lejlighed inden jeg gik ned mod Syntagma-pladsen for at se hvad det var for en

demonstration. Da jeg ankom, havde den allerede været i gang i lidt over to timer. Jeg gik rundt om pladsen og menneskemængden som ikke talte mere end 2000 mennesker. Jeg stoppede op og snakkede med en mand under et kæmpe banner hvor der stod: NO PASSARAN, og han sagde at der ikke havde været flere mennesker end der var nu. Han virkede meget skuffet over hvor få mennesker der var dukket op i forhold til situationens alvor. Det var lidt det samme blandede crowd som til alle de andre demonstrationer, jeg kunne endda begynde at genkende et par ansigter. Men der var denne gang helt klart flest fra det kommunistiske KKE-parti og ikke så mange anarkister og andre antiautoritære.

Der var opsat store højtalere i lygtepælene hvorfra der bragede noget forfærdeligt skrattende græsk popmusik kun afbrudt af et par taler en gang imellem. Folk virkede af en eller anden grund ikke nær så vrede som til de tidligere demonstrationer. Der var en underlig søndags-picnic-stemning over det hele. Folk stod i små grupper og sniksnakkede, der blev solgt hotdogs, nødder og grillt kød på spyd fra mobile vogne, alle så ud til at hygge sig rigtig godt. Fagforeningerne har haft travlt med at lægge afstand til opstanden sidste søndag hvor flere hundredetusinde mennesker dukkede op og byen senere stod i flammer, måske var dette deres måde at demonstrere på. Måske var folk begyndt at acceptere det der foregår. Jeg var alene, og det var svært for mig helt at forstå og analysere demonstrationen og fremmødet.

Jeg sad i lang tid op ad et rækværk foran Hotel de Grande Bretagne og fulgte demonstrationen indtil jeg pludselig fik øje på Giorgos. Han stod alene med sin motorcykelhjelm i hånden og så også ud til at kede sig lidt. Han blev glad for

at se mig og udtrykte med det samme sin frustration over demonstrationen. Der var ingen fra miljøet, som han sagde det, ingen gider gå til demonstrationer hvor det stalinske PAME er i flertal. Lige siden generalstrejken tilbage i oktober hvor det var kommet til sammenstød mellem antiautoritære demonstranter og PAME-tilhængere, som beskyttede parlamentet og samarbejdede med politiet, har der været en hadsk stemning mellem de to grupper.

Demonstrationen var slut nu, den elendige græske popmusik var endelig stoppet, og folk begyndte langsomt at pille bannere ned og sive væk. Pludselig lød et kæmpe brag lige bag os, og en gruppe på 20-30 meget unge maskerede stod nu og kastede sten og marmorstykker mod de forreste politikæder. Imens forsøgte ældre medlemmer af PAME at stoppe de meget unge mennesker, og det kom til noget klammeri mellem de to grupper som kun blev afbrudt fordi politiet nu satte i løb mod menneskemængden foran parlamentet. De kastede et par tåregasgranater, og alle folk blev presset tilbage. De unge reorganiserede sig nu og forberedte endnu et angreb på politiet som stod i kæder 15-20 meter væk. I lidt over 5 minutter regnede det med marmorstykker ned over politiet som svarede igen med endnu mere tåregas.

Der var noget underligt rituelt over disse sammenstød, det var som om det hele var planlagt. Alle havde forskellige roller som de udførte til punkt og prikke; de unge maskerede brækkede marmorstykker op fra pladsen som de kastede mod politiet, og politiet svarede så igen med tåregas, og indimellem satte de i løb mod menneskemængden og slog på alt hvad de kom i nærheden af. Det var som om jeg havde set det hele før, som om det hele var en gentagelse af tidligere sammenstød, nu bare i mindre skala. I løbet af de

30 minutter som sammenstødene varede, stod jeg lige ved siden af og fulgte med i det hele uden på noget tidspunkt at føle mig presset. De maskerede gjorde hvad de maskerede gør, og politiet det samme. Giorgos og mig var enige om at der ikke var nok mennesker til at det kunne vare ved. Det var lidt underligt bare at stå og kigge på, men politiet havde det hele under kontrol, og ingen ud over de meget unge maskerede deltog i kampene.

Det var som om de unge skulle bevise noget, måske de havde været med til demonstrationen i går da folkeskoleleverne demonstrerede og ville have mere, måske havde de ikke været med til sidste søndags ballade og ville derfor være med denne gang, det var svært at regne ud. Men det var tydeligt at de var grønne i gadekampe mod politiet; deres maskeringer var for overdrevne, de løb hver gang politiet så meget som truede dem — de var i det hele taget meget nervøse, og utroligt nok blev der ikke anholdt mere end 4-6 personer. På et tidspunkt satte to politikæder i løb mod de maskerede der blev splittet op i to grupper; den ene gruppe løb ind i den mængde vi stod i og den anden gruppe forsøgte at hoppe ned på pladsen fra det øverste punkt. Et par af dem landede på taget af en café som stadig var åben, og taget brasede sammen under dem hvilket resulterede i at fem cafégæster kom løbende skrigende ud. Ved trapperne ned til pladsen kom det til tætte nærkampe mod politiet hvor en maskeret forsøgte at ramme politiet med en metalstolpe, men lidt efter satte politiet i løb og fik hurtigt ryddet pladsen.

Giorgos og jeg stod stadig i en større gruppe oppe foran parlamentet, og her fulgte alle med som om det var en sportskamp; folk pegede rundt og kommenterede, nogle råbte, andre grinte. Optøjer er altid et spektakel hvor billeder og

modbilleder bliver produceret, men der var noget meget instrueret over det her scenari. De maskerede blev aldrig nogen trussel, og det var meget let for politiet at kontrollere dem. Med under 1000 mennesker på pladsen var det tæt på at blive en unødvendig selvmordsaktion, som Giorgos sagde det. Medierne derimod, åd det råt. Jeg så snesevis af kamerahold og fotografer iført spritnye gasmasker, hjelme og neonfarvede veste, der var ingen tvivl om at de syntes det var alle tiders, det der foregik. Siden sidste søndag, hvor Athen stod i flammer, er journalister fra hele verden fløjet hertil, heriblandt adskillige erfarne krigskorrespondenter, i håb om at urolighederne ville fortsætte og byen atter vil stå i brand. Men det skete ikke, og nu er der gået en hel uge uden nogen ballade, så i dag var deres chance, og fotograferne var med over det hele; ud i tåregassen og op på siden af de hætteklædte når de kastede med ting, der var nærmest flere fotografer end protesterende. Problemet var bare at det de dækkede var en mere eller mindre ligegyldig demonstration og i hvert fald en halvhjertet gadekamp som var forbi før den startede.

Giorgos og mig gik derfra, begge forundrede over at en så rolig demonstration alligevel kunne udvikle sig. Da vi rundede hjørnet og gik op ad Panepestimiou, var det som om vi forlod en filmkulisse, her fortsatte alting som det plejer, og der var ingen spor af sammenstød; politiet hang ud i solen og røg cigaretter, mens demonstranter gik derfra i små grupper, og trafikken ufortrødent fortsatte. Dagen efter kunne man læse store dramatiske overskrifter i mange dagblade fra hele verden. I Politiken stod der: »Græsk politi har omringet parlamentsbygningen i Athen for at hindre demonstranter i at nå frem til bygningen.«

20. februar 2012:

Repressionen

Siden søndag den 12. februar, hvor hundredetusinde af mennesker over hele Grækenland gik sammen på gaden mod de nye vanvittige spareplaner og det meste af Athens centrum stod i flammer, har politistaten og repressionen ikke overraskende intensiveret sin magt. Jeg kunne skrive meget om politiets massive magtudfoldelse her i landet, og det har jeg da også gjort glimtvis tidligere, det er personligt den mest ekstreme repression jeg har oplevet i mit liv, på lige fod med Syrien som jeg besøgte for 4-5 år siden.

Det græske politi er det næststørste korps i Europa og det på trods af at kriminalitetsraten (inden for voldelig kriminalitet som voldtægt, overfald, mord osv.) er en af de laveste i EU. Derimod er den politiske »kriminalitet« højere end noget andet EU-land, der er dagligt voldelige sammenstød mellem politiet og befolkningen her. Ud over det kæmpemæssige politikorps råder Grækenland også over den største hær per indbygger inden for NATO som vil kunne indsættes som supplement til politiet i tilfælde af en borgerkrig. Der er værnepligt for alle mænd i alderen 18-30 år, og man skal være overbevisende psykisk syg eller handikappet for at undgå det obligatoriske år i den græske hær.

Denne massive »sikkerhedsforanstaltning« er naturligvis ekstremt dyr; af alle NATO-lande er Grækenland klart det land der bruger flest midler på militæret, så meget som 3,1 % af deres BNP (ca. 690.000.000.000 euro). Og dette tal er lavt sat eftersom ingen lande offentligt meddeler hvor meget af deres statsbudget der går til militæret. Desuden er Grækenland det land i EU som importerer flest våben per indbygger, og under denne kapitalistiske krise er tallet kun skudt i vejret. Den store import af især tyske våben har der

da også været hentydet til i mange analyser som årsagen til Tysklands stædige forsøg på at låne den græske regering penge. Det kan altså ikke udelukkes at et af de elementer der har været med til at bringe Grækenland i dyb økonomisk krise, er de astronomiske midler det illegitime regime bruger på at beskytte sig mod sin egen befolkning.

Det er ikke nogen nyhed at det græske politi er brutalt, det har de været kendt for i lang tid. Inden jeg kom hertil, har jeg set utallige videoer af græsk politis voldelige metoder mod immigranter, anarkister og hjemløse, men altså også mod helt almindelige mennesker; kærestepar der sidder lidt for tæt på noget ballade, ældre mennesker der råber efter politiet og i det hele taget hvem som helst som står i vejen for dem. Seneste absurde eksempel var således forleden dag hvor politiet iført kampuniformer jagtede folkeskolelever rundt på Syntagma-pladsen, sprøjtede tåregas i deres øjne og uddelte tørre tæsk til de meget unge mennesker. Der er desuden utallige eksempler på hvorledes politiet og fascisterne åbenlyst samarbejder i forbindelse med kampe mod demonstranter, til rydninger af besatte bygninger eller til forfølgelser af immigranter, det er nået til et punkt hvor de slet ikke forsøger at skjule det. Ifølge mine kammerater her bruger politiet også meget ofte ulovlige metoder til indhentning af information, såsom bestikkelse af narkomaner, hashsælgere og kriminelle bander som konstant bevæger sig ind og ud af Exarchia og det antagonistiske miljø. Det retslige system er åbenbart også fedtet godt ind i det her, og der er utallige eksempler på ulovlige fængslinger og rettergange. Politiet anholder ikke lige så mange mennesker under uroligheder her som de gør det i Danmark. Til de store demonstrationer, hvor flere hundredetusinde mennesker er samlet og hvor det ofte kommer til vold-

somme sammenstød med politiet, er der som regel ikke flere end 100 anholdte. Det lader til at politiet foretrækker at gennemtæske folk her i stedet for at anholde dem. Mine kammerater forklarer det med at fængslerne simpelthen er overfyldte, og staten har ikke råd til at fængsle flere end de gør. Når politiet så endelig anholder nogen, er det ikke nødvendigvis fordi de har gjort noget ulovligt, beviserne bliver først fabrikeret bagefter, f.eks. ved at en tilfældig politimand beskriver udseendet på en af de anholdte. Forleden så jeg en video med en ung dreng som bliver snuppet af politiet under nogle uroligheder, i videoen ser man tydeligt hvordan politifolk tager hans taske af, og mens nogle betjente holder ham hen, planter to andre betjente et par molotovcocktails i drengens taske. Så har de pludselig fundet frem til den *skyldige*, og den unge dreng kunne se frem til mange år i fængsel.

Det er svært ikke at blive berørt af politiets tilstedeværelse når man bevæger sig rundt i byen. De kan stå på hvert et hjørne, kropsvisitere en på åben gade og bortføre en hvis de finder man er mistænkelig. De står altid i grupper på mindst seks, iført elefanthuer, hjelme, gasmasker, skjolde og dragter der kan modstå ild og alle slags slag. På kroppen bærer de alt det nyeste isenkram såsom peberspray, tåregas, knipler (som de ofte vender om, så de kan slå med håndtaget der er mindre polstret), små brandslukkere, flash-granater, Koch-pistoler med skarpe kugler og Uzimaskinpistoler. Og på trods af alt udstyret er de hurtige og mobile og ikke bange for at sætte i løb mod en gruppe demonstranter. Under de store demonstrationer bevæger politiet sig som regel rundt til fods i grupper på 10-15 betjente og opstiller sig i lange linjer så de fylder mindre og er svære at ramme med kasteskyts, kun meget sjældent

ser man brede kæder af politifolk. Når de ikke er ude på gaden til fods eller på motorcykler, sidder de i busser som fungerer som mobile politistationer, placeret forskellige strategiske steder i byen.

Politiet er opdelt i mindst 14 officielle enheder som hver dækker alt fra grænsekontrol til narkotika, organiseret kriminalitet og så selvfølgelig optøjer. Siden oprøret i december 2008 har politiet fået endnu flere beføjelser, heriblandt den berygtede DELTA-motorcykel-delings som mere har karakter af en voldelig bande end en politienhed. DELTA opererer på egen hånd og bliver kun sat ind mod oprørere i voldelige sammenstød med politiet, typisk i forbindelse med større demonstrationer. De kører altid to på motorcykler i korteger på 8-15, de er den hurtigste og mest mobile enhed, og deres primære funktion er at sprede grupper med tæsk. Sidste år kunne en avis dokumentere at politienheden havde direkte forbindelse til den fascistiske bevægelse. Der har været meget kritik af denne enhed som også er blevet taget ud af brug efter massivt pres. Men nu er de altså vendt tilbage, og jeg har ved flere lejligheder set deres voldsomme brutalitet på gaden, det er ikke for sjov.

Politiet har da også adskillige mord på deres samvittighed, og her mener jeg ikke kun de folk som den unge Alexandros Grigoropoulos og de mange før ham som man ved er blevet dræbt af politiet. Men også alle dem som man ikke hører om, typisk de illegale immigranter som dør uden nogen nogensinde hører om det. Som jeg også har skrevet før, så er det altså ikke så underligt at den almindelige befolkning nærer et så stort had til landets politi.

Mine kammerater går altid på Athens Indymedia inden de bevæger sig uden for en dør, specielt alle dem som bor i Exarchia, det mest politifjendtlige kvarter. Man ved aldrig om

der lige har været ballade eller om politiet er vej på vej ind. Athens Indymedia er den mest brugte Indymedia i verden og fungerer som en åben uafhængig informationsportal. Her annonceres demonstrationer, blokader, strejker, aktioner, og forskellige grupper publicerer ofte deres manifeste eller analyser her. Desuden bliver hjemmesiden brugt til at informere om hvor politiet står, om de kropsvisiterer folk eller om der er en motorcykelenhed på vej. Mine kammerater tjekker derfor konstant hjemmesiden for de nyeste informationer for således at kunne bestemme hvad de skal tage med sig eller ikke tage med sig og ad hvilke veje de skal gå.

Derfor var der også stor forvirring og vrede da Athens Indymedia pludselig var lukket ned hen over weekenden. Dette skete sjovt nok også under de voldsomme kampe søndag den 12. februar, og folk fra det antiautoritære miljø beskylder politiet og staten for at have nedlagt hjemmesiden. Athens Indymedias server står godt beskyttet et sted på det polytekniske universitet og er altså umiddelbart ikke så let at komme i nærheden af. Men både i søndags og nu hen over weekenden har staten simpelthen lukket for strømmen til universitetet og dermed stoppet serveren. Dette lugter meget af statens nyeste påfund for repression og forsøg på at slå ned på opstanden.

I weekenden faldt jeg tilfældigt over en avis. På et opslag var der publiceret billeder af fem forskellige mennesker, og ved siden af kunne man se billeder fra de voldsomme optøjer den 12. og det store varehus i brand. Billederne af de fem stammede fra politiets identifikationsbilleder, og jeg kunne forstå at man kædede disse sammen med branden og den voldsomme uro. Nu havde man altså endelig fået hæfterne af de »voldelige anarkister«, præcis som den kon-

servative Samaras havde ønsket det, og yderligere hængt dem ud i pressen med deres ansigter. Disse anholdte er sammen med en masse andre fanger blevet fængslet før egentlig rettergang har fundet sted, og politiet bad nu offentligheden om hjælp til indhentning af informationer.

Denne massive repression og statens og politiets metoder strider imod alle basale menneskerettigheder, men i en undtagelsessituation som den Grækenland befinder sig i, er der åbenbart ikke noget der hedder retfærdighed eller rettigheder.

21. februar 2012:

Are we all greeks now?

Lige siden jeg kom hertil, for nu 21 dage siden, har spørgsmålet om *solidaritet* cirklet rundt i mit hoved. Hver dag ser jeg flere og flere hjemløse, små butikker som lukker og folk i supermarkedskøen som ikke har råd til mere end en pose ris. Pensionisterne ser slidte ud, de studerende virker mere desperate. Stort set alle mine kammerater arbejder røven ud af bukserne; de møder tidligt om morgenen og holder ikke fri før kl. 20-21—kun de heldige som har to-tre forskellige jobs kan klare sig selv. Imens finder jeg mig selv sove længe, gå i supermarkedet for at købe juice til morgenmaden som jeg nyder på min balkon med udsigt til Akropolis. Jeg har tid til at skrive, læse artikler på nettet, fare vild på lange gåture, deltage i alle demonstrationerne, blive ude til sent om natten osv. Jeg har en masse privilegier her og de fleste andre steder jeg rejser hen, fordi jeg har et dansk pas. Denne problematik er nok kendt for de fleste som har rejst til Indien, Guatemala, Kenya eller et hvilket som helst mindre velstillet land. Alligevel presser spørgs-

målet om *solidaritet* sig på mens jeg er her. Hvad betyder solidaritet med det græske folk og hvordan kan det praktiseres så det i virkeligheden hjælper dem?

I weekenden var der indkaldt til en global solidaritetsdag med netop det græske folk under overskriften: »We Are All Greeks Now«. I stort set samtlige vestlige lande (Tyskland, Østrig, Belgien, Danmark, Spanien, Finland, Island, Irland, Italien, Holland, Portugal, England, Sverige, USA m.fl.) samlede folk sig i demonstrationer på 20-800 mennesker foran de græske ambassader eller på centrale pladser. I indkaldelsen stod der: »Når et folk er under angreb, er alle folk under angreb. (...) Det græske folk har modigt rejst sig mod den sociale terrors politik. (...) Det græske folk har brug for international solidaritet, og de kalder på vores støtte. Lad os besvare deres kald. Vi er alle grækere! Vi nægter at ofre mennesker for penge som det bliver gjort med grækerne. Lad os tage livet i vores egne hænder. Sluk for din computer, deltag i mobiliseringen!«

I London samledes der omkring 300 mennesker foran den græske ambassade, ifølge en øjenvidnerapport var op mod 280 af dem grækere bosat i England. Der blev råbt kampråb på engelsk og græsk mens der blev uddelt flyvesedler og holdt bannere op. Da de fremmødte startede på at gå igennem gaderne, blev de mødt med buh-råb fra forbipasserende, og flere råbte: »Betal jeres skatter!« efter demonstranterne. I selve demonstrationsoptøget kunne man se flere store græske flag, og den græske nationalsang blev sunget i kor op til flere gange. I Paris var situationen mere eller mindre den samme, her blev også den traditionelle græske dans, »syrtos«, danset af de fremmødte demonstranter i solidaritet med det græske folk.

Men er dette virkelig hvad det græske folk har brug for? Er dette virkelig solidaritet? Skal vi bare købe mere fetaost og blive bedre til at udvise vores filhellenistiske glæde over den græske kultur? Det er naturligvis meget vigtigt at flere og flere bliver klar over alvoren i det som der foregår her i landet. Men det er altså ikke et *græsk problem*, det er et kapitalistisk problem, og det går lige nu også hårdt ud over den portugisiske og spanske befolkning mens befolkningerne i Italien, Spanien og Frankrig gør sig klar til at det bliver deres tur.

Denne fremgangsmåde, at dreje den kapitalistiske krise og klassekampen ind i en såret national stolthed, er desværre noget jeg har set meget af her. Til alle de store demonstrationer ser man folk indsvøbe sig i det græske flag, mens en voksende anti-EU- og anti-Tyskland-kampagne med holocaustsammenligninger og billeder af Sarkozy og Merkel i SS-uniformer dukker op flere og flere steder. Det er som om mange mennesker glemmer at denne kapitalistiske krise er et system i krise. Det er ikke et angreb på nationale værdier (hvad det så end er), det er først og fremmest et angreb på middel- og arbejderklassen, og det finder sted over hele verden. »Når et folk er under angreb, er alle folk under angreb«, som det stod i indkaldelsen til We Are All Greeks Now.

Ifølge den brasilianske radikale pædagog, Paulo Freire, »kræver solidaritet at man går ind i samme situation som dem man er solidarisk med. Solidaritet er derfor en radikal holdning«. Samme argumentation mødte jeg da jeg her til aften diskuterede med mine kammerater om weekendens solidaritetsaktioner rundt omkring i verden. Solidaritet for dem er ikke at erklære at *vi alle sammen er grækere*, det hjælper ikke nogen. Ifølge dem skal solidaritet udfoldes

som en aktiv kritik af staten og kapitalens tyranni over hele verden. Kun gennem en vedvarende kamp mod den globale undertrykkelse i den kontekst man nu engang befinder sig i, kan man udvise solidaritet. Det er ikke længere lokale og isolerede kampe der foregår, alle befolkninger i verden har ret til frihed. Ifølge mine kammerater betyder gensidig hjælp og omsorg at vi ikke alle sammen er *grækere*; det betyder at vi ikke er fra noget land, at vi ikke har nogen nationalitet, men at vi er det som vores revolutionære solidaritet gradvist vil gøre os til. De opfordrede altså alle folk der vil udvise solidaritet med det græske folk, til at tage del i klassekampen der hvor de bor, om det så var ved at smadre banker, starte selvorganiserede kooperativer eller oplyse befolkningen om de ting der foregår, så racistiske argumenter som de »sydeuropæiske arbejdere er langsomme og dovne« hurtigt kan pilles fra hinanden.

De andre rundt om bordet på baren fortalte hvordan folk fra hele Europa tager hertil for at kæmpe mod politiet på gaden. Det antiautoritære miljø her i byen er kendt ude i verden for at være gode til gadekampe, og det har betydet at andre antiautoritære fra Tyskland, Frankrig, Italien og Spanien ofte kører hertil når der er optræk til ballade. Men dette var for mine kammerater heller ikke meningen med solidaritet, disse folk var bare *riot-turister* som tager hertil for at få et adrenalinkick, og så kører de hjem igen.

Jeg forlod baren og gik hele vejen hjem mens jeg overvejede min egen rolle under dette ophold og forholdet til den danske kontekst. Jeg har lært meget af de venskaber, samtaler og informationer jeg har fået mens jeg har været her, ikke kun om situationen i Grækenland, men om klassekampen overalt i verden. Jeg håber ydmygt på at jeg gennem dette skriverseri kan være med til at informere læseren

derhjemme og ved at dele mine tanker og oplevelser herfra være med til at styrke den internationale solidaritet.

22. februar 2012:

Lost!

Lige som så mange andre dage startede jeg med skrive min dagbog for derefter at bevæge mig ud i gaderne ved en 13-tiden, dette er blevet min rutine. Solen var lun, og det havde netop regnet, så gaderne var stadig våde, og asfalten duftede af forår. Jeg gik gennem Plaka ved foden af Akropolis og forbi den ene souvenir butik efter den anden og videre ned ad den chikke Voulis mod Syntagma-pladsen. Her var alt som det plejer; folk småløb fra metroen over pladsen, duerne hakkede i gamle brødkrummer, hundene lå omkring på siden og fik en skraber mens politiet hang ud i store grupper med skjoldene ved deres fødder — det var en ganske almindelig dag i Athens centrum.

Jeg havde set en stor, flot bog om Pariserkommunen i en boghandel i Exarchia som jeg nu styrede hen imod. Boghandelen, som ligger i en af de smalle gader tæt på Exarchias Square, hedder Elefteros Typos, den fungerer også som forlag og har siden 1960'erne oversat de vigtigste politiske bøger til græsk. Jeg brugte lang tid på at kigge igennem de græske oversættelser, og der gik sport i at gætte hvilken bog det var. Der var oversættelser af alt fra Kropotkin til Goldman, Bakunin, Debord og Tiqqun, kun en enkelt hylde havde gamle bøger på engelsk og heriblandt altså en rigt illustreret bog om Pariserkommunen med titlen »The Terrible Year«.

Manden som ejer boghandelen og forlaget, er en gammel anarkist på omkring 65 år som ikke alene har fulgt udviklingen i det græske samfund, men også udviklingen i

Exarchia og det antiautoritære miljø lige siden 1960'erne. Jeg spurgte ham om han kendte til et arkiv over Exarchias historie i tiden efter 2. Verdenskrig og frem til i dag. Jeg fortalte at jeg gennem de sidste to uger havde spurgt alle mine kammerater, søgt på nettet, i boghandlere, på bymuseet og på et enkelt bibliotek, men endnu ikke set eller hørt om en bog eller en samling af historisk materiale omhandlende denne bydel. Han slog ud med armene og sagde at et sådant arkiv ikke fandtes. Ifølge ham var der ikke nogen der interesserede sig for lokalhistorien, der var ikke over-skud til nostalgi.

Ejeren af boghandelen var rar og snakkesalig, vi fik på kort tid snakket om både situationisterne, den kapitalistiske krise, det antiautoritære miljø samt udviklingen i Exarchia og på Nørrebro. Han gjorde som gamle mænd ofte gør og fortalte konstaterende at der ikke længere fandtes nogen »bevægelse«. I 80'erne og 90'erne var der ifølge ham en bevægelse, dengang var Exarchia fyldt med anarkister, og folk diskuterede og protesterede konstant. Han fortalte at der i hans tidligere boghandel hver dag kom mellem 200-400 mennesker forbi, hang ud, snakkede og arrangerede protester og aktioner. Ifølge ham var folk i dag blevet bedre til at kæmpe mod politiet, det havde de lært af de tyske autonome i slut 80'erne, men bevægelsen havde glemt alt det andet; de daglige kampe, solidariteten og den anti-kapitalistiske diskurs. Han mente at nihilisterne havde taget over og at de unge i dag ikke længere er interesseret i at etablere selvorganiserede steder og bygge infrastruktur op, men udelukkende er interesserede i at smadre banker, lave bål og slås med politiet.

Jeg sagde at jeg ikke havde været noget sted i verden hvor folk var lige så godt organiseret som her og at jeg i løbet af de

seneste par uger havde set meget solidaritet og fælles kamp udfoldet på mange forskellige måder. For mig at se er det en stor og stærk antiautoritær bevægelse. Ejeren af boghandelen slog igen ud med armene og rystede på hovedet som kun en gammel boghandler kan gøre det. Ifølge ham ser det meget sort ud for Grækenland og for de yngre generationer. Staten og politiet vil slagte os, som han sagde det. Jeg kunne godt mærke at han ikke var til at stikke i, alting var ifølge ham bare bedre engang. Jeg ønskede ham styrke og fortsat god kamp og gik derfra en smule fortvivlet over den gamle mands deprimerende analyse.

Kommunisterne havde indkaldt til demonstration klokken 16 på Syntagma-pladsen igen-igen. Så eftersom jeg ikke havde nogen andre planer, gik jeg ind forbi pladsen. Der var stort set ikke dukket nogen mennesker op. Vejen var ikke engang afspærret, og biler og motorcykler faredede forbi mens de fremmødte demonstranter stod på den øverste del af Syntagma og kiggede over på politiets massive kæder foran parlamentet. På dette tidspunkt har der nok været mindst fire gange så mange synlige politifolk som demonstranter, og politiet havde sat et langt jernhegn op i starten af pladsen der hvor folk normalt står samlet til demonstrationerne.

Der var en underlig stemning og en løjerlig blanding af mennesker. Jeg så et par som stod og viftede med en bunke ubetalte regninger mens de råbte et eller andet. En kvinde stod for sig selv og sang i en lille medbragt lyserød megafon. En mand havde bygget en stor guillotine i træ som han trak op og ned i mens han råbte. Og en anden ældre mand stod og fægtede med en stok og et håndtegn skilt mens han råbte til folk at de skulle komme ud på vejen. Denne mand var tydeligvis vred og ophidset, men virkede også

en anelse forstyrret. Hans vildskab og overmod tiltrak en masse opmærksomhed som han udnyttede i den ene lange brandtale efter den anden mens mange omkring ham blot stod og rystede på hovedet eller havde gang i noget andet. På et tidspunkt kravlede han op på jernhegnet og over det mens han råbte et eller andet ud over politimængden og satte i løb ind over det afspærrede område med politiet i rækker foran parlamentet. Kæderne rykkede frem, og to civile politifolk fik presset den ældre mand tilbage til hegnet. Men den ældre mand gav ikke op, han blev ved med at svine systemet og politiet til.

Det var altså en underlig demonstration det her, og det lod ikke til at der ville dukke flere mennesker op — på dette tidspunkt har vi vel ikke været mere end 200-300 mennesker. Men pludselig skete der noget, politiet løb ned og stillede sig i to kæder omkring den nedre del af Syntagma-pladsen mens taktfaste kampråb lød fra en af sidegaderne, og jeg gik hurtigt derned for at se hvem der kom. Ikke helt overraskende var det de stalinistiske PAME-tilhængere som ofte går i kæmpe blokke til demonstrationerne. I tusindvis havde de samlet sig på Omonia-pladsen og kom nu gående i deres velkendte tempo, i kæder, og for nogens vedkommende iført hjelme og udstyret med tykke kæppe. Da den forreste del havde passeret mig, fortsatte de forbi pladsen og drejede ikke op langs siden af Syntagma, men fortsatte lige ud ad Filellinon. Jeg fattede ikke hvor de skulle hen. I taktfast gang fortsatte de derudaf, og jeg vidste ikke rigtig hvad jeg skulle gøre. Jeg kiggede op mod den lille forsamling foran parlamentet, som ikke så ud til at gå nogen steder, og besluttede sgu at gå med PAME-demoen om end på fortovet og senere i det modsatte bilspor med en mindre symbolsk distance til blokken. Det ene kampråb

efter det andet blev råbt mens blokken travede af sted i et hurtigt tempo, som om de skulle nå et eller andet, de var i hvert fald på vej et sted hen. Men pludselig, efter 20 minutters march, stoppede blokken brat op, og over store megafoner blev demonstrationen annonceret slut. Jeg var helt paf og spurgte en dame om hvad meningen var. Hun fortalte at de pga. politiet ikke kunne komme ind på Syntagma-pladsen som de ellers havde regnet med. Men forklaringen lød underlig, hvorfor ville politiet ikke lade dem demonstrere foran parlamentet, og hvad var meningen med denne protestmarch hvis ikke de konfronterede autoriteterne med deres ord, dette bidrog blot til min i forvejen store skepsis og manglende sympati med PAME og deres paradoksale handlinger. Demonstrationen sluttede åbenbart lige her på vejen, midt i det hele, og det så nu ud til at de fleste gik ned mod den nærmeste metrostation. Øh...tak for i dag!

Jeg gik noget forvirret og skuffet tilbage til Syntagma-pladsen hvor det nu var blevet mørkt og folk stadig stod og hang ud. Der var mange af de samme mennesker som tidligere, men nu var der også kommet et par unge typer som tydeligvis var ude på ballade. Mens den vrede ældre mand stadig fægtede med sit skilt og råbte og skreg, begyndte en gruppe af unge nu at kaste et par kanonslag ind over jernhegnet. De bragede højt ind imellem politiets kæder, men de så ikke rigtig ud til at reagere på det. Folk virkede meget desillusionerede og så ikke ud til at vide hvad de skulle gøre af sig selv. Det vidste jeg heller ikke, og mens jeg stod og fulgte med i denne besynderlige forsamling af mennesker, kom en mystisk mand hen til mig og begyndte at snakke. At dømme ud fra pupillerne i hans øjne ville jeg tro han var på heroin, han snakkede usammenhængende

og snøvlet mens han stod helt tæt på mit ansigt. Han vrøvlede løs om ulve og lam og om hvordan lammene en dag vil rejse sig mod ulvene og retfærdigheden ville ske fyldest. Han blev ved sådan i lang tid mens jeg blot stod og lyttede på alt hans profetiske snak som ikke rigtig gav nogen mening.

Jeg gik i seng om aftenen, meget forvirret over hvad jeg havde set og oplevet i dag. Jeg fattede aldrig rigtig hvorfor stemningen havde været så underlig. Nogle gange kan man virkelig føle sig lost her, specielt når man ikke forstår sproget. Men i dag var jeg vist ikke den eneste som følte sig lidt lost.

23. februar 2012:

Det polytekniske universitet

Eleni, som er på vej til London for at skrive en Ph.d. om noget med noget nanoteknologi, havde lovet at vise mig det gigantiske polytekniske universitet som ligger oppe i bjergene i udkanten af Athen. Universitetet er tegnet og planlagt under militærjuntaen i 1970'erne, men blev først opført i 80'erne. Det var militærjuntaens ønske at placere universitetet uden for byen, således at de revolutionære studerende ikke opholdt sig i centrum tæt på parlamentet og regeringskontorerne. Kvarteret, som det store polytekniske universitet blev bygget i, bestod dengang primært af en kæmpe militærbase samt landets største politiskole og huser nu også riot-politiets hovedkontor.

Transporten til og fra universitetet er elendig: Vi skulle først med en metro, så en bus der kun kørte hvert 15. minut og derefter gå et stykke før vi ankom til universitetets port. Eleni fortalte hvor umuligt det var om morgenen hvor tusindvis af studerende alle sammen skulle den samme

vej og busserne var propfyldte. Jeg var glad for at vi ikke var taget af sted om morgenen og at det ikke var sommer og 50 grader varmt i bussen. Vi stod af bussen og gik lidt før vi kom til en stor port, og nu kunne jeg se bygningerne som strakte sig op af bjerget med udsigt ind over byen. Det er ved gud noget af det grimme byggeri jeg har set i mit liv, mager til deprimerende og uinspirerende arkitektur skal man lede længe efter, det lignede mere en kemifabrik end et universitet. Bygningerne, som lå placeret en efter en, var bygget i cement med små firkantede vinduer, og ind imellem lå der store uduelige fællesarealer med overgroet asfalt. Al infrastrukturen lignede noget fra en amerikansk militærbase, det var holdt i armygrønt eller gråt, mens samtlige installationer var malet gule, overalt var der høje kantsten og cementbænke, kun graffiti og de politiske malerier gav dette sted et strejf af menneskelig kontakt.

Dette er landets største og mest prestigefyldte universitet som hvert år uddanner flere tusinde studerende inden for kemi, fysik, matematik og ingeniørarbejde. Hver retning har hver deres toetagers cementbygning med kantine, klasselokaler og et auditorium. Der er graffiti og plakater overalt, mange vinduer og døre er smadrede, og de mørke cementgange føles nærmest uhyggelige at gå gennem. Eleni ville først og fremmest vise mig hendes tidligere steki som lå i en af de første bygninger. Som jeg også har skrevet før, så er en steki en slags politisk gruppe der arrangerer events, demonstrationer og udgiver tekstmaterialer osv. Stekien på det polytekniske universitet er en af landets ældste og kendt over hele Grækenland for deres store politiske engagement. De har nu på 8. år besat et tidligere klasselokale som de har omdannet til deres steki med politiske plakater på alle væggene, en bar, et interimistisk køk-

ken og et fedt lille bibliotek med bøger, zines og plakater fra en masse forskellige grupper. Her holder de ugentlige stormøder hvor ca. 30 studerende diskuterer stekiens aktiviteter. Deres steki har arrangeret demonstrationer og aktioner på universitetet mod den nye Bologna-aftale og andre neoliberale lovændringer, men meget af deres arbejde ligger også uden for universitetet, med større politiske temaer såsom antifascisme og naturligvis de nye massive nedskæringer.

Da vi trådte ind ad døren, sad der seks unge anarkister og drak iskaffe. De var virkelig søde og gæstfrie, men de skulle lige komme sig over deres generthed over for det engelske. Ifølge Eleni tilbragte medlemmerne af stekien langt det meste af deres tid på det politiske arbejde, undervisningen kom altid i anden række. Vi sad i lang tid og bladrede igennem de seneste udgaver af deres mange zines med tekster og analyser omhandlende alt fra den kapitalistiske krise til en kritik af universitetets arkitektur og beliggenhed. Ved siden af bordet, vi sad rundt om, var der opstillet to kæmpe metallåger som stod lænet op ad hinanden. Da jeg spurgte til dem, begyndte alle i lokalet at fnise; det var skolens låger som de havde savet af med en vinkelsliber i sidste weekend så de studerende havde adgang til universitetet om natten. Dette var noget de gjorde en gang hvert halve år, lige så snart rektoren havde fået opsat nye låger. Mens nogen havde savet de store metallåger af og slæbt dem tilbage til stekien, havde en anden gruppe klistret plakater med en tekst omkring aktionen op over hele universitetet, det var altså ikke en hemmelighed hvem der havde gjort det. De forstår virkelig at tage situationen i egne hænder her og er ligesom mange andre grupper gode til at skrive og kontekstualisere deres aktioner.

En ung kvinde fortalte mig om sit engagement i kvarteret lige uden for universitetet. Her var hun i en gruppe som var i gang med at starte en børnehave op som et kooperativ efter at staten for nylig havde lukket den eneste børnehave i kvarteret. Desuden havde de besat en gammel villa hvor de lavede græske sprogkurser for såkaldte illegale immigranter og drev en frivillig sundhedsklinik. Mange fra deres steki var også engagerede i disse aktiviteter, og de pointerede alle sammen vigtigheden i det lokale engagement uden for universitetet. De fortalte også at flere af deres kammerater i stekien sad i fængsel og at de derfor også bruger meget tid på solidaritetsarbejde med de politiske fanger. En af drengene rundt om bordet fortalte lavmælt at han var blevet sigtet som den eneste for at have sat ild i Marfin-banken under en generalstrejke tilbage i maj 2010. Denne brand kostede tre mennesker livet, heriblandt en gravid kvinde, og den havde sat dybe spor i det antiautoritære miljø der blev mere eller mindre paralyseret derefter. Drengen, der fortalte historien og som altså var sigtet for angrebet mod banken, blev erklæret uskyldig, flere videooptagelser fra Syntagma-pladsen kunne tydeligt bevise at han ikke var i nærheden af banken på det givne tidspunkt. Der går utallige rygter om angrebet på Marfin-banken som mange mener det antiautoritære miljø aldrig er kommet sig over, men ingen ved hvem der kastede 'molo'erne' og satte ild til banken, og ingen er endnu blevet dømt for attentatet. Drengens fortælling skabte en lidt trykket stemning i lokalet, det var tydeligt på stekiens medlemmer at dette var en tragedie som de ikke havde glemt. En anden fyr stoppede stilheden ved at rejse sig op og gå over mod en aflukket dør bagerst i lokalet. Han sagde jeg skulle gå med, der var noget han ville vise mig. Han fandt sit nøglebundt frem og åbne-

de op til et mindre lokale der var indrettet som lydstudie. Her, sagde han stolt, blev Grækenlands største piratradio, radiog8fm, sendt fra. Det var den piratradio som havde arrangeret en konference i den første uge jeg var her, og det her var altså studiet der blev sendt fra. Og nu, sagde han, ville han vise mig det som indtil for nylig var en stor og velbevaret hemmelighed. Bag en opslagstavle var der endnu en aflåst dør han åbnede op, og inde bag stod der et stort skab med en masse ledninger. Dette var Athen Indymedias server, den som bliver brugt dagligt af alle fra det antiautoritære miljø, og den som politiet og staten gentagne gange har forsøgt at få ram på. Indtil for et halvt år siden var der ingen der vidste hvor denne server stod på nær medlemmerne i stekien. Men sidste sommer havde en højreorienteret studerende på universitetet fundet ud af det og informeret politiet og pressen. Det var tydeligt på stekiens medlemmer at der var et stort ansvar forbundet med at passe på denne server.

Jeg fik en masse af deres pamfletter og plakater, vi tømte den sidste iskaffe, låste af og kørte alle sammen i bil ind til Exarchia for at spise frokost. Om aftenen var der indkaldt til stormøde om de anholdte fra søndag den 12. på en anden afdeling af det polytekniske universitet i udkanten af Exarchia. Et stort auditorium var blevet besat for at holde mødet, og de forventede at mange fra miljøet ville komme. Da vi kom dertil, stod der folk og holdt øje med at der ikke var journalister eller politi blandt mødedeltagerne, og på vej op ad trappen og ind gennem en aflang hal følte jeg flere gange at folk tjekkede mig ud, formentlig fordi de ikke kendte mit ansigt. Sikkerheden blandt de antiautoritære er inden for de seneste år blevet højnet efter at politiet har fået mere sofistikeret aflytnings- og overvågningsudstyr

og nu har en stor afdeling der udelukkende holder øje med det antiautoritære miljø. Da vi endelig kom frem til auditoriet, stod der igen et par »vagttyper« og bad folk om at lægge deres telefoner i en kurv. Salen var fyldt med mennesker, og modsat det stormøde jeg havde været til under generalstrejken på det besatte jura-universitet, var der her en mindre panisk stemning, og folk lyttede intensivt mens den ene efter den anden tog ordet. Det er underordnet her hvad der blev snakket om. Vi blev hængende i en times tid før vi listede ud og gik op på pladsen for at drikke en øl.

24. februar 2012:

Migrationen

Hverdagen i Athen er ikke altid så dramatisk som jeg måske gør den til. Selv om jeg synes jeg har oplevet utrolig meget i den korte tid jeg har været her, så er det langt fra hver dag der er demonstrationer, møder eller aktioner. Folk arbejder, køber ind og hænger ud ligesom så mange andre steder. Arh, de arbejder nok mere her end man gør i København og køber nok lidt mindre ind, mens de hænger en del mere ud. Jeg får også hængt en del ud mens jeg er her, mine kammerater er altid at finde på gaderne i Exarchia, vi behøver ikke engang at bruge vores mobiltelefoner. I dag var sådan en dag hvor jeg mest af alt bare gik rundt og hang ud med folk jeg stødte på i Exarchia. Det er uden tvivl det rareste sted i byen, ikke kun fordi politiet ikke er til stede, men også fordi der er flere offentlige byrum; pladser, gågader og udsigtspunkter. Typisk møder jeg et par af mine kammerater på enten Exarchia Square eller på en af stambarerne. Vi drikker en kop kaffe eller en øl og snakker om hvad vi lavede i går, om vejret, om dagen i dag og om hvad

der er sket siden sidst; om der har været nogen aktioner eller konfrontationer. Jeg har typisk et væld af spørgsmål om det ene eller andet, og mine kammerater fortæller hver især om deres syn på tingenes gang. De er ikke altid enige, men alle dem jeg har mødt her er utrolig reflekterede over det som foregår, og der er helt klart et behov for at snakke om det. Nogle griner mens de snakker om hvor galt det går, som om humoren nogle gange er nødvendig for at kunne holde det ud, andre forbliver helt tavse. Alle folk reagerer forskelligt, men de er uden tvivl meget påvirkede af situationen og føler sig alle sammen usikre på fremtiden.

Blandt mine græske kammerater er der meget snak om jobs, alle kæmper i deres hverdag for at få tingene til at hænge sammen. Selv om de fleste folk jeg har mødt her har lange og gode uddannelser, så er de tvunget til at have flere forskellige jobs, og man skal være meget heldig hvis man får et job der svarer til ens uddannelse. Jeg har mødt arkitekter der ordner negle, økonomer der udbringer pizzaer, antropologer der serverer drinks og ingeniører der pakker bøger. Og de er heldige fordi de lige netop kan klare sig selv, til gengæld arbejder de så hele tiden. Derfor bliver jeg også altid overrasket over hvor meget de hænger ud sammen når de endelig har fri. I mange andre lande går man bare hjem og tænder for fjernsynet efter en lang arbejdsdag, mens man her går på gaden og hænger ud med sine kammerater. Jeg tog på Milos bar i Exarchia hvor en af mine kammerater arbejder, her bliver man altid taget godt imod, og chancerne for at møde nogle af de andre er også stor. Og ganske rigtigt, her sad der i dag et mindre hold og hilste mig velkommen da jeg trådte ind. Alle de folk jeg har mødt her er meget søde, og som gæst udefra får man altid det bedste af det bedste. Der er også meget solidaritet blandt mine kamme-

rater, og de er fantastisk gode til at tage sig af hinanden. I aften var der en farvelfest for Eleni som tager til London på mandag, og alle omkring bordet ville tage til festen. Emma, som også var der, virkede lidt mut, jeg spurgte om der var noget galt, og hun sagde at det var hårdt at så mange af hendes kammerater flyttede til udlandet. I den tid jeg har været her, har 5 forskellige kammerater fra forskellige vennegrupper forladt Athen for at flytte til udlandet. Nogle flytter pga. uddannelse, men de fleste flytter fordi de ikke længere kan holde situationen i det græske samfund ud, fordi der ingen jobs er og fordi folk bliver slidt op af den usikre fremtid. Emma støttede selvfølgelig Eleni i hendes beslutning, men alligevel virkede hun en anelse skuffet.

Mange af de folk som flytter fra Grækenland, tager til London, Berlin og Paris. Rundt om bordet sad der også en ung kvinde som netop havde fået et tilbud om at tage til San Francisco hvor hun kunne få et udmærket job med en god løn. Hun fortalte at hun ikke vidste hvad hun skulle gøre, og det blev til en længere diskussion om de forskellige muligheder. Nogle mente at det var nærmest forræderisk at tage herfra nu, at man skulle blive og kæmpe, mens andre sagde at de ville gøre det samme hvis de fik chancen. Alternativet til jobbet i San Francisco var et undervisningsjob med børnepasning her i byen. Her skulle hun arbejde fem dage om ugen i otte timer om dagen og desuden overnatte på jobbet en enkelt nat til 300 euro om måneden. Lige nu var hun flyttet hjem til sine forældre fordi hun ikke kunne finde noget job der gav nok til at hun kunne blive boende i sin gamle lejlighed. I San Francisco ville hun have råd til egen lejlighed, arbejde halvt så meget og få mindst dobbelt så meget i løn. Under samtalen blev det mere og mere klart at hun skulle tage imod tilbuddet og rejse til USA, hun

kunne altid komme tilbage hvis situationen i Grækenland blev bedre eller hvis revolutionen pludselig stod for døren. Jeg kunne ikke lade være med at have ondt af mine kammerater, det var tydeligt at det påvirkede dem at så mange af deres kammerater rejste herfra. Folk spredes og mister måske kontakten, og fra den ene dag til den anden støder man ikke på dem på gaden i Exarchia, det kan jeg sgu godt forstå er hårdt. Generelt er der ingen af dem jeg har mødt her som ved om de vil blive i landet, men at flytte til udlandet lader også til at være lidt af et tabu. Situationen er meget usikker, ikke kun for landets økonomi, men for hele befolkningen — ingen ved hvad der kommer til at ske, og denne uvished gør naturligvis folk ængstelige. Det er svært at være optimistisk og bevare troen på at det nok skal gå, recessionen bliver dybere og dybere og repressionen mere og mere tung. Folk søger sammen og forsøger at starte forskellige initiativer op; de laver aktioner, snakker, skriver og analyserer hvad der foregår, hænger ud og laver ingenting sammen. Og en gang imellem når vreden og frustrationerne bliver for store, laver de optøjer, angriber politiet, fascisterne eller smadrer en bank.

Farvelfesten var virkelig fin, men folk var uden tvivl lidt kede af at Eleni ville rejse. Der blev drukket og råbt på gaden, vi gik alle sammen videre fra bar til bar, og Exarchias gader vrimlede med folk som gjorde det samme som os.

25. februar 2012:

Med Christos til Piraeus

En af mine gode nye kammerater hedder Christos, jeg har ikke hængt så meget ud med ham fordi han konstant arbejder, men de gange vi har set hinanden, er det altid en stor

fornøjelse. Christos er uddannet akustisk ingeniør og er derudover en del af TPTG (The Children of the Gallery), et anerkendt teorikollektiv der har været aktive siden midt halvfemserne. TPTG er kendte for at bidrage med skarpe analyser omkring den politiske situation i Grækenland og andre steder, baseret på en enorm empiri og et kæmpe fælles researcharbejde, men deres teoriudvikling tager først og fremmest afsæt i en aktiv deltagelse i de sociale kampe. Denne kombination af teori og praksis er noget som jeg har mødt meget af her, og det gør, tror jeg, at samfundskritikken bliver taget mere seriøs — her udelukker teori og praksis ikke nødvendigvis hinanden, hvilket jeg ellers synes er tendensen i mange andre politiske kredse.

I dag havde Christos inviteret mig på lørdags-hæng-ud, og jeg var ikke helt klar over hvad det bestod i, så jeg fulgte bare med. Vi mødtes i centrum og fandt en café hvor hans kæreste og to gode venner også var. Christos er, ligesom mange andre jeg har mødt her, utrolig begavet og godt belæst. I hans analyser af situationen i Grækenland springer han rundt i historien for på den måde at nå frem til sine pointer. Det er som om hans måde at snakke på ofte fletter tre-fire forskellige samtaler sammen, og nogle gange vender han pludselig tilbage til noget han sagde for en time siden. Så man skal være koncentreret når han snakker, og selv se pointerne når de opstår.

Efter blandt andet at have vendt Direct Democracy-bevægelsen, Occupy, fabriksbesættelser, den stigende arbejdsløshed, forholdet til Tyskland og den tvungne værnepligts betydning i det græske samfund forlod vi caféen og gik mod en lille bil som Christos' ven havde stående. Vi satte os ind, og der blev skruet godt op for noget soulmusik fra 60'erne, Christos elsker soulmusik fra 60'erne. Nu skulle vi

åbenbart til Piraeus, en havneby som i dag ligger for enden af metrolinjen. Det var et sted jeg hele tiden gerne ville nå at se, så det passede mig helt perfekt. Piraeus var engang en by for sig selv, men er i dag vokset sammen med Athen og kan være svær at adskille geografisk og visuelt. Alligevel er der en stærk og stolt arbejderklasse her hvor især fiskere og havnearbejdere i mange år har kæmpet for deres rettigheder.

Vi parkerede bilen på en plads inde i byen og gik ned mod vandet. Og det blev hurtigt tydeligt at den kapitalistiske krise i høj grad også havde fundet vej til Piraeus, man kunne endda lugte det. Overalt i de små gader lå der en tung dyne af oset luft, og forskellige dufte af afbrændt træ blandede sig med hinanden. Christos sagde at dette var en ny tendens, at siden regeringen havde sat afgiften på fyringsolie op, havde mange folk ikke længere råd til at betale regningen for den centrale opvarmning. For at kunne holde varmen hen over vinteren fyrer mange grækere nu med træ og alt hvad de kan finde fra gamle møbler til bøger og plast hvilket naturligvis øger partikelforureningen enormt og kan få store sundhedsskadelige konsekvenser. Han fortalte også hvordan denne tendens havde medført en ulovlig rovdrift på skovene omkring Athen hvor organiserede grupper konstant fældede store mængder af træer og på den måde kunne tjene penge.

Da vi kom ned til vandet, pegede Christos over på den yderste del af havnen som sidste år var blevet solgt til et kinesisk firma. Her stod nu en række nymalede kraner og ravede højt op i luften som et monument over krisen på industrihavnen i Piraeus. Ved salget af havneportens sidste år mistede havnearbejderne fra den ene dag til den anden alle de rettigheder som deres tidligere så stærke fagforening havde tilkæmpet sig gennem årene. Nu sad det

kinesiske firma stort set på hele den logistiske håndtering af de varer der kom ind, og havnearbejderne kunne starte forfra i deres kamp for nogle få rettigheder. Det er tydeligt, når man går rundt i Piraeus, at der er sket en drastisk ændring i samfundet. Her i byen fandtes der engang store og velfungerende shippingfirmaer, og Piraeus var indtil for nylig den vigtigste havn i det østlige Middelhavsområde. I dag ligner det mere et samfund i forfald hvor meget af den infrastruktur der blev bygget op til de Olympiske Lege i 2004 allerede er ruiner og minder de forbipasserende om den store økonomiske skandale landet blev udsat for tilbage i '04. Vi gik forbi den del af havnen hvor alle færgerne til de græske øer afgår fra, og lidt længere ude lå de riges lystbådshavn, et aflukket havnebassin med bevæbnede vagter og den ene gigantiske yacht efter den anden. Det var et surreelt syn og en pervers kontrast til resten af byen. Til sidst fandt vi en fin lille restaurant hvor vi fik et fantastisk billigt måltid mad med dertilhørende raki og kaffe. Vi blev siddende i flere timer og snakkede mens solen langsomt gik ned over horisonten, kærestepar og familier gik ture på stranden og folk spiste is på molerne. På trods af den dybe økonomiske krise var her nu ret skønt.

26. februar 2012:

Besked fra det besatte hospital i Kilikis

I dag vil jeg give ordet videre til Leta Zotaki som sidder i rådet af ansatte som styrer det besatte hospital i Kilikis. Hospitalsbesættelsen har nu stået på i over 20 dage, og i dag blev der sendt en besked ud til offentligheden på tre forskellige sprog. Her kommer den engelske version:

Hello all,

Thank you so much for your interest and support.

The occupation of our hospital in Kilikis by its workers started on Monday, February 6th, at 8:30 local time. This occupation is not only about us, the physicians and the workers at the Kilikis Hospital. Neither is it only about the Greek National Health System (ESY), which is collapsing, indeed. We are in this fight because what are in real danger now are the human rights. And this threat is not against just a nation, or against a few countries, or a few social groups, but against the low and middle classes in Europe, America, Asia, Africa, in the whole world. Today's Greece, is tomorrow's picture of Portugal, Spain, Italy and the rest of the countries worldwide.

The workers at the Kilikis Hospital and at most of the hospitals and health centers in Greece are not paid on time and some of them see their salaries being cut down to practically zero. A fellow-worker of mine was transferred to our cardiologic clinic in shock, when he realized that instead of receiving the usual check of 800 euros (yes; that is his monthly salary) from the state, he received a note saying that not only will he be paid nothing for this month, but he is also to return 170 euros. Other workers were paid only 9 (nine) euros for this month. Those of us who still receive some kind of a salary will support them in any way we can.

This is a war against the people, against the whole community. Those who say that the public debt of Greece is the debt of the Greek people are lying. It is not the people's debt. It was created by the governments in collaboration with the bankers in order to enslave people. The loans to Greece are not used for salaries, pensions and public care. It is exactly the opposite: salaries, pensions and care are used to pay the bankers. They are lying. Contrary to what they declare, they do not want a

debt-free society. They create the debts themselves (with the help of corrupt governments and politicians) for their own benefit. They gave Greece a banker as prime minister to ensure that the »job« will be done properly. Our Prime Minister Lucas Papademos was not elected at all. He was appointed by the ECB and the bankers with the help of European and Greek corrupt politicians. This is their interpretation of the term »democracy«.

The debts are created by bankers who create money out of thin air and collect interest, just because our governments gave them the right to do so. And they keep saying that for those debts it is you and me and our children and grandchildren that will have to pay with our personal and national assets, with our lives. We do not owe them anything. On the contrary, they owe the people a great part of the fortunes they made thanks to the political corruption.

If we do not open our eyes to this truth, we will soon all become slaves, working for 200 or less a month. That is, those of us who will be able to find a job. No medical care, no pensions, homeless and starving, as now is the case with my fellow citizens in Greece. Thousands of them live outdoors and starve. We have no intention to paint the reality with dark colors, but this is the truth. This situation is not due to a financial or monetary accident or mistake. It is the start of the ugly phase of a long process following a carefully designed plan, a process that has started decades ago.

We have to fight together against this neoliberal plan. And this is what we, in Kilkis and in so many cities around the world, do now.

For the time being, we are not considering the opening of a donations account. We might however, need to do this in a few months or even weeks, if the situation worsens. What we currently need most of all is moral support and publicity. Local

struggles all around the world have to spread and gain massive support if we are to win the war against the corrupt system. If you can think of any additional ways to spread our news and ideas, it would be great.

You can contact us at enosi.kilkis@yahoo.gr

Again, we can't thank you enough for your kind thoughts and words.

Yours

Leta Zotaki, director of the radiology department, Kilkis Hospital, member of the workers' general assembly, president of the Union of the Hospital Doctors in Kilkis (ENIK).

27. februar 2012:

Fridag

I dag var der national fredag pga. påsken, og alle folk så ud til at holde fri, i det mindste er denne fredag endnu ikke blevet skåret væk. Traditionen tro slapper man af; mange familier laver picnic i parker, børnene klæder sig ud og flyver med drage, mens de voksne drikker raki og griller fisk — alt andet kød bliver i dag betragtet som blasfemi af den ortodokse kirke.

Jeg havde overnattet på sofaen hjemme hos Emma i Exarchia, hun var ikke vågnet endnu, så jeg gik i gang med at pille bøger ned fra hendes store bogsamling i stuen. Jeg lå i 2 timer og bladrede igennem de fedeste bøger, heriblandt en kæmpe illustreret bog på 450 sider af Elias Petropoulos om den såkaldte *rebetiko*-kultur. På trods af at hele bogen var på græsk, var den på ingen måde kedelig, tværtimod var hver side en stor oplevelse med fotografier af alt fra huse til instrumenter, klædedragter, inventar, fester og store over-

dådige middage. Jeg havde aldrig hørt om hverken Petropoulos eller rebetiko-kulturen før jeg kom hertil, men stort set alle mine kammerater har nævnt denne kultur for mig som stort set det eneste græske de er stolte af.

Petropoulos var en selvudråbt urban antropolog som skrev om alle de oversete elementer i det græske samfund fra 1940 og frem til 2003 hvor han døde. Han skrev om alt fra bønnesper til metalgelændere, baggårde, slang og bordellernes indretning — og så var han den største ekspert i de urbane subkulturer, herunder altså rebetiko. Da første tryk af bogen, *Rebetika Trahhoudhia*, udkom i 1968, vakte det et ramaskrig, og militærjuntaen forbød med det samme bogen og sendte Petropoulos i fængsel. Rebetiko-kulturen lyder mest af alt som en form for outlaw-tilværelse, og juntaen har nok tænkt at den var for alternativ og samfundsundergravende. Under sit fængselsophold mødte Petropoulos blot endnu flere fra samfundets periferi, og det styrkede kun hans analyser og observationer. Bogen jeg bladrede igennem, indeholdt tekster på flere hundrede rebetiko-sange, og nogle af dem har mine kammerater med garanti allerede spillet og oversat for mig. Teksterne handler som regel om at stjæle, om at ryge hash, løbe fra politiet, spise god mad, hænge ud og nyde livet.

Den oprindelige rebetiko kom fra Istanbul hvor græske migranter levede side om side med tyrkerne. I 1923 fandt man så på at 'bytte' de græske ortodokse som levede i Tyrkiet ud med de tyrkiske muslimer som levede i Grækenland, over 2 millioner mennesker skiftede i dette år land. Mange af de nye tilflyttere fra Istanbul slog sig ned i Athen og Pireaus og medbragte altså også rebetiko-kulturen. Ifølge mine kammerater er det rebetiko-kulturens skyld at grækerne i dag kan finde ud af at nyde livet med socialt samvær, mad

og fællesskab. Og mon ikke den sunde og udbredte skepsis over for autoriteterne også stammer herfra.

Blandt mine kammerater er der helt klart en stor modstand mod EU som ifølge dem aldrig har ført noget godt med sig. De taler altid om *Europa* som om det var en anden del af verden. For dem har de langt mere tilfælles med balkanlandene og Tyrkiet end de har med Tyskland, Frankrig, England og Norden. Rebetiko-kulturen indeholder alt det som EU i dag ikke kan overskue, og kulturen ligger derfor indlejret i den daglige modstand som mine kammerater yder. Det er næsten som om mine kammeraters fascination af denne kultur indeholder et håb eller en politisk vision om et samfund baseret på fælles støtte uden EU og undertrykkende statsformer. Det er en fascinerende historie og en fantastisk indsigt man får gennem Petropoulos overvældende værk. I dag er dele af rebetiko-kulturen blevet mainstream, ligesom så mange andre subkulturer, men jeg vil vove at påstå at mine kammerater forstår at holde kulturen i hævd.

Da Emma endelig vågnede, drak vi kaffe og sludrede. Emma blev ringet op af en veninde som inviterede os begge til en improviseret middag i anledning af fridagen, og lidt efter gik vi på gaden. Der virkede stille udenfor i Exarchia, og alle så ud til at slappe af, det normalt så hektiske kvarter var næsten slet ikke til at genkende. Vi stoppede op i en bager for at købe noget særligt brød man spiser på denne dag, og lidt længere nede ad gaden forbi en kiosk for at købe noget rødvin. Da vi kom frem, blev vi installeret i stuen, mens der blev kokkereret i flere timer i køkkenet. Da al maden var færdig, var der nok til en mindre græsk ø; der var fire forskellige fisk lavet på forskellige måder, fem salater, forskellige slags rogn, brød, oliven, hummus og meget andet.

Det var ganske overvældende, og jeg kom i tanke om de billeder jeg havde set i Petropoulos' bog tidligere på dagen. Vi lå på puder på gulvet mens vi spiste, drak og hang ud i stuen over mange timer. Indimellem gik nogen ind ved siden af og tog sig en lur, mens flere andre kom forbi på besøg. Det var tydeligt at de alle var gode og tætte kammerater, de forstår virkelig at nyde hinandens selskab, og der blev konstant fortalt sjove historier og grint højt, men indimellem var indslagene også mere alvorlige.

Folk begyndte at snakke om en mystisk episode der skete for et par dage siden; der var efter sigende blevet fundet en pakke med en hjemmelavet bombe i et tomt metrotog på endestationen på vej til lufthavnen. Det var ikke nogen stor bombe, men stor nok til at være farlig for eventuelle passagerer. Den var sprængklar da den blev fundet af politiet, og der var monteret en timer på den. Ifølge politiet havde en hidtil ukendt anarkistisk/nihilistisk gruppe taget ansvaret for bomben, de skulle kalde sig for Urban Guerilla Group, men havde ikke skrevet noget kommunikeret om hvad de ville opnå med aktionen. Samtlige folk til middagen var af den opfattelse at historien var fabrikeret af staten og politiet i håb om at kunne forøge repressionen mod det antiautoritære miljø. For det første ville ingen anarkistisk gruppe, ifølge dem, gå så langt som til at skade eller dræbe civile mennesker, og for det andet virkede historien simpelthen ikke overbevisende nok. Det er ikke første gang der er sket mystiske hændelser som denne; historien popper op i medierne, og politiet og politikerne pisker en stemning op, men pludselig forsvinder historien, og ingen hører nogensinde om den igen. På denne måde kan politiet lettere legitimere de forøgede budgetter og dermed styrke repressionen i samfundet og mod det antiautoritære miljø.

Det er ifølge mine kammerater ikke unormalt at staten handler på denne måde i deres stædige forsøg på at holde de revolutionære kræfter nede.

Venstrefløjen i Grækenland har altid haft grupper som opererede mere voldeligt med bombeattentater, kidnapninger og bankrøverier som vi også har set det i Nordeuropa i 70'erne og 80'erne med bl.a. RAF og Blekingegadebanden. Men særligt siden politiets mord på den 15-årige Alexis Grigoropoulos den 6. december 2008 i Exarchia er der sket en yderligere radikaliserings af det anarkistiske/antiautoritære miljø. Som den gamle boghandler havde sagt til mig forleden dag, er der kommet flere og flere nihilister med den overbevisning at en væbnet kamp er vejen frem. I tiden efter mordet på den unge Grigoropoulos er det især to grupper som har fået meget omtale, nemlig CCF (Conspiracy Cells of Fire) og Revolutionary Struggle. Disse to grupper har stået bag adskillige attentater mod banker, regeringskontorer, multinationale selskaber og sågar den amerikanske ambassade i Athen, men også mod politifolk, journalister, advokater, embedsfolk og politikere.

Mange af de folk jeg har mødt mens jeg har været her, har kammerater der sidder fængslet for at være aktive i den ene eller anden væbnede gruppe, heraf er langt de fleste uskyldige, men der er også en del som har erkendt og stadig står ved deres gerninger, og så er der stadig et par stykker der lever under jorden. Hver gang samtalen drejer sig ind på dette emne, er det som om mine kammerater per automatik dæmper stemmen, der er ingen tvivl om at det af mange forskellige årsager er yderst kontroversielt at snakke om. Der er naturligvis store uenigheder i det antiautoritære miljø angående den væbnede kamp og de metoder de væbnede grupper gør brug af, alligevel lader det til at de fleste

folk har respekt og forståelse for de aktioner der er blevet gennemført, også selv om de er uenige i metoderne. I den tid jeg har været her, har der været flere større støttefester for medlemmer af de to nævnte grupper. Til demonstrationerne råber folk slagord i solidaritet med de fængslede, og lige for tiden hænger der plakater overalt i Exarchia med et foto af Lambros Foundas der var aktiv i gruppen Revolutionary Struggle indtil han blev skudt og dræbt af politiet på åben gade i marts 2010. På denne plakat ser man et sort-hvidt foto af Lambros Foundas, en smuk mand i midten af 30'erne der stirrer eftertænksomt ud i luften og både udstråler vrede og determinisme, noget som mange unge uden tvivl ser op til i dag. Der er noget ikonisk over dette fotografi der minder om det berømte Che Guevara-billede taget af Alberto Korda, og man forstår at denne mand bliver betragtet som en helt og en revolutionær martyr.

Emma og hendes kammerater talte nu om hvad de skulle lave af mad til deres fængslede kammerat der sidder inde for at tilhøre den væbnede gruppe, Revolutionary Struggle. De blev enige om at en tærte og nogle gode oste ville vække glæde hos den fængslede kammerat. Emma og jeg blev hængende i nogle timer frem inden jeg traskede hjemad i en ikke helt så ædru tilstand.

28. februar 2012:

Gåtur i Metaxourgeio

Jeg havde aftalt at mødes med Giorgos og Alexandros ved en 13-tiden på Exarchia Square. På vej derover så byen mere eller mindre ud som den plejer; biler, busser, motorcykler, og gående passerede hinanden i en tilsyneladende problemfri koreografi. Det var vinterkoldt, men solen stod

klart på himlen, luften var nogenlunde ren, og alt glimtede lidt som man kender det fra Norden. Efter Syntagma-pladsen fortsatte jeg ad Stadiou-gaden hvor Gucci, Chanel og co. ligger. Længere oppe ved Kolokotroni-pladsen foran den gamle parlamentsbygning stod en større forsamling med bannere og flag. Da jeg nærmede mig pladsen, kunne jeg se flere og flere politibetjente i forsamlingen, og da jeg nåede helt frem, kunne jeg se at det var en demonstration for og med politibetjente og kystvagter. De spillede noget popmusik over et anlæg og stod ellers bare inde på pladsen og sludrede, det så ikke ud til at de havde tænkt sig at gå ud på vejen eller nogen andre steder hen. Jeg stoppede op og tog et billede af demonstrationen inden jeg fortsatte op til Panepestimou hvor bl.a. Den Græske Nationalbank, Athens universitet og Nationalbiblioteket ligger. Foran universitetsbygningen, som mest huser den centrale administration, stod en mindre gruppe af unge med flag og forsøgte at opsætte et banner mellem to høje marmorsøjler. Jeg kunne genkende deres logo; de var fra det kommunistiske partis ungdomsafdeling.

Da jeg nåede Exarchia Square, sad Giorgos og Alexandros allerede og ventede på mig. Vi havde aftalt at vi ville drive gennem gaderne sammen i dag. Til at starte med ville vi drive mod Metaxourgeio, et område jeg kun havde været i en enkelt gang og som det skulle vise sig Giorgos og Alexandros aldrig havde været i. Vi drev tilbage i den retning jeg kom fra, ned mod Panepistimiou hvor de unge kommunister nu havde fået sat deres banner fast til de to søjler. Ifølge Giorgos var denne universitetsbygning besat mindst et par gange om måneden af forskellige grupper med relation til universitetet, og rummet mellem marmorsøjlerne blev altid brugt til at kommunikere budskaber ud. Vi gik

videre op mod Omonia og videre ned ad Pireos, og fra det ene øjeblik til det næste ændrede stemningen sig; vi var nu kommet ind i et temmelig skummelt kvarter hvor der tydeligvis foregår mange lyssky aktiviteter. Det er også det eneste kvarter i byen mine kammerater har rådet mig til ikke at gå rundt i, de kommer aldrig selv i kvarteret. Men nu var vi her altså, og der var ikke så meget andet at gøre end at fortsætte igennem. På hvert gadehjørne stod der grupper af mænd som så ud til at holde øje med folk, formentlig handlede de også med noget. Indimellem så vi også store grupper af politibetjente der gik rundt og skumlede, og det var svært at vide hvem man skulle frygte mest. Da vi passerede en gruppe af hårde drenge, bad Alexandros mig om ikke at tale for højt engelsk. Og da vi passerede en gruppe af politibetjente, udbrød Alexandros pludselig et eller andet højt på engelsk. Sådan drev vi rundt i gaderne bag Omonia, mens vi gik forbi det ene bordel efter det andet og kiggede ned ad sidegader fyldt med zombie-lignende narkomaner der enten lige havde fixet eller var på vej til at gøre det. Det var tydeligvis ikke et sted almindelige turister, eller athenere for den sags skyld, kom for at hænge ud. Og sjovt nok var selv athenerne Giorgos og Alexandros nu turister på lige fod med mig, ingen af dem havde været her før. Jeg kunne ikke lade være med at synes det var lidt sjovt at se de to drenge uden for Exarchia, det var tydeligt at de sjældent bevægede sig rundt til fods i kvarterer uden for *deres* bydel.

Langsomt begyndte kvarteret at ændre sig; der kom flere og flere kinesiske butikker, så arabiske, så nogle afrikanske. Der var folk fra hele verden. At dømme ud fra deres ansigter vil jeg tro det var folk fra Afghanistan, Syrien, Irak, Pakistan, Kina, Somalia, Nigeria, Marokko, Algeriet og

mange andre lande, det var et sandt bombardement af dufte og farver fra forskellige kulturer. Til gengæld var der ingen europæiske ansigter på nær vores og politiets. Dette var naturligvis en smule underligt, men først nu forstod jeg den kæmpemæssige segregation mellem dem med græsk pas og så dem med udenlandsk pas eller dem som intet pas har overhovedet. Lige siden jeg kom hertil, har jeg hørt og læst om de mange hundrede tusinde såkaldte »illegale« immigranter som har slået sig ned eller er strandet i Athen. Nogle mener at tallet i Grækenland snart nærmer sig 1 million immigranter, og nogle steder omtaler de situationen som en humanitær katastrofe.

Når immigranter fra hele verden har penge, held og viljestyrke til at klare hele turen til Europa, ankommer de fleste med båd fra Tyrkiet til en af de græske øer. Ifølge rapporter på internettet kommer der årligt flere end 800.000 immigranter denne vej til det europæiske kontinent, heraf døde der alene i sidste år flere end 2000 mennesker i Middelhavet inden de nåede frem. Er man så heldig at klare hele turen til Grækenland, er næste udfordring at undgå at blive opdaget af de brutale kystvagter eller politiet, for er man først registreret som »illegal« immigrant i et EU-land, er man tvunget til at blive og søge om opholdstilladelse i det land man bliver fanget. I mange tilfælde forsøger immigranterne derfor at komme videre med båd til Italien hvor der er større mulighed for at få et ordentligt liv eller komme videre til lande nordpå. Denne »human trafficking« eller menneskesmugling er en lukrativ forretning for den kriminelle underverden som tjener store summer af penge på at transportere immigranterne i både fra det ene land til det andet. Ifølge nogle rapporter på internettet koster det immigranterne omkring 400€ at komme fra Tyrkiet til

Grækenland, og hvis man skal videre til Italien, kan prisen komme helt op på 4000€. Det er flere gange blevet bevist at de kriminelle grupper, som tager sig af menneskesmuglingen, har direkte kontakt til den voksende fascistiske bevægelse i Grækenland. Så når fascisterne jagter, chikanerer og forsøger at skræmme immigranterne ud af landet på gaderne i Athen og andre byer, må man antage at det delvist er for at lægge yderligere pres på immigranterne i håb om at få en andel af pengene som immigranterne tvinges til at betale til de kriminelle bander for at komme videre. Det er en styg verden, og det er klamt at tænke på hvordan dette komplekse netværk af politi, fascisme og folk fra den kriminelle underverden i sammenhæng med de europæiske regeringer fungerer.

Ifølge UNHCR (FN's flygtningeorgan) er det græske asylsystem for længst kollapsede, og op mod 1 million »illegale« immigranter lever i dag i Grækenland uden nogen form for sikkerhed, rettigheder eller støtte. De mange tusinde immigranter var den første gruppe af mennesker der blev ramt af regimets såkaldte sparerunde, og lige for tiden lukker det græske regime igen ned for de få tilbageværende hjælpeorganisationer der tidligere har hjulpet immigranterne i dagligdagen. Tilbage er nu kun den ortodokse kirke som stadig har et par hjælpeprogrammer, men også her bliver immigranterne nedprioriterede i den hårde konkurrence fra den voksende gruppe af mennesker med græsk pas der også har brug for hjælp af forskellig slags. Det lader til at det snart kun er folk fra det antiautoritære miljø som har en smule overskud til at hjælpe de mange »illegale« immigranter med mad, medicin og andre basale nødvendigheder.

Man ser de »illegale« immigranter over hele byen, ofte to og to sammen, med adskillige lag af tøj, et halstørklæde trukket op over ørerne, skubbende på en indkøbsvogn og på jagt efter mad eller hvad som helst af værdi. Ifølge mine kamerater sover mange af de folk man ser i centrum ofte i lejligheder sammen med 20-30 andre personer, enten på skift eller meget tæt op ad hinanden. Andre går sammen i grupper og sover rundt omkring i tomme bygninger eller alene på gaden under tæpper og pap. Alle jeg taler med anerkender problemet og de umenneskelige forhold, men det er som om problemet nu blot er ét ud af mange andre problemer, og de »illegale« immigranter er ofte overladt til sig selv, ligesom så mange andre grupper i samfundet. Det betyder for mange tusinde mennesker et liv på gaden i konstant frygt for angreb fra fascister og politi og uden adgang til lægehjælp og mad. Og dette er vel at mærke immigranter som af den ene eller anden grund har været tvunget til at forlade deres land og familie i søgen efter et bedre liv.

De gader vi nu gik i er uden tvivl et af de områder af byen hvor der bor flest immigranter, klods op ad det kriminelle narkotikamarkedet og de mange bordeller. Her findes der næsten ingen butikker, barer eller restauranter, alt er lukket, og gaderne virker tomme. Det var som om kvarteret havde oplevet mange forskellige transformationer på meget kort tid, det var hverken et rart eller et ubehageligt sted, det var mest af alt et meget underligt sted.

Vi drev videre gennem gaderne, og pludseligt ændrede kvarteret sig igen. Gaderne virkede renere, husene var nu mere eller mindre nyrenoverede, og pludseligt var de mange tomme butikker forvandlet til caféer, teatre og gallerier. Her

så jeg for første gang folk som ligeså godt kunne bo i Mitte i Berlin, mens de mange udenlandske ansigter gradvist forsvandt. Midt i det hele fandt vi en mindre park med et par træer og et stendige og et skilt der forklarede at dette var en tidligere parkeringsplads som nu var blevet omdannet til park af en lokal »beboergruppe« med navnet *Athinas*. Denne »beboergruppe« viste sig ved en senere søgning på internettet at være styret af kvarterets største boligspekulant og havde udelukkende til formål at »rydde op i kvarteret«. Vi fortsatte hurtigt videre gennem denne bydel.

Nu havde vi gået i over to timer, og inden for en distance på bare fem kilometer havde vi set tre vidt forskellige kvarterer med vidt forskellige mennesker; vi havde set den kriminelle underverden, de »illegale« immigranter og de unge hipstere leve mere eller mindre side om side, det hele virkede meget absurd. Vi endte på toppen af en klippe i parken ved foden af Akropolis med en udsigt over det meste af Athen. I baggrunden kunne vi se bjerge med sne, og mens solen var på vej ned bag os, summede byen ufortrødent videre nedenunder.

29. februar 2012:

Kampen fortsætter!

I dag vågnede jeg med en underlig fornemmelse i kroppen, inden for de næste fem timer ville jeg sidde i en flyvemaskine på vej tilbage til København; tilbage til dagpenge, anden aktør og kompetencegivende kurser, det hele føltes meget uvirkeligt. De sidste fire uger har været meget intense, og når jeg sidder og tænker tilbage, er jeg lidt i tvivl om hvad det egentlig er jeg har oplevet. Jeg havde lovet mig selv at jeg ikke ville forsøge at konkludere eller op-

summere noget fra denne dagbog, nu starter foråret snart, så kommer sommeren, efteråret og vinteren retur, vi er midt i en lang proces som ingen kender enden på. Når det så er sagt, så kan jeg alligevel ikke lade være med at tænke tilbage på den tid jeg har tilbragt her.

Jeg har mødt så mange fantastiske mennesker som alle har taget virkelig godt imod mig, uden dem ville denne tur ikke have været den samme. Deres gæstfrihed og åbenhed vil jeg aldrig glemme. Og deres stædige kamp mod systemet kombineret med en afslappet livsstil og en kammeratlig kærlighed vil altid være en stor inspiration for mig. På trods af de voldsomme arbejdstimer mine kammerater er udsat for, så har de inviteret mig indenfor i deres dagligdag og brugt lang tid på at fortælle, forklare, vise mig rundt og svare på alle mine mere eller mindre åndssvage spørgsmål. De har vist mig byen og måden de bruger den på, de har vist mig systemets urimeligheder og måden de handler på. Jeg har altid følt mig tryk i selskab med mine kammerater, også i situationer som har været meget voldsomme, de har til hver en tid taget sig af mig når der var brug for det.

Men ud over alle festerne, middagene, de spændende diskussioner og de afslappede stunder på barer og gader har der også været mange alvorlige episoder som har påvirket mig, og indimellem har jeg følt mig trist uden helt at vide hvad der gjorde det. Volden, desperationen og uretfærdigheden har uden tvivl sat spor i mit nervesystem, og der vil nok gå et stykke tid før jeg virkelig forstår det jeg har oplevet.

Jeg sad et stykke tid på balkonen og kiggede op mod Akropolis, drak min tyrkiske kaffe mens jeg tænkte på hvad jeg skulle lave når jeg kom hjem. Derefter pakkede jeg lynhurtigt mine tasker, bøger, tøj og tog ned til Monastiraki for at mødes med Emma en sidste gang inden jeg skulle ud til

lufthavnen. Vi gik en tur op ad Athinas; forbi kryddeributikkerne, fiskehandlerne, slagterne, blomsterbutikkerne og kaffebarene, den ene duft efter den anden, jeg købte et par gaver til de nærmeste derhjemme, og vi satte os ned på en plads. Jeg fortalte Emma at jeg havde det lidt underligt over at skulle rejse tilbage nu, at det var som om jeg havde været vidne til noget meget voldsomt og nu var begyndt at føle uretfærdigheden på samme måde som dem, som om jeg gennem den seneste måned havde opbygget en reel vrede mod systemet men nu bare skred fra det hele. Emma gav mig et stort kram og svarede at jeg altid var velkommen til at komme tilbage, men mindede mig samtidig om at der også var meget at kæmpe for hjemme i Danmark.

Nu var klokken blevet mange, og jeg skulle løbe hele vejen tilbage til lejligheden, hente taskerne og så ned forbi Det Danske Institut med nøglerne. Jeg kom nærmest løbende ind ad dørene på instituttet og fik vistnok sagt mange tak for opholdet, at det havde været en uforglemmelig oplevelse og at jeg håbede på at kunne komme i betragtning næste gang man kan søge. Derefter løb jeg ud ad døren igen og ned til metroen, skiftede tog på Syntagma Station hvor jeg svagt kunne høre demonstranterne fra dagens protest på pladsen ovenover inden jeg steg på toget mod lufthavnen.

Da jeg endelig var tjekket ind og sad i flyveren på vej mod Amsterdam, klemte inde mellem to store hollændere, lukkede jeg mine øjne og forsvandt tilbage til Athens gader. Fra en højde på 12-15.000 meter farede alle billederne igennem mit hoved; flammerne fra bygningerne, pladserne, gaderne fyldt med tusindvis af maskerede demonstranter og sten og marmorstykker overalt. Imens gentog jeg over for mig selv at denne kamp ikke var forbi bare fordi jeg tog hjem, tværtimod var dette kun begyndelsen,

repressionen og uretfærdigheden vil formentlig kun tage til i styrke, og det samme vil vreden. Denne kapitalistiske krise er en enestående chance for statsmagterne til at styrke deres totalitære magt og slå ned på alt det der ikke behager dem. Men det er også en chance for at finde sammen og kæmpe imod, og her kan den fælles vrede og utålmodighed blive vores styrke. Det som jeg har fået et indblik i her, er et system i forfald, et system der ikke længere er i stand til at sikre den sociale sammenhæng, et system som har rettet et direkte angreb mod dets egen befolkning, og som før eller siden vil tvinge os til at vælge side. Efter fire år med utallige generalstrejker, besættelser og demonstrationer med millioner af mennesker på gaderne over hele Grækenland fortsætter regimet ufortrødent deres angreb som hele tiden skærer sig dybere og dybere ind i befolkningens hverdag og sind. Den vrede som jeg var vidne til søndag den 12. februar, var et klart signal til verden: nok er nok! Hvor længe kan vi sidde stille og se samfundet blive ødelagt af en håndfuld psykopater, de rige og bankerne?

Efter en mellemlanding i Amsterdam sad jeg nu i et andet fly på vej mod nord. Jeg faldt hurtigt i søvn og vågnede først da flyets landingshjul ramte asfalten i Kastrup. Temmelig rundtossede kom jeg igennem taxfree-zonen, fik fanget min kuffert og passerede paskontrollen. Jeg hoppede på et metrotog og kørte ind mod Nørreport. På samtlige stationer så jeg store grupper af fulde teenagere, noget som jeg ikke rigtig havde set på samme måde i Athen. Da jeg stod af og gik over mod elevatoren, spurgte en mand bag ved mig om jeg mon havde været i Afrika, han var selv fra Ghana. Jeg blev en smule overrasket over spørgsmålet og svarede at jeg havde været i Grækenland. I elevatoren spurgte jeg ham om han vidste hvorfor der var så mange festglade unge

mennesker, og han svarede at det havde været godt vejr i dag og at folk lige havde fået penge. Da vi kom op i gadeniveau og gik ud af elevatoren, var omgivelserne overhovedet ikke til at genkende. Nørreport var ved at blive lavet om, og byggerodet havde taget til i den måned jeg havde været væk, jeg kunne på ingen måde se hvor jeg skulle tage bussen fra. Det så den flinke mand fra Ghana, og han grinte og spurgte hvor længe jeg havde været væk. Derefter fulgte han mig over til 5A som han også skulle med. Da vi steg på bussen, satte jeg mig ved siden af ham, og vi snakkede videre om at rejse, om transport og hans arbejde som rengøringsmand i Magasin. Det føltes helt rart at være lidt desorienteret for en stund og få hjælp af en mand fra Ghana på engelsk. Bussen stoppede ved Stengade/Elmegade, han gav mig hånden og ønskede mig fortsat god rejse inden han stod af.

Da bussen kørte langs den gule mur mod runddelen, bippede min telefon, og jeg fik en sms i anledningen af Ungdomshusets rydning for nu fem år siden. I morgen kl. 17 er der indkaldt til demonstration, og temaerne for dette år er gentrificering, boligspekulation og voksende ulighed.

Tak

Tak til Kunststyrelsen for pengene til at udgive denne bog og tak til Det Danske Institut i Athen for de to gode ophold. Et stort kram og tusinde tak til følgende personer for inspiration, layout, gennemlæsning, bearbejdning, kritik, kommentarer og vedholdende støtte: Nebula, Åse Eg Jørgensen, Rasmus Graff, Thomas Bo Østergaard, Anita Hopland, Masar Sohail, Vaggelis Broumas, Eskil Halberg, min moster Inger Vedel, min far Peter Georg og min mor Karen Vedel. Jeg vil også gerne takke alle mine kammerater fra Crisis Mirror-gruppen som har bidraget til min forståelse af krisens årsager og konsekvenser. Og dernæst vil jeg gerne takke Natten for hendes store opbakning, tålmodighed og kærlighed gennem hele processen; det har også været uundværligt for udgivelsen af denne bog. Og sidst men ikke mindst vil jeg gerne takke alle mine kammerater i Athen, her kommer en særlig hilsen oversat til græsk:

Σε όλους τους αγαπημένους μου συντρόφους, αφιερώνω αυτό το βιβλίο σε εσάς και σε όλα αυτά που κάνετε και συμμετέχετε. Σας ευχαριστώ από τα βάθη της καρδιάς μου, Μαλάκες, για όλη σας την φιλοξενία και τη γενναιοδωρία σας, τις μεγάλες συζητήσεις και τις βόλτες, τα δείπνα και τις εξόδους στα μπαρ, για τις βόλτες, την παρέα, τα ποτά και τα τσιγάρα, για τα χαμόγελα και τα φιλιά σας, για τα μέρη που μου δείξατε και για την αυθεντικότητά σας να είστε αυτοί που είστε- και είστε καταπληκτικοί. Είμαι περήφανος που σας αποκαλώ όλους συντρόφους. Ελπίζω να σας ξαναδώ όλους σύντομα και μέχρι τότε... ΟΛΟΙ ΣΤΟΥΣ ΔΡΟΜΟΥΣ!

Joen Vedel: *Sammenbrudstykker – dagbog fra Athen*
Forlaget Nebula, 2013
Tilrettelagt af Åse Eg
Bogen er sat med Milo og DTL Dokumenta
Trykt hos Balto Print

ISBN 978-87-993651-6-6

Forlaget Nebula, 2013
Læssøegade 3,4
2200 København N
www.nebulabooks.dk

Bogen er udgivet med støtte fra Statens Kunstråd

Alle må kopiere fra denne bog, så længe det ikke sker for at tjene penge

Alle jeg taler med føler sig forpustede, samfundet omkring dem ændrer sig i et sådan tempo at det ikke længere er muligt at bevare et overblik over situationen som forværres dag for dag. Tusindvis af familier kører lige nu på de sidste reserver, ældre mennesker har ikke råd til medicin, og børn og børnebørn går sultne i seng. Befolkningen lever i konstant uvished for hvad morgendagen vil bringe, alt fremstår skrøbeligt og uklart. Dette skaber naturligvis nervøsitet blandt mange mennesker, og de fleste forsøger at bevare roen ved kun at fokusere på én dag ad gangen. Når jeg spørger mine græske kammerater hvad der er sket siden februar måned, slår de ud med armene – hvor skal de begynde?

ISBN 978-87-993651-6-6

9 788799 365166